

**UCHWAŁA NR LXIX/354/2024
RADY MIEJSKIEJ W CZEMIERNIKACH**

z dnia 26 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), Rada Miejska uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Miejskiej**

Marek Bączek

Załącznik do uchwały Nr LXIX/354/2024
Rady Miejskiej w Czemiernikach
z dnia 26 marca 2024 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023- 2030

Czemierniki 2023

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
1. Podstawa prawna	4
2. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	5
2.1 Spójność dokumentu w skali makro	5
2.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	11
3. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	14
3.1 Charakterystyka gminy Czemierniki	14
3.2 Podsumowanie charakterystyki	26
3.3 Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	36
3.4 Sfera społeczna	37
3.5 Sfera gospodarcza	39
3.6 Sfera środowiskowa	39
3.7 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	40
3.8 Sfera techniczna	41
3.9 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	43
4. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji	49
4.1 Potencjały obszaru rewitalizacji	52
5. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	55
6. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	56
7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
7.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
7.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	100
8. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	101
8.1 Komplementarność przestrzenna	102
8.2 Komplementarność problemowa	102
8.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	102
8.4 Komplementarność w zakresie ustawy o dostępności z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	103
8.5 Komplementarność międzyokresowa	104
8.6 Komplementarność źródeł finansowania	106
8.7 Podsumowanie komplementarności	108
8.8 Mechanizmy integracji	112
9. Indykatywne ramy finansowe	113
10. Opis struktury zarządzania	114
11. System monitoringu i ewaluacji	116
11.1 Monitoring	116
11.2 Ewaluacja	117
11.3 Aktualizacja GPR	118
11.4 Harmonogram realizacji	118
11.5 Koszty zarządzania	119
11.6 Wskaźniki realizacji	119
12. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	120
13. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	123
14. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	123
15. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	124
15.1 Specjalna strefa rewitalizacji	124
15.2 Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	124

15.3 Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	124
16. GPR jako strategia IIT	124
17. Załącznik graficzny przedstawiający obszar rewitalizacji	127
Spis tabel, wykresów i map	130

WPROWADZENIE

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 został opracowany na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.). Zgodnie z zapisami ustawy rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

GPR zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji jest narzędziem służącym do tworzenia warunków i koordynowania procesu rewitalizacji, który to proces stanowi zadanie własne gminy. Gmina Czemierniki przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z przepisami ustawy, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych. Obszar cechujący się szczególną koncentracją wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Efektem prac analitycznych i badawczych było wyłonienie obszaru rewitalizacji, który jest zawężony w stosunku do obszaru zdegradowanego i obejmuje centralną część miejscowości Czemierniki.

1. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 (GPR) został opracowany na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.). Dokument stanowi wieloletni program działań gminy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, zmierzający do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do jego zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Przed opracowaniem GPR dokonano delimitacji obszaru zdegradowanego na podstawie szczegółowych badań czynników mających wpływ na rozwój poszczególnych części gminy oraz wyników badań prowadzonych wśród mieszkańców. Dla skutecznego przeprowadzenia procesu wykorzystano podział gminy na sołectwa. Następnie dokonano analizy porównawczej w obrębie wyłonionych jednostek, co umożliwiło wskazanie obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska społeczne, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Przyjęte założenia metodologiczne pozwoliły na delimitację obszaru kryzysowego. Jego powierzchnia i kształt wynikają z jednej strony z przeprowadzonej diagnozy, z drugiej są efektem ograniczeń określonych w ustawie o rewitalizacji, precyzujących maksymalną liczbę ludności (30%) i powierzchni gminy (20%), którymi może zostać objęty obszar rewitalizacji. W efekcie przeprowadzonych prac diagnostycznych wyznaczono jeden obszar rewitalizacji- Czemierniki.

Wyznaczone obszary poddane zostały konsultacjom społecznym, a następnie Rada Gminy Czemierniki podjęła uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Czemierniki. Uchwała Nr LVII/289/2023 Rady Gminy Czemierniki z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czemierniki.

2. POWIĄZANIA GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

2.1 SPÓJNOŚĆ DOKUMENTU W SKALI MAKRO

Niniejsze opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w poniżej zestawionych dokumentach

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
Strategia Europa 2020
Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: • rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji• rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej• rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
Cel szczegółowy 1: Niskoemisyjne wytwarzanie energii Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami Cel szczegółowy 3: Rozwój zrównoważonej produkcji -obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo Cel szczegółowy 4: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności, obejmująca sektor transportu i handlu Cel szczegółowy 5: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. SOR jest obowiązującym i kluczowym dokumentem w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument formułuje model rozwoju kraju będący odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym” Cele i zadania: 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną: • Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji• Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych• Przemiany strukturalne sektora• Nowe formy działania i współpracy• Nowoczesne instrumenty wsparcia• Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych• Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki• Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie 2. Rozwój społeczne wrażliwy i terytorialnie zrównoważony   • Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne• Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy• Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów• Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe

- Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
- Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
 - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
 - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
 - Cyfrowe państwo usługowe
 - Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
 - Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Cele i zadania:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

W ramach GPR istotną rolę pełnią aspekty dotyczące przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego (cel strategiczny 2. Odnowić wizerunek centrum Czemiernik z dbałością o środowisko naturalne – cel szczegółowy 2.1 Zorganizować atrakcyjne dla użytkowników przestrzenie i miejsca publiczne oraz cel szczegółowy 2.2 Ożywić obszary zamieszkania. Istotną kwestią jest podważenie konkurencyjności Gminy Czemierniki oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i lokalnych walorów krajobrazowych, które stworzą podwaliny do rozwoju turystyki.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności

Dokument ten, określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju.

Cele i zadania:

1. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:
 - Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji
 - Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym
 - Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
 - Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
 - Stworzenie Polski Cyfrowej
 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”

- Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
2. Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów:
- Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
 - Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach
 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego
3. Efektywność i sprawność państwa:
- Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej
 - Wzrost społecznego kapitału rozwoju

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 wpisuje się w ww. cele i kierunki działań. Oba dokumenty wskazują na konieczność rozwoju gospodarki w oparciu o istniejące zasoby przy jednoczesnym zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Istotnym elementem jest kwestia poprawy jakości środowiska naturalnego. Istotnym aspektem obu dokumentów jest podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz włączenie społeczne wszystkich wymagających tego grup (np. osoby starsze, niepełnosprawne).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (zwana dalej KSRR) rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.

Cele KSRR 2030:

Cel główny- efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 1- Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym

1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo

1.2 Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska

1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych

1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym

2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem

3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym

3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 wpisuje się w ww. cele i kierunki działań. Oba dokumenty wskazują na konieczność rozwoju gospodarki w oparciu o istniejące endogeniczne zasoby przy jednoczesnym zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. W ramach działań w GPR gmina do swojego rozwoju chce wykorzystać istniejącą bazę architektoniczną, która pozwoli na rozwój turystyki (Cel strategiczny 2. Odnowić wizerunek

centrum Czemiernik z dbałością o środowisko neutralne). Stworzenie bazy turystycznej spowoduje rozwój przedsiębiorczości na obszarze gminy dając jednocześnie miejsca pracy lokalnej ludności (zgodność z 1 i 2 celem KSRR2030).

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Cel strategiczny 1: Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych

Cele operacyjne:

- Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych
- Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne
- Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym
- Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych

strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

Cele operacyjne:

- Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
- Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
- Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- Ochrona walorów środowiska

Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

Cele operacyjne:

- Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
- Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
- Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej o
Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

Cele operacyjne:

- Rozwijanie kapitału ludzkiego
- Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
- Włączenie i integracja społeczna
- Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
- Bezpieczeństwo publiczne
- Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

Przeprowadzona analiza wykazuje zbieżność pomiędzy zaproponowanymi w GPR celami i kierunkami działań a postulatami i zapisami SRWL2030. Oba dokumenty kładą nacisk na konieczność wdrożenia działań na rzecz integracji społecznej i podnoszenia kapitału społecznego, poprawę dostępności i rozwoju usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze specjalnymi potrzebami. Cel strategiczny 1w GPR brzmi Zbudować spójność społeczną i jest zbieżny z celem strategicznym nr 4 (Wzmacnianie kapitału społecznego) SRWL2030. Zbieżność zauważalna jest również w zakresie działań prośrodowiskowych i funkcjonalno- przestrzennych.

Zgodnie ze strategią Gmina Czemierniki znajduje się w obszarze PODLASKI OSI, gdzie priorytetem rozwoju jest gospodarcze wykorzystanie potencjałów krajowych i europejskich korytarzy transportowych. W ramach osi jako kierunki rozwojowe określono w następujący sposób:

1.1 Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych

- Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji

2.1 Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej

- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym

budowa obwodnic miast, w tym w ramach przedsięwzięć flagowych: przebudowa drogi krajowej nr: DK63, w tym budowa obwodnicy łukowa w ciągu dróg krajowych nr 63 i 76;

- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK (Centralny Port Komunikacyjny)

- Rozwój lokalnych układów drogowych zapewniających dostęp do miejsc koncentracji podstawowych usług, a także infrastruktury sprzyjającej elektromobilności

2.3 Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

- Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

- Przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu

- Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów (w tym rewitalizacja),

- Poprawa dostępności do świadczonych podstawowych usług społecznych

- Zwiększenie dostępności usług telekomunikacyjnych świadczonych na poziomie lokalnym

- Wspieranie usług publicznych służących rozwijaniu działalności kulturalnej, wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej i budowie społeczeństwa obywatelskiego

2.4 Ochrona walorów środowiska

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek

- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności

3.2 Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw

- Rozwijanie sektora logistycznego (infrastruktura, systemy zarządzania, usługi, kompetencje i umiejętności kadr)

3.4 Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo- -kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych

4.4 Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

- Wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna).

GPR	SRWL2030
Cel strategiczny 1: Zbudować spójność społeczną	Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego
Cel strategiczny 2: Odnowić wizerunek centrum Czemiernik z dbałością o środowisko naturalne	Cel strategiczny 2. Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych
Cel strategiczny 3: Ożywić lokalną przedsiębiorczość	Cel strategiczny 3. Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Radzyńskim na lata 2016- 2026

Cel strategiczny:

I. Zwiększenie standardów funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

1. Pomoc osobom niepełnosprawnym w poprawie jakości życia, w rozwijaniu świadomości społecznej oraz w rozwiązywaniu występujących problemów.

2. Likwidacja barier funkcjonalnych w środowisku osób niepełnosprawnych.

3. Profilaktyka i edukacja zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

4. Współpraca i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne.

II. Kompleksowa opieka nad dzieckiem i rodziną.

Cele operacyjne:

1. Współpraca lokalnych instytucji i służb na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej w celu poprawy ich sytuacji życiowej.
2. Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.
3. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

W ramach programu zaproponowano 10 priorytetów:

- Priorytet I Badania naukowe i innowacje
- Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu
- Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu
- Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii
- Priorytet V Zrównoważona mobilność miejska
- Priorytet VI Zrównoważony system transportu
- Priorytet VII Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej
- Priorytet VIII Zwiększenie spójności społecznej
- Priorytet IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy
- Priorytet X Lepsza edukacja
- Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

Z punktu widzenia planowanych działań rewitalizacyjnych do najistotniejszych priorytetów należy priorytet XI, w którym wyróżniono dofinansowanie dla takich projektów jak:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych, realizowana na podstawie gminnych programów rewitalizacji. Realizowane w tym zakresie przedsięwzięcia będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawę środowiska zamieszkania. Działania w ramach rewitalizacji będą miały charakter kompleksowy;
- ochrona, rozwój i promowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury. Realizowane w tym zakresie inwestycje będą obejmowały m.in. działania na rzecz ochrony zabytków ruchomych, roboty budowlane i modernizacyjne dotyczące zabytków i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem oraz obiektów infrastruktury kultury, zachowanie, upowszechnianie i ochronę dziedzictwa niematerialnego, digitalizację dóbr kultury. Działania w tych dziedzinach tematycznych powinny mieć na celu zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy miejskich obszarów funkcjonalnych przy jednoczesnym zwiększeniu atrakcyjności turystycznej tych obszarów;
- bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury, transportu i produktów do wymagań wszystkich obywateli -seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ale też np. kobiet w ciąży i rodziców z małymi dziećmi;
- rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej. Realizowane w tym zakresie inwestycje będą obejmowały m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół, tworzenia sieciowych produktów turystycznych;

Podejmowane interwencje prowadzić mają do zmniejszenia nierówności społeczno-gospodarczych w wymiarze terytorialnym na poziomie lokalnym, poprzez oddolne rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzenno-środowiskowych oraz budowę trwałego kapitału społecznego. Rezultatem podejmowanych działań uzgadnianych w trybie partycypacyjnym będzie podniesienie jakości życia oraz wyrównanie dysproporcji rozwojowych prowadzące do wzmocnienia pozycji miast. Wszystkie realizowane działania muszą zapobiegać zmianom klimatycznym.

Katalog beneficjentów

Do głównych grup beneficjentów należą: jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia; samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego; parki narodowe i krajobrazowe; PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; przedsiębiorstwa społeczne, zgodnie definicją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej; podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne; spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki; organizacje pozarządowe; jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną nie wymienione wyżej; spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; MŚP.

Przedstawione zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Gminy Czemierniki, a europejskimi, krajowymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane z ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych, w tym przede wszystkim redukcję zjawiska niskiej emisji. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu. Podobnie w przypadku integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej – zapisy wspierające osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym znajdujemy przede wszystkim w dokumentach związanych z wydatkowaniem środków europejskich podkreślające konieczność włączenia i integracji społecznej – odpowiednie zapisy w GPR umieszczono w obrębie celu 1.

2.2 OPIS POWIĄZAŃ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

Poniższa tabela zawiera najważniejsze zapisy lokalnych dokumentów strategicznych i planistycznych, zgodnych z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035 r.
Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035r. obejmuje jednostki samorządu terytorialnego, które zawarły Porozumienie w sprawie opracowania i wdrażania strategii rozwoju ponadlokalnego. Dokument został opracowany dla powiatu radzyńskiego i siedmiu gmin z jego obszaru: Miasto Radzyń Podlaski, Borki, Czemierniki, Komarówka Podlaska, Radzyń Podlaski, Ulan-Majorat, Wołyń. Celem dokumentu jest umożliwienie odpowiedniego planowania działań rozwojowych na obszarze kilku, powiązanych ze sobą funkcjonalnie gmin wchodzących w skład powiatu radzyńskiego. Jest także dobrą platformą do podejmowania decyzji przez poszczególne gminy o sposobie i zakresie dostarczania społecznościom lokalnym wybranych usług publicznych.   Dla obszaru strategii określono trzy cele strategiczne oraz cele operacyjne, które uszczegóławiają planowane działania. Odpowiadają one na potrzeby rozwojowe obszaru objętego strategią oraz mają stanowić odpowiedź na jego problemy i potencjały. Pierwszy z celów strategicznych został wskazany jako: Szczęśliwi mieszkańcy. Urzeczywistnienie tego celu ma nastąpić dzięki realizacji 4 celów operacyjnych obejmujących kwestie: wsparcia opieki zdrowotnej i senioralnej, tworzenia nowych miejsc pracy, wsparcia systemu edukacji oraz rozwoju aktywności społecznej. Założenia GPR współgrają w pełni z ww. celami. Cel nr 2 Atrakcyjna przestrzeń obejmuje 4 cele operacyjne takie jak: budowanie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz poprawy dostępności komunikacyjnej. Założenia GPR wyznaczające kierunki rozwoju Gminy Czemierniki są zgodne z celem nr 2 Strategii. Szczególnie istotny dla gminy jest ze Strategii cel operacyjny 2.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Przedmiotowy cel odnosi się w sposób bezpośredni do konieczności prowadzenia procesu rewitalizacji na obszarach zdegradowanych.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki

Według aktualnego Studium uwarunkowań wiodącym celem rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy jest podniesienie jakości życia ludności i wzmocnienie bazy ekonomicznej przez ukształtowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego przy jednoczesnym zachowaniu zasobów i walorów środowiska kulturowego oraz trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych.

Głównym zadaniem rozwoju przestrzennego jest aktywizacja przedsiębiorczości, modernizacja i przekształcenia gospodarki rolnej w celu jej unowocześnienia i wzmocnienia konkurencyjności, zwiększenia zainwestowania w infrastrukturę obsługi turystyki zapewniającej jej rozwój jako istotnej funkcji gminy. Rozwój funkcji turystycznej może być istotnym czynnikiem aktywizacji obszaru i źródłem dochodu ludności poprzez ożywienie innych gałęzi gospodarki jak handel, gastronomia, transport.

Realizacja strategii polityki przestrzennej opiera się na następujących priorytetach:

- rozwój Czemiernik jako atrakcyjnego ośrodka administracyjno - usługowego i turystycznego ze szczególnym wyeksponowaniem unikalnych walorów barokowego zespołu pałacowo - obronnego w Czemiernikach, z jego rewitalizacją i przeznaczeniem na centrum kulturalno - turystyczne,
- realizacja ośrodka wypoczynkowo - turystycznego w Stoczku na bazie projektowanego zbiornika retencyjnego, zbudowanego na wyrobiskach potorfowiskowych z możliwością m.in. włączenia do zaplecza turystycznego zabudowy klasztoru o.o Franciszkanów,
- realizacja pasma agroturystyczno - letniskowego w strefie naddolinnej Tyśmienicy miejscowościach Lichty - Niewęłosz z wykreowaniem grodziska archeologicznego na organizowanie „pikników archeologicznych”.
- rewitalizacja zespołów dworsko - parkowych z przeznaczeniem na ośrodki obsługi turystyki,
- wykorzystanie leśniczówek usytuowanych w Borach Czemiernickich, kompleksie leśnym Brzeziny na ośrodki turystyczne, powiązane z istniejącą ścieżką dydaktyczną, z projektowanymi szlakami rowerowymi i trasą turystyczną konną,
- poprawę estetyki i walorów kulturowo - krajobrazowych osadnictwa przez ukształtowanie przestrzeni publicznych w lokalnych ośrodkach gminy.

Studium zakłada się realizację następujących założeń polityki przestrzennej:

- kształtowanie ładu przestrzennego przez ochronę terenów otwartych i struktury terenów zabudowanych tj. zachowanie zwartej struktury osadniczej terenów wiejskich,
- planowany wzrost rangi miejscowości gminnej Czemierniki,
- podniesienie standardu obsługi ludności przez rozwój i wzbogacenie funkcji mieszkalno - usługowych, rozbudowę i modernizację bazy lokalowej usług publicznych i komercyjnych oraz wyposażenie terenów zabudowy w urządzenia komunalne i infrastrukturę techniczną,
- poprawa efektywności wykorzystania terenów budowlanych poprzez bardziej intensywne wykorzystanie i zagospodarowanie dawnych baz obsługi rolnictwa, terenów zdegradowanych i tzw. pustostanów,
- ochrona walorów środowiska przyrodniczego i zasobów wód podziemnych wynikająca z uwarunkowań regionalnych, kształtowanie racjonalnej gospodarki wodno - ściekowej i gospodarki odpadami, uwzględniająca podatności środowiska i krajobrazu na degradację,
- ochrona krajobrazu kulturowego oraz rewitalizacja zdegradowanych zasobów zabytkowych, kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem wymogów zachowania walorów dziedzictwa i tożsamości kulturowej,
- racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów gminy, zagospodarowanie i rozwój funkcjonalny gminy w zgodzie z naturalnymi predyspozycjami, harmonizowanie celów ochronnych, ekonomicznych i społecznych na zasadzie zrównoważonego rozwoju.

Cele postawione w GPR są zbieżne z założeniami studium szczególnie w obrębie celu strategicznego 2. Odnowić wizerunek centrum Czemiernik z dbałością o środowisko naturalne. Wiodące kierunki działań dotyczą: tworzenia na obszarze rewitalizacji przestrzeni i miejsc, które pozwolą na postrzeganie go jako obszaru aktywnego i kreatywnego; tętniącego życiem. Stworzone zostaną

miejsca spędzania wolnego czasu, aktywności zarówno ruchowej, jak i umysłowej, Poza tym działania ukierunkowane zostaną na ożywienie obszaru zamieszkania, który dla potrzeb procesu rewitalizacji, został zdefiniowany nie tylko jako miejsce zamieszkania (budynki mieszkalne), lecz również jako strefa powiązana z nim funkcjonalnie i decydująca o jakości życia na danym terenie. Bardzo ważna w tym zakresie jest poprawa jakości środowiska i dbałości o czystość powietrza, co ma ogromny wpływ nie tylko na jakość życia mieszkańców, ale także na tworzenie pozytywnego wizerunku obszaru na „zewnątrz” - konkurencyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej. Istotna jest popularyzacja i pielęgnowanie lokalnego dziedzictwa i tradycji historyczno- kulturowych obszaru. Także cel strategiczny 3 GPR jest zgodny z założeniami Studium. Kierunek działań w GPR w tym celu zakłada wspierania synergii między przedsiębiorcami, wspierania lokalnej przedsiębiorczości, w tym drobnego handlu i usług, sektora kreatywnego, tradycyjnych rzemiosł, oraz nowoczesnych gałęzi przemysłu, a także rozwijania postawy „bycia przedsiębiorczym”.

Strategia Rozwoju Elektromobilności na terenie Gminy Czemierniki

Cel strategiczny:

Rozwój elektromobilności na terenie Gminy Czemierniki i ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery przez pojazdy z silnikami spalinowymi.

Cele operacyjne:

- Stworzenie warunków i infrastruktury dla rozwoju elektromobilności w Gminie.
- Upowszechnienie elektromobilności wśród mieszkańców Gminy, promocja różnych środków transportu opartych na napędzie elektrycznym (samochody, rowery, hulajnogi, inne).
- Wsparcie działań na rzecz integracji technologicznej i infrastrukturalnej Gmin ościennych i powiatu dla rozwoju elektromobilności.
- Włączenie społeczeństwa i przedsiębiorców z terenu Gminy w prace na rzecz rozwoju elektromobilności.
- Tworzenie ponadlokalnych układów transportowych opartych na elektromobilności.
- Zakup taboru opartego o napęd elektryczny (autobusy, samochody, rowery, hulajnogi itp.), w tym dostosowanych do potrzeb z niepełnosprawnościami i matek z wózkami.
- Wykorzystanie systemów Smart City.

Program ochrony środowiska dla Gminy Czemierniki na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku

Cel nadrzędny:

Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju Gminy Czemierniki, gdzie ochrona środowiska i jego walory stanowią nierozłączną część procesów rozwojowych.

Cele szczegółowe:

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.
- Wykorzystania i promocja odnawialnych źródeł energii.
- Zmniejszenie zagrożenia hałasem, zwłaszcza emitowanym przez system komunikacyjny.
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
- Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych.
- Rozwój gospodarki wodno-ściekowej.
- Optymalizacja wykorzystania zasobów kopalin oraz ograniczenie presji na środowisko w trakcie eksploatacji złóż kopalin.
- Ochrona gleb na terenach rolnych i leśnych.
- Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej gminy.
- Ochrona istniejących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego.
- Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia.
- Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Cel strategiczny 2 GPR jest zbieżny z celami szczegółowymi zawartymi w Programie ochrony

środowiska ze szczególnym uwzględnieniem- Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy oraz Ochrona istniejących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czemierniki na lata 2016- 2023

Wizja Gmina Czemierniki - W 2023 roku jest obszarem zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na endogenicznym potencjale i zasadach niskoemisyjności. Jest ekologicznym i bezpiecznym miejscem do życia i rozwoju lokalnej społeczności, stanowiącym wzór dla innych jednostek samorządu terytorialnego. Gminę zamieszkują chętnie współpracujący w realizacji celów ekologicznych, świadomi i odpowiedzialni za środowisko, w którym żyją mieszkańcy.

Na poziomie lokalnym widać zbieżność pomiędzy zaproponowanymi w GPR celami i kierunkami działań, a postulatami w lokalnych dokumentach planistycznych. W lokalnych dokumentach takich jak Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035 r. podkreśla się konieczność działań na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej w ramach zaproponowanych kierunków GPR znalazły się tożsame zapisy w obrębie 1 celu strategicznego: □ Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznej i w trudnej sytuacji życiowej.

– Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami.

– Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom, młodzieży i seniorom.

– Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej. Zbieżność dostrzega się w obrębie działań prośrodowiskowych (zastosowanie ekologicznych rozwiązań i podniesienie świadomości ekologicznej).

Cele w obrębie sfery przestrzenno-funkcjonalnej zaproponowane w GPR są zgodne z celami szczegółowymi Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czemierniki:

– rozwój infrastruktury społecznej, rozwój kultury, rozwój opieki zdrowotnej i społecznej, stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku i rekreacji.

3. DIAGNOZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

3.1 CHARAKTERYSTYKA GMINY CZEMIERNIKI

Gmina Czemierniki administracyjnie wchodzi w skład powiatu radzyńskiego w województwie lubelskim. Graniczy od północy i północnego-zachodu z gminą Radzyń Podlaski i miastem Radzyń Podlaski, od zachodu – z gminą Borki, od południa i południowego -zachodu z gminą Ostrówek (powiat lubartowski), od wschodu z gminą Wołyń i południowego – wschodu z gminą Siemień. Gmina Czemierniki od 01.01.2024 r. jest gminą miejsko- wiejską, zajmuje obszar 107,7 km² . Obejmuje swym zasięgiem 8 miejscowości. Gmina Czemierniki jest lokalnym ośrodkiem administracyjnym. Siedziba urzędu miejskiego jest usytuowana w miejscowości Czemierniki, w odległości ok. 15 kilometrów od Radzyna Podlaskiego.

Gmina znajduje się poza głównym systemem powiązań komunikacyjnym o znaczeniu krajowym i regionalnym. Cechuje się peryferyjnym położeniem w znacznej odległości od ośrodków miejskich ze słabym dostępem do dróg tranzytowych o znaczeniu krajowym lub regionalnym. Najbliższym miastem jest Radzyń Podlaski (15 km), Kock (22 km), Parczew i Lubartów (31 km). Miejscowość Czemierniki oddalona jest od stolicy województwa Lublina o 60 km. Do granicy państwa z Białorusią i przejścia granicznego w Sławatyczach jest 74 km.

Usytuowanie Gminy Czemierniki na tle powiatu radzyńskiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>

Dla skutecznego przeprowadzenia diagnozy wykorzystano metodę jednostek strukturalnych (urbanistycznych), tj. podziału gminy na sołectwa. W ramach diagnozy wyróżniono w gminie 8 jednostek porównawczych, które stanowią swoiste, spójne i odrębne jednostki, w znaczeniu społecznym, przestrzenno-funkcyjnym i topograficznym.

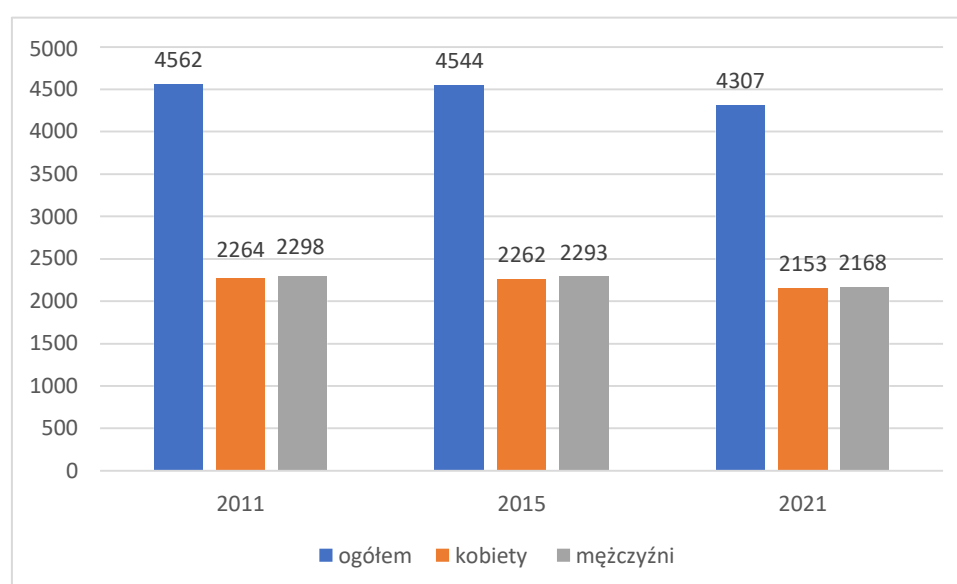
Tabela 1: Dane dotyczące jednostek strukturalnych Gminy Czemierniki (dane 2021r.)

JEDNOSTKA	POWIERZCHNIA	LUDNOŚĆ
Czemierniki	2719,30	1321
Bełcząc	2266,62	744
Lichty	547,53	305
Niewęłosz	835,20	415
Skoki	825,08	316
Stoczek	1265,18	445
Stójka	1366,92	219
Wygnanów	680,53	542
GMINA	10506,36	4307

Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

DEMOGRAFIA

Wykres 1: Zmiana liczby ludności w gminie Czemierniki w latach 2011 – 2021

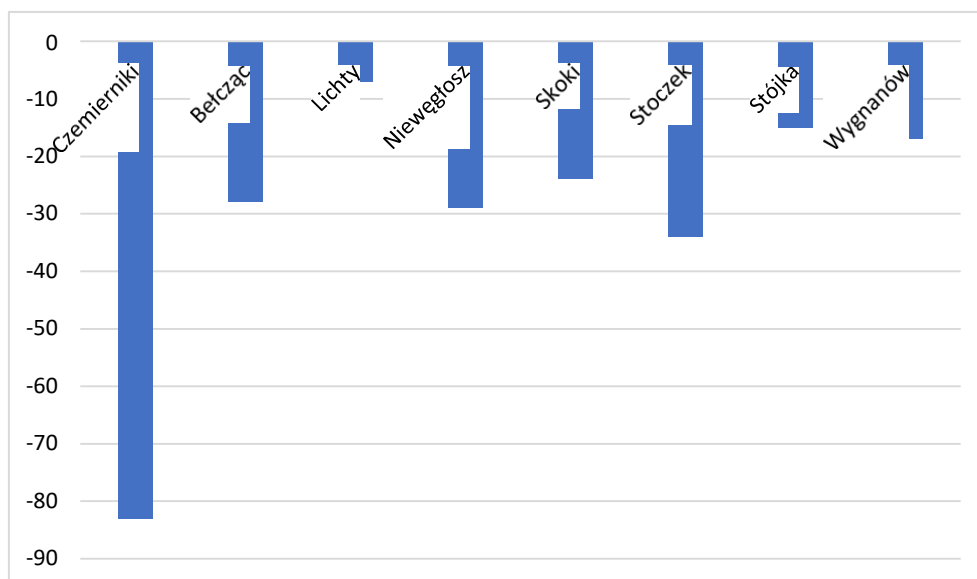
Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

Tabela 2: Ludność gminy wg miejscowości w 2015 i 2021 roku

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności					
		2015 rok			2021 rok		
		ogółem	Mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
1	Czemierniki	1404	709	695	1321	667	654
2	Bełcząc	772	364	408	744	348	398
3	Lichty	312	155	157	305	151	154
4	Niewęgosz	444	238	208	415	229	190
5	Skoki	340	174	167	316	160	157
6	Stoczek	479	243	238	445	229	218
7	Stójka	234	119	121	219	106	115
8	Wygnanów	559	291	268	542	278	267
razem		4544	2293	2262	4307	2168	2153

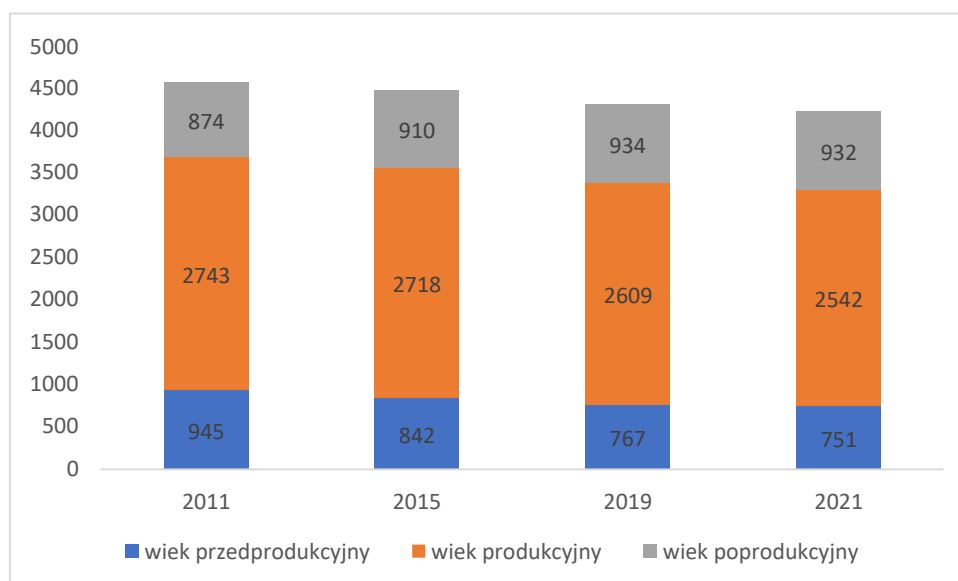
Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

Wykres 2: Saldo liczby ludności gminy wg miejscowości w latach 2015 i 2021

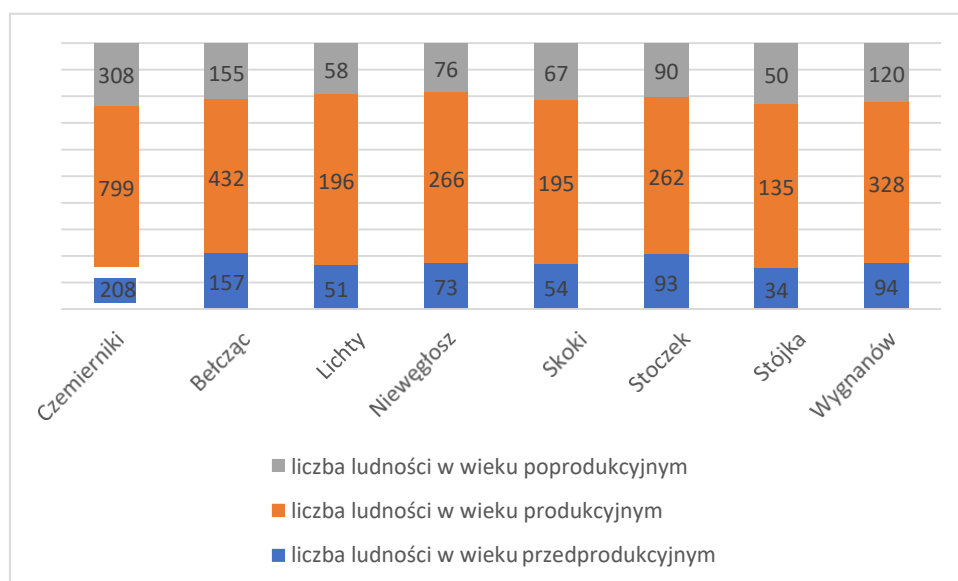
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Czemiernikach

Wykres 3: Zmiana struktury wieku ludności gminy Czemierniki w wybranych latach

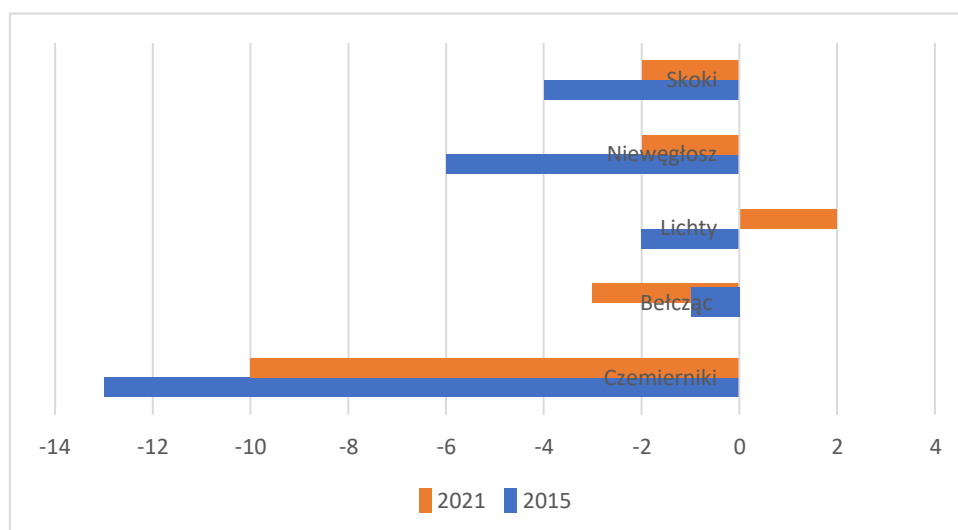
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 4: Struktura wieku mieszkańców gminy wg miejscowości w 2021 roku

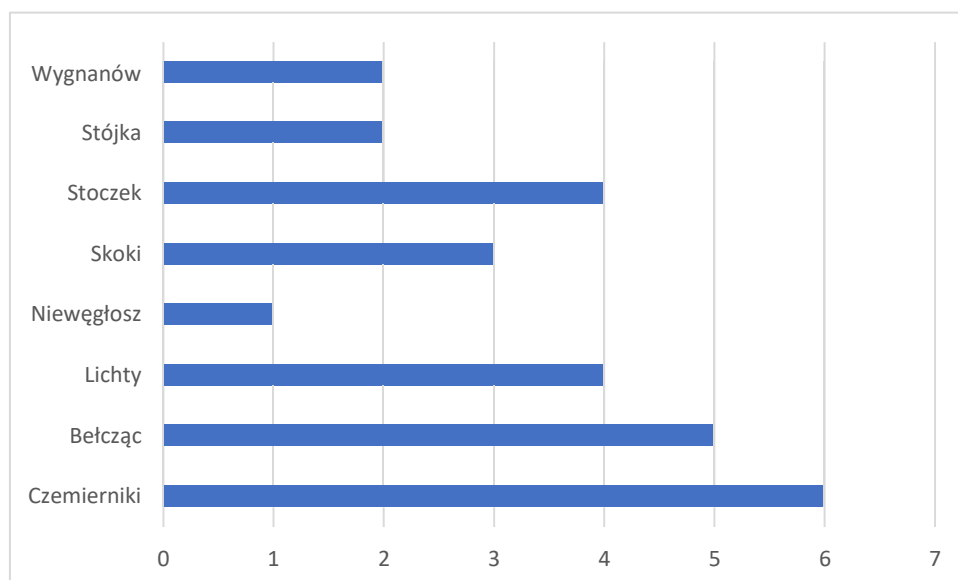
Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

Wykres 5: Przyrost naturalny ludności gminy wg miejscowości w 2015 i 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Czemiernikach

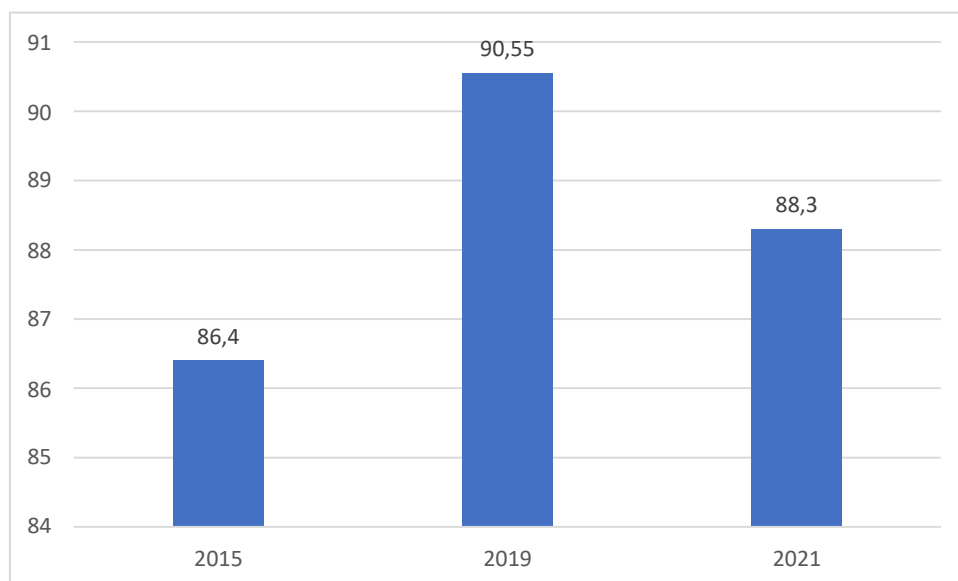
Wykres 6: Migracje ludności gminy wg miejscowości w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Czemiernikach

EDUKACJA I KULTURA

Wykres 7: Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Czemierniki w latach 2015-2021

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 3: Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę społeczną

Lp.	Miejscowość	żłobek	Oddziały przedszkolne (w tym niepubliczne)	Szkoła podstawowa	Biblioteka/ punkt biblioteczny	boisko	Plac zabaw	remizo - świetlice OSP świetlica środowiskowa	przestrzenie publiczne/ miejsca spotkań
1	Czemierniki	Brak	2	2	1	2	2	1	2
2	Bełcząc	Brak	Brak	Brak	1	Brak	1	1	1
3	Lichy	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1
4	Niewęgłosz	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1
5	Skoki	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1	1
6	Stoczek	Brak	Brak	Brak	1	1	1	1	1
7	Stójka	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1
8	Wygnanów	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1

Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

POMOC SPOŁECZNA

Tabela 4: Liczba osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności 2021	Liczba osób korzystających z pomocy
1.	Czemierniki	1321	22
2.	Bełcząc	744	34
3.	Lichty	305	9
4.	Niewęgłosz	415	4
5.	Skoki	316	7
6.	Stoczek	445	8
7.	Stójka	219	8
8.	Wygnanów	542	16

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czemiernikach

Tabela 5: Liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności 2021	Liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności
1.	Czemierniki	1321	23
2.	Bełcząc	744	10
3.	Lichty	305	8
4.	Niewęgłosz	415	6
5.	Skoki	316	1
6.	Stoczek	445	11
7.	Stójka	219	14
8.	Wygnanów	542	13

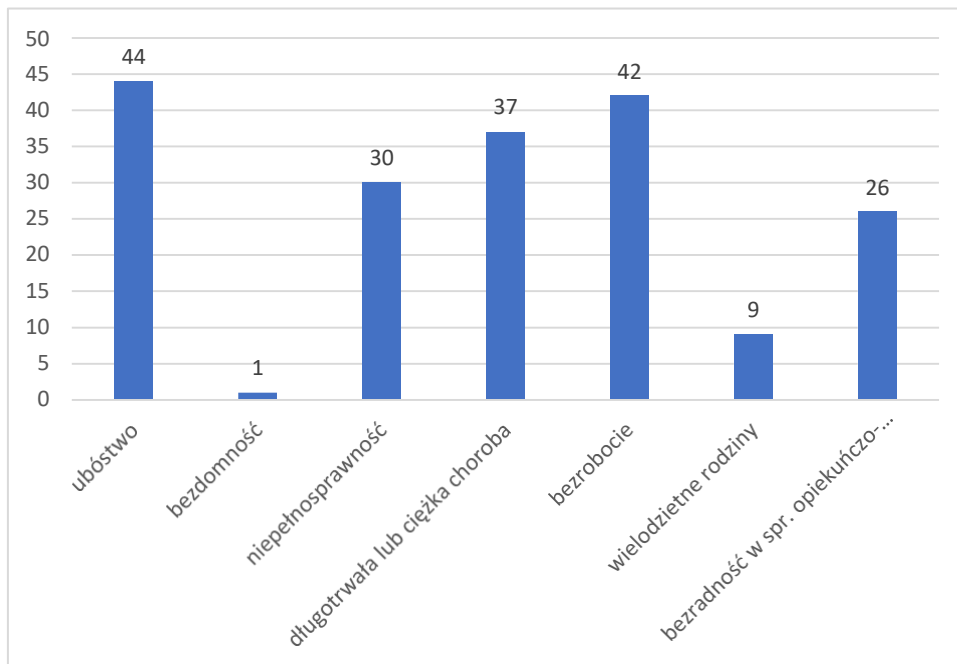
Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czemiernikach

Tabela 6: Główne przyczyny przyznania pomocy w 2021r. – liczba rodzin

Sołectwo	ubóstwo	bezdomność	niepełnosprawność	długotrwała lub ciężka choroba	bezrobocie	wielodzietne rodziny	bezradność w spr. opiekuńczo-wychowawczych
Czemierniki	12		11	13	14	1	7
Bełcząc	12	1	10	4	9	2	6
Lichty	4		8	4	4	1	0
Niewęgłosz	2		6	2	2	0	1
Skoki	2		1	3	1	1	3
Stoczek	4		11	4	5	1	5
Stójka	3		14	3	3	0	4
Wygnanów	5		13	4	4	3	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czemiernikach

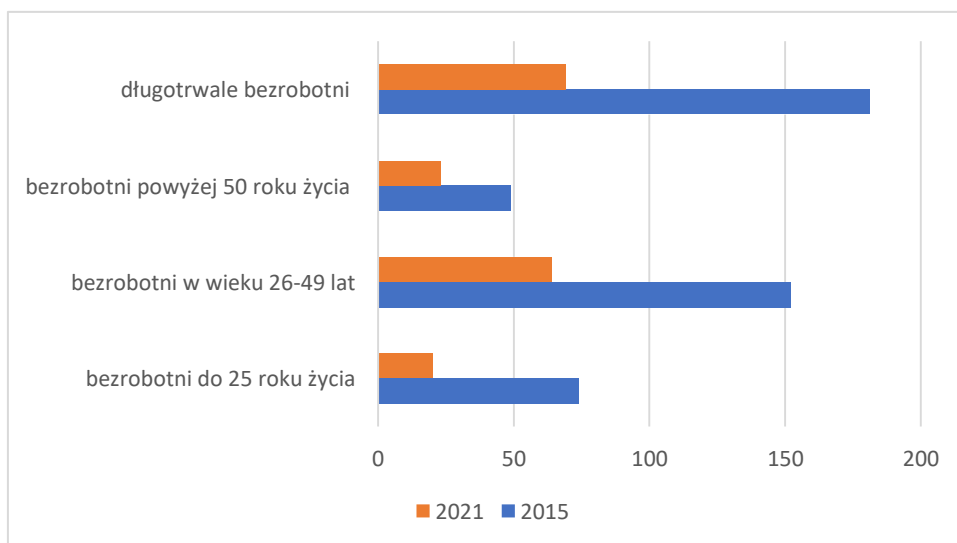
Wykres 8: Główne przyczyny przyznania pomocy w 2021r. – liczba rodzin

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czemiernikach

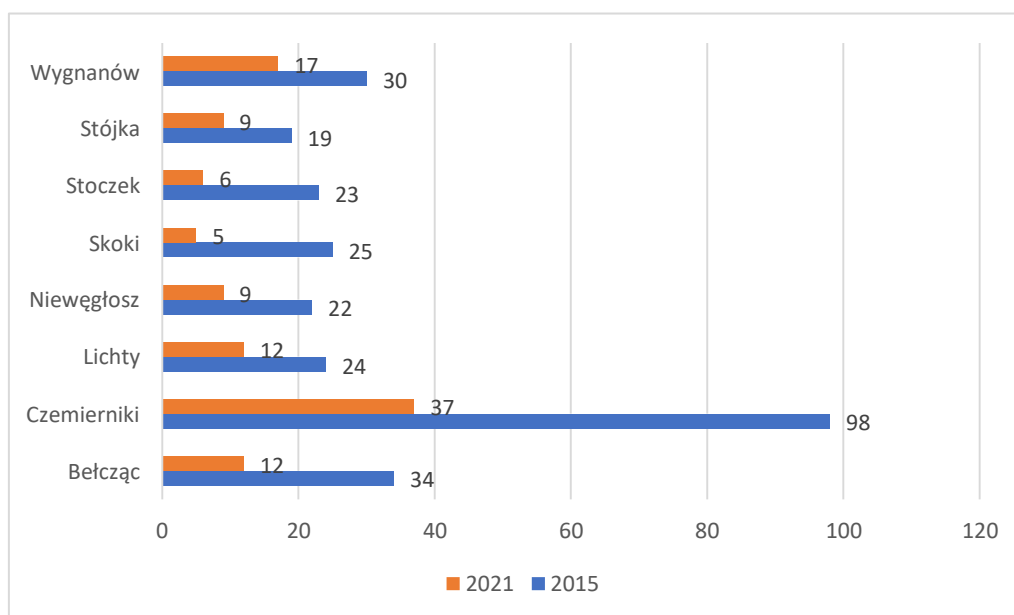
RYNEK PRACY

Wykres 9: Struktura bezrobotnych wg wieku w gminie Czemierniki

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 10: Liczba bezrobotnych wg miejscowości w 2015 i 2021 roku

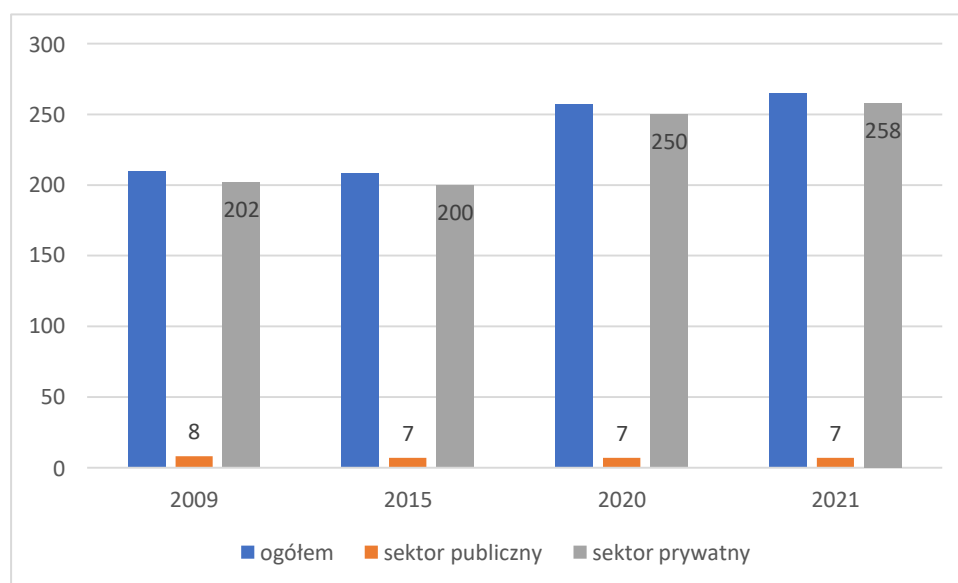

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Radzynie Podlaskim

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

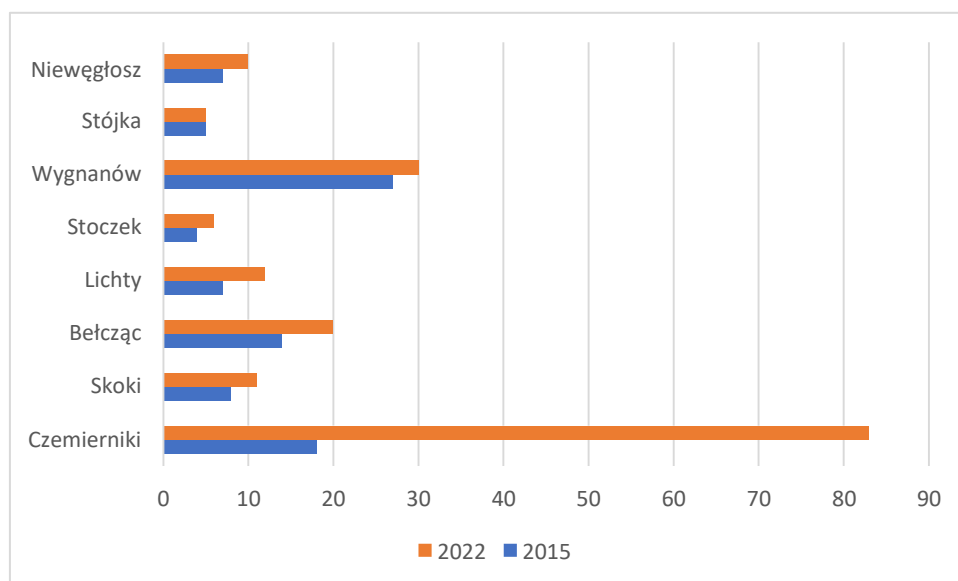
Wykres 11 Podmioty zarejestrowane w systemie REGON w gminie Czemierniki

w latach 2009 – 2021

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 12: Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w miejscowościach gminy Czemierniki w 2015 i 2022 roku

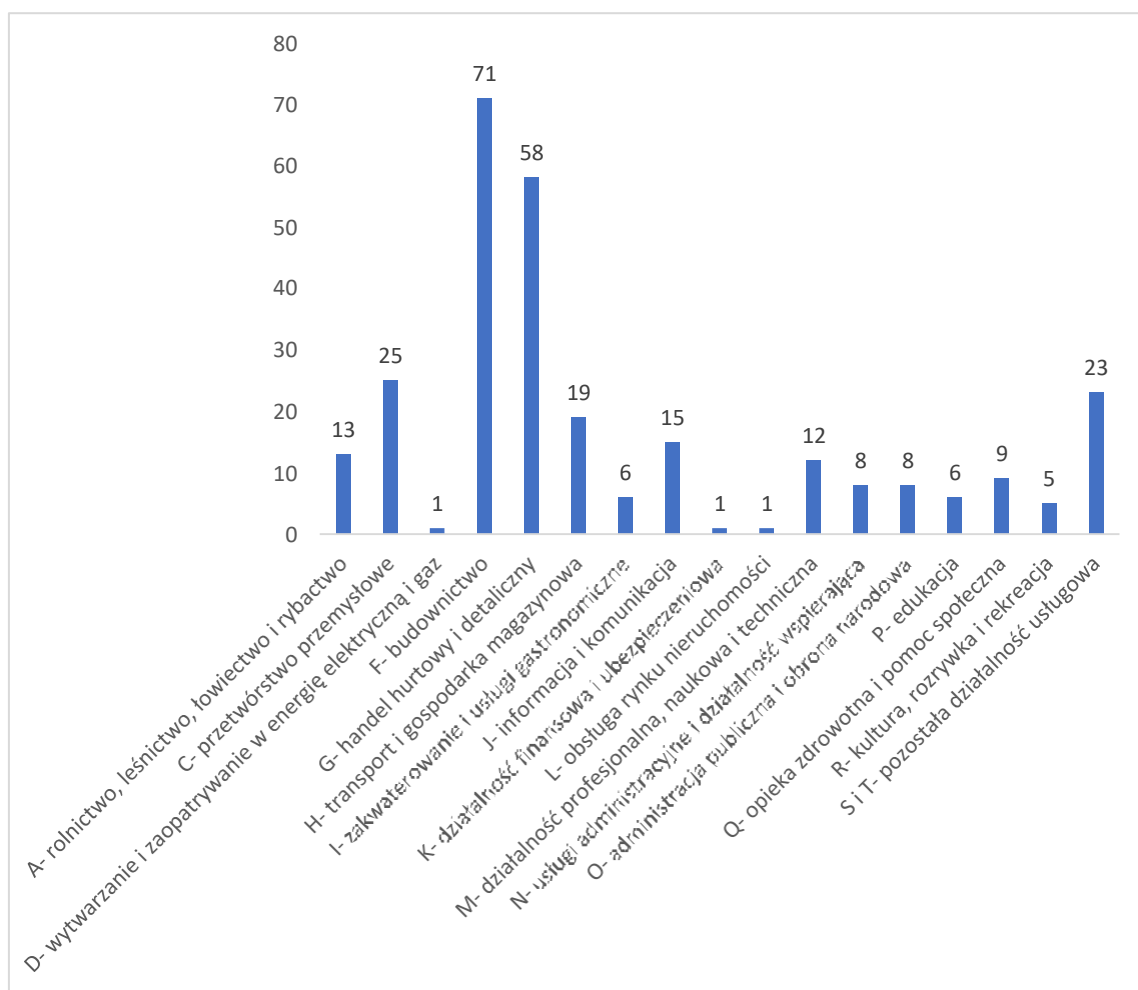
Źródło: CEIDG

Tabela 7: Poziom aktywności gospodarczej

Lp.	Miejscowość	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów z zawieszoną/wyrejestrowaną działalnością
1	Czemierniki	83	6,28	75
2	Bełcząc	20	2,69	22
3	Lichy	12	3,93	10
4	Niewęgłosz	10	2,41	15
5	Skoki	11	3,48	13
6	Stoczek	6	1,35	14
7	Stójka	5	2,28	9
8	Wygnanów	30	5,53	19
Ogółem		177	4,11	177

Źródło: CEIDG

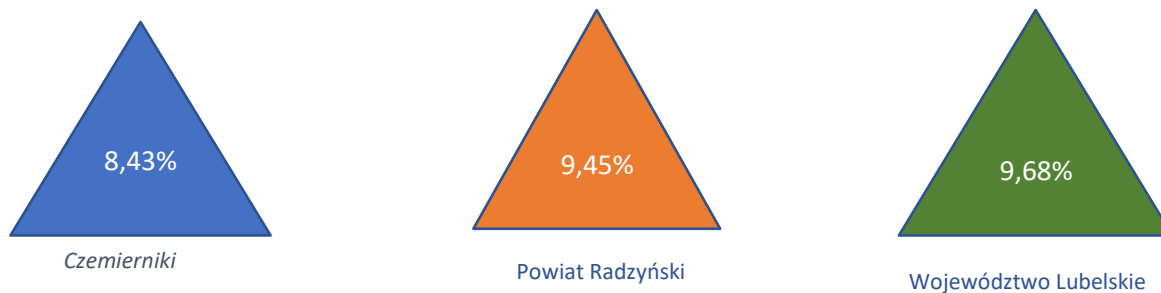
Wykres 13: Podmioty wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 (2022r.)

Źródło: bdl.stat.gov.pl

INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Lesistość (2021r.)

Źródło: bdl.stat.gov.pl

Sieć wodociągowa

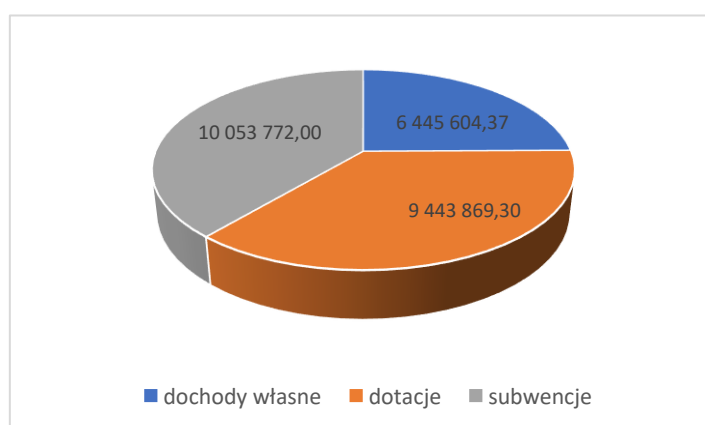
Czemierniki	Powiat Radzyński	Województwo Lubelskie
97,0 %	86,7 %	87,5%

Sieć kanalizacyjna

Czemierniki	Powiat Radzyński	Województwo Lubelskie
30,50	38,6 %	54,0%

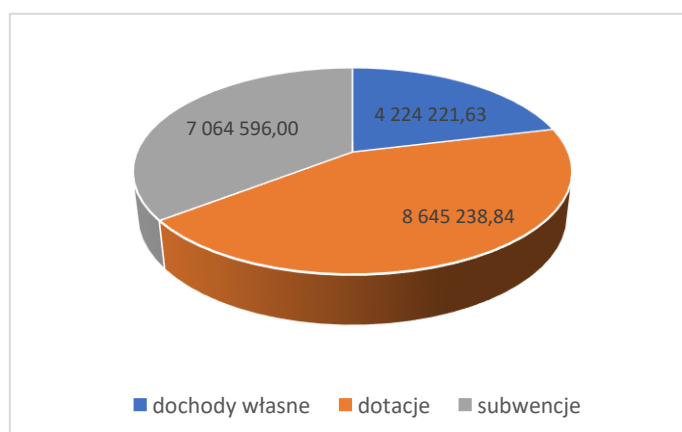
FINANSE SAMORZĄDOWE

Wykres 14: Źródła dochodów w mln zł (2021 r.)

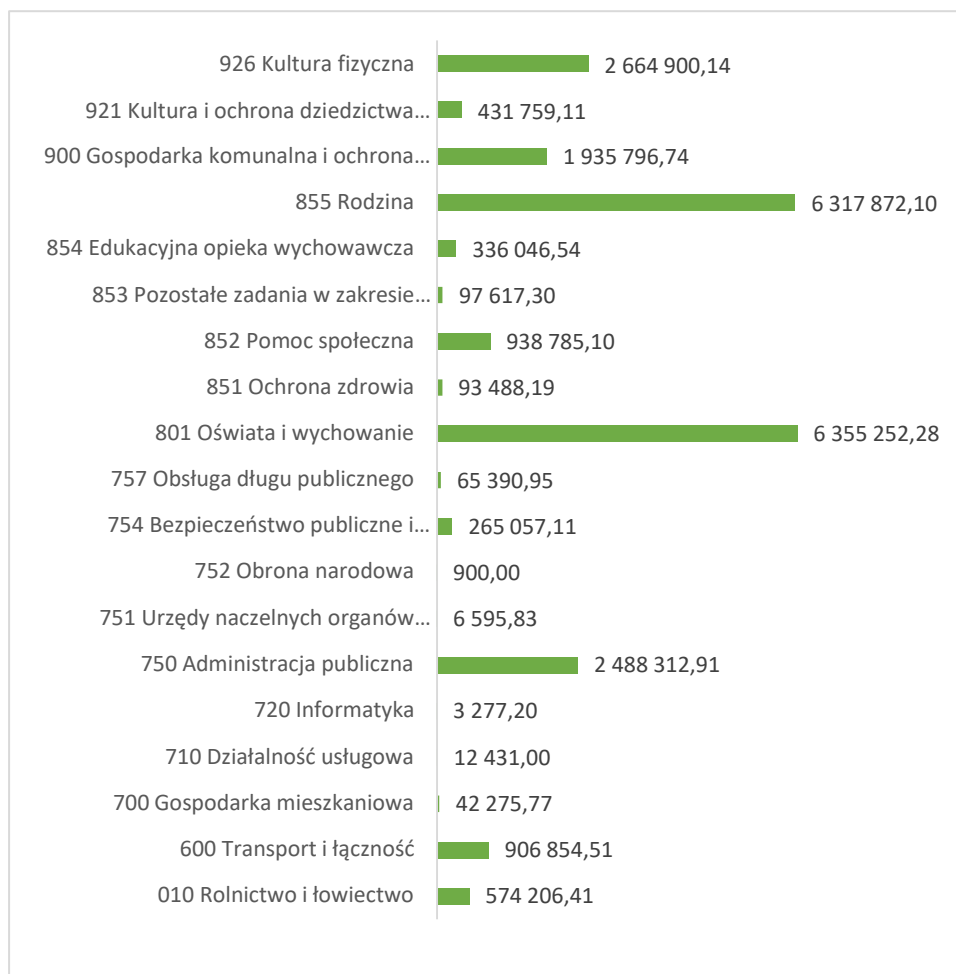
Źródło: bdl.stat.gov.pl

Wykres 15: Źródła dochodów w mln zł (2017 r.)

Źródło: bdl.stat.gov.pl

**Wykres 16: Główne wydatki wg. Działów Klasyfikacji Budżetowej
w mln zł z 2021 r.**

Źródło: bdl.stat.gov.pl

3.2 PODSUMOWANIE CHARAKTERYSTYKI

Demografia

Sytuacja demograficzna gminy Czemierniki tak jak i powiatu radzyńskiego wykazuje systematyczną, tendencję malejącą. Gmina Czemierniki w 2021 roku liczyła 4307 mieszkańców, w tym 2168 mężczyzn i 2153 kobiet, w stosunku do 2011 roku liczba ludności spadła o 255 osób. Do sołectw, w których najmocniej zaznaczył się problem wyludniania się obszaru należy zaliczyć np. Czemierniki, Niewęglisz, Skoki, Stoczek i Stójkę. Rozmiary zjawiska depopulacji mogą być jednak jeszcze większe niż wskazują na to statystyki. Zauważalny jest trend wyjazdu z miejscowości ludzi młodych, którzy w dużych ośrodkach miejskich zdobywają wykształcenie (na terenie miejscowości, jak i całej gminy brak ośrodków edukacyjnych realizujących formy kształcenia ponadgimnazjalnego). Osoby te często nie wymeldowują się z terenu miejscowości (stąd brak ich ujęcia w statystykach), jednak faktycznie nie zamieszkują terenu miejscowości. Jak wynika z rozmów z mieszkańcami obszaru – często jest to emigracja definitywna, mały odsetek z nich wraca po latach do pierwotnego miejsca zamieszkania. Migracje młodych ludzi są natomiast przyczyną spadku liczby urodzeń na danym terenie i szybkiego starzenia się społeczeństwa. W gminie zaobserwowano także niewielki spadek współczynnika feminizacji, czyli stosunku liczby kobiet na 100 mężczyzn, który wyniósł 99 kobiet/100 mężczyzn. Średnia gęstość zaludnienia dla gminy wynosi 39 osób/km².

Z punktu widzenia prognoz rozwoju miejscowości niezwykle ważna jest struktura wiekowa jej mieszkańców. W porównaniu do 2015 roku dość wyraźnie zmniejszył się udział ludności w wieku produkcyjnym o 5,7% (o 156 osób). Relatywnie wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym świadczy o zaistnieniu zjawiska renty demograficznej – korzystnie wpływającej na dynamikę rozwoju gospodarczego, ale także wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa gminy. Taka sytuacja związana jest głównie z kierunkami rozwoju osadnictwa na terenie gminy. Miejscowość Czemierniki rozwija się nieustannie. Systematycznie wyznaczane są nowe obszary pod rozwój budownictwa jednorodzinne. Dodatkowo gmina udostępnia tereny (sprzedaje nieruchomości) przeznaczone na ten cel prywatnym inwestorom i dokonuje niezbędnych modyfikacji w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy (uchwalenie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy w zakresie wyznaczania terenów pod budownictwo jednorodzinne). Czemierniki jako miejscowość gminna skupia większość jednostek obsługujących społeczność lokalną, takich jak: Urząd Miejski, szkoły, ośrodek zdrowia, 2 apteki, poczta, bank spółdzielczy. Tym niemniej wskaźniki te należy interpretować bardzo ostrożnie. Nie sposób bowiem nie zauważyć, iż niekorzystne czynniki demograficzne (brak znaczącego wzrostu liczby urodzeń, migracje), jak również niepokojący trwały trend spadku liczby ludzi młodych w połączeniu z przechodzeniem w wiek emerytalny osób będących obecnie w wieku produkcyjnym, mogą pogarszać wskaźnik obciążenia demograficznego w perspektywie długookresowej. Sytuację demograficzną mieszkańców gminy prezentują powyższe wykresy.

Proporcje te kształtują nie tylko sytuację ekonomiczną obszaru, ale wpływają przede wszystkim na sytuację społeczną i konieczność zabezpieczenia w niedługiej przyszłości różnego rodzaju potrzeb związanych z organizacją systemu wsparcia dla starzejącego się społeczeństwa. Prognozy GUS potwierdzają, że w Polsce będzie się nasilał proces starzenia się społeczeństwa. Na początku lat 50-tych XX wieku przeciętne trwanie życia wynosiło 47 lat, w 2011 roku – 65 lat, natomiast w 2050 roku życie ludzkie będzie trwało średnio 75 lat.

Efektami postępującego kryzysu demograficznego będzie nie tylko wspomniany już proces starzenia się społeczeństwa, ale również wyludnianie się społeczności, głównie terenów wiejskich. Młodzi ludzie będą migrowali do większych miast w poszukiwaniu lepszego wykształcenia, lepszej pracy i perspektyw życiowych. Na miejscu zostaną osoby starsze. Z kolei brak dzieci w wieku szkolnym będzie skutkował zamykaniem wiejskich szkół i tym samym przyczyni się do pogłębienia degradacji społecznej i kulturalnej.

Liczba urodzeń w analizowanych latach systematycznie spada, natomiast powoli wzrasta liczba zgonów. W analizowanych latach przyrost naturalny dla gminy Czemierniki był ujemny i wynosił odpowiednio: -15 (w 2015r.) i -24 (w 2021r.). Elementem bardzo istotnym wpływającym na liczbę ludności w gminie są procesy migracyjne. Na przestrzeni lat obserwuje się systematyczny spadek ludności w głównej mierze spowodowany migracją, zwłaszcza o charakterze zarobkowym, do ośrodków będących w lepszej sytuacji gospodarczej. W sołectwie Czemierniki w latach 2013-2015 zanotowano największą liczbę wymeldowań z terenu gminy - łącznie 83 osoby. Przyczyną takiego zjawiska można upatrywać przede wszystkim w specyfice gospodarki gminy. Czemierniki są gminą rolniczą, w związku z tym rolnictwo stanowi jeden z największych działów gospodarki. Ograniczone możliwości zawodowe mieszkańców, jak i znaczna odległość od dużych ośrodków miejskich skłaniają mieszkańców miejscowości do opuszczenia jej na stałe. Miasto Radzyń Podlaski, przez bliską odległość od Gminy Czemierniki (15 km), stwarza korzystne warunki do podejmowania tam pracy. Jednakże, złe uwarunkowania komunikacyjne (wynikające m.in. z likwidowanych połączeń autobusowych) nie zabezpieczają potrzeb mieszkańców gminy.

Pogarszające się systematycznie wskaźniki zawieranych małżeństw (2012 r. – 34, 2013 r. – 30, 2014 r. – 24, 2015 r. -22, 2022 r. 17) i stabilności rodziny powodują, że wskaźniki migracyjne kobiet, zwłaszcza tych o wyższym poziomie kwalifikacji, będą wzrastały. W Gminie Czemierniki pozostaną te o niższym poziomie wykształcenia i niższych kwalifikacjach zawodowych, czemu często towarzyszy wczesne, samotne macierzyństwo. Już obecnie w wielu regionach województwa lubelskiego obserwowany jest

deficyt kobiet w wieku rozrodczym. Pogarszają się również możliwości znalezienia żony przez mężczyzn samotnie prowadzących gospodarstwa rolne. Taka sytuacja w kontekście rolniczego charakteru gminy jest niekorzystna.

Wnioski wynikające z sytuacji demograficznej

W obszarze rewitalizacji potrzebne są działania mające na celu zapobieganie wyludnianiu się obszaru. Działania te powinny być związane z poprawą jakości życia oraz podkreślaniem atutów związanych z życiem w nim (np. dostęp do lepszej jakości infrastruktury społecznej, więcej miejsc pracy, atrakcyjna polityka mieszkaniowa). Bez wątplenia podstawowym zadaniem jest zwiększenie liczby miejsc pracy umożliwiający pozostawanie osobom młodym na obszarze gminy. Niezbędna jest również odpowiednia polityka rynku pracy, ukierunkowana na powstawanie nowych miejsc pracy, ułatwianie startu zawodowego, redukcję bezrobocia i zatrzymanie młodych na lokalnym rynku pracy, jak również podjęcie działań wydłużających aktywność zawodową osób w wieku przedemerytalnym.

Stopniowe starzenie się społeczeństwa obliguje do podjęcia w ramach działań rewitalizacyjnych inicjatyw prewencyjnych, związanych z promowaniem zdrowego stylu życia, prowadzeniem prorodzinnej polityki gminy, zachęcającej rodziny do posiadania większej liczby dzieci, czy wspomaganie infrastruktury społecznej (lepszy dostęp do opieki przedszkolnej, placów zabaw). Konieczne jest także podjęcie działań mających na celu poprawę życia seniorów poprzez ich aktywizację społeczną i ciągłe diagnozowanie ich potrzeb.

Edukacja i kultura

Na terenie obszaru rewitalizacji znajdują się jedyne placówki oświatowe, zaspokajające potrzeby w zakresie edukacji uczniów z terenu całej gminy. Są to: Gminne Przedszkole Publiczne i Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Czemiernikach.

Do szkoły podstawowej w gminie uczęszcza 354 uczniów, z tego w klasach I-VIII 318 uczniów i w klasie „0” 36 dzieci. Współczynnik skolaryzacji brutto w gminie w 2021 roku wynosił 88,3. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat wynosi 84 osoby.

Do oceny poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu po VIII klasie szkoły podstawowej. Dla 44 uczniów Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki w Czemiernikach średni wynik średni egzaminu po VIII klasie w roku szkolnym 2022/2023 kształtował się na poziomie 62% z jęz. polskiego i na poziomie 44% z matematyki. Uczniowie lepiej poradzili sobie z przedmiotami humanistycznym niż ścisłymi. Podobna sytuacja miała miejsce we wcześniejszym roku szkolnym. Liczba uczniów osiągających bardzo niskie wyniki w nauce nadal jest znacząca. Problem obniżonych szans edukacyjnych uczniów z obszaru rewitalizacji jest w świetle diagnozy połączony współzależnością z procesem dziedziczenia ubóstwa: problemy edukacyjne są przeszkodą dla wyższych zarobków w przyszłości, co generuje ubóstwo, zaś z kolei ubóstwo osłabia w rodzinie potencjał wsparcia edukacyjnego dzieci w kolejnym pokoleniu.

Ogromne znaczenie na obszarze rewitalizacji ma edukacja pozaformalna i nieformalna, adresowana głównie do dzieci i młodzieży. Wiele kompetencji istotnych dla późniejszego osobistego sukcesu nie mieści się w szkolnych programach nauczania i powinny istnieć formy zdobywania ich poza szkołą. Istotna jest również podnoszenie wiedzy przez seniorów, jako ważna nie tylko dla samych seniorów, lecz tworząca wzorce dla młodzieży.

Dużą rolę w życiu kulturalnym i krzewieniu lokalnej tożsamości społeczności lokalnej pełni także Czemiernickie Towarzystwo Regionalne, które włącza się w działalność kulturalną w gminie między innymi organizuje konkurs poezji poetki wywodzącej się z gminy- Marianny Bocian, współorganizuje rocznicę przeprawy Wojsk SGO Polesie gen. F. Kleeberga przez rzekę Tyśmienicę. Należy kontynuować wszelkie inicjatywy edukacyjne na rzecz odbudowania poczucia tożsamości lokalnej, wspierającej świadomość zakorzenienia w historii gminy, w tym zwłaszcza obszaru rewitalizacji i lokalny patriotyzm.

Wątek ten nie jest mocno rozbudowany w programach edukacji szkolnej. Tymczasem jak pokazują liczne opracowania, jednym z czynników nasilających trwałą emigrację – jest brak poczucia zakorzenienia i dumy ze swojej miejscowości.

W kontekście synergii między zjawiskiem ubóstwa i problemami edukacyjnymi pojawia się temat edukacji przedsiębiorczej, którą w obszarze rewitalizacji – należy ocenić jako niewystarczającą. Mowa tu o rozwijaniu postawy przedsiębiorczej wśród dzieci i młodzieży. „Przedsiębiorczość” w tym znaczeniu, to nie tylko prowadzenie przedsiębiorstwa ale także postawa bycia przedsiębiorczym, samosteroowność, gotowość do wyznaczania sobie samemu celów i podejmowania ryzyka.

Istotnym elementem z zakresu edukacji dzieci są placówki oferującej usługi w zakresie wychowania przedszkolnego. Na chwilę obecną opiekę nad dziećmi sprawuje Gminne Przedszkole Publiczne znajdujące się w Czemiernikach. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola z roku na rok wzrasta, jednak liczba oferowanych miejsc nadal jest niewystarczająca, czego skutkiem jest niski stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej na terenie gminy Czemierniki. Współczynnik skolaryzacji brutto na terenie gminy jest niski. Zaledwie 88,3 % populacji dzieci w wieku 3-4 lat uczęszcza do przedszkola. Przedszkole w Czemiernikach znajduje się w tym samym budynku co szkoła podstawowa. Stwarza to problem z adaptacją większej ilości sal na potrzeby przedszkola. W gminie brak jest żłobka, który zapewniłby opiekę najmłodszych dzieci. Gmina dąży do modernizacji istniejącego przedszkola i budowy żłobka. Ma to ogromne znaczenie nie tylko dla rozwoju dziecka, ale i dla organizacji życia pracujących rodziców (m.in. obniżenie kosztów prywatnej opieki nad dzieckiem). Ułatwi to także kobietom łączenie kariery zawodowej z macierzyństwem.

Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna w Czemiernikach oraz Filia w Bełczącu, a także Punkt biblioteczny w Stoczku. Biblioteki są placówkami gromadzącymi, opracowującymi i udostępniającymi księgozbiór, ale również instytucjami o uniwersalnym charakterze. Z uwagi na brak Gminnego Ośrodka Kultury placówka ta pełni różnorakie funkcje w zakresie usług edukacyjnych, informacyjnych oraz realizacji form pracy kulturalno-oświatowej. Do głównych zadań placówki należy zaspokajanie potrzeb użytkowników w bardzo szerokim zakresie takim jak: usługi informatycznych, usługi edukacyjnych, wspieranie procesów zdobywania wiedzy, realizacja różnych form pracy kulturalno-oświatowej z czytelnikiem indywidualnym i zbiorowym. Niestety, z uwagi na ograniczone możliwości lokalowe, jak również finansowe, nie jest ona w stanie sprostać wszystkim potrzebom mieszkańców gminy.

Czytelnikami bibliotek oprócz dzieci i młodzieży są ludzie dorośli i seniorzy, którym w razie potrzeby dostarczane są książki do domu przez pracowników biblioteki. Instytucje umożliwiają korzystanie z usługi „Książka na telefon”.

W ramach swojej działalności biblioteka prowadzi spotkania w Klubie Malucha, w których uczestniczyło 374 dzieci w 2021r. Inne aktywności to: organizacja wystaw oraz wydawanie gazetek okolicznościowych, organizacja warsztatów i konkursów, rajdów rowerowych, prowadzenie lekcji bibliotecznych.

Wnioski w zakresie edukacji i kultury

Drogą do maksymalizowania szans edukacyjnych uczniów będzie znaczące wzmocnienie ich, zarówno poprzez inwestowanie w rozwój nowoczesnej bazy oświatowej (m.in. pracownie tematyczne ICT, baza sportowa), jak również rozbudowanie oferty edukacyjno- wychowawczej kierowanej do młodzieży. Szczególnie istotny jest rozwój kompetencji kluczowych.

Trzeba wspierać edukację pozaformalną i nieformalną młodzieży oraz edukację dorosłych, w tym seniorów. Istnieje potrzeba poprzez edukację odbudować poczucie tożsamości lokalnej, wspierać poczucie zakorzenienia i budować lokalny patriotyzm. Bardzo ważne jest, aby promować i wzmacniać wśród młodzieży postawy przedsiębiorcze, także poprzez odpowiednie treningi i inicjatywy.

Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Czemiernikach. GOPS jest instytucją zajmującą się zapobieganiem marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Wśród najczęstszych powodów przyznania pomocy społecznej w gminie Czemierniki na pierwszym miejscu, niezmiennie znajduje się bezrobocie, kolejno niepełnosprawność i długotrwała/ciężka choroba i ubóstwo. W 2021 r. z pomocy społecznej korzystało 91 gospodarstw domowych.

Poziom życia w sposób istotny przekłada się na częstość korzystania z pomocy społecznej. Im jest on niższy, tym większy udział osób korzystających z pomocy społecznej. Gmina Czemierniki należy do grup gmin w województwie lubelskim o niskim poziomie życia ludności. Dane otrzymane z GOPS pozwalają stwierdzić, iż maleje liczba uprawnionych do pobierania świadczeń rodzinnych wskutek m.in. zaostrzonych kryteriów przyznawania świadczeń, kryterium dochodowe na bardzo niskim poziomie itp. Na terenie gminy świadczenia z tytułu ubóstwa pobiera 22 osoby z terenu rewitalizacji, 34 osoby na obszarze zdegradowanym w Bełcząc i 16 osób w miejscowości Wygnanów.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika również, że w obszarze rewitalizacji mamy do czynienia z deficytem usług społecznych, które powinny najintensywniej działać właśnie w obszarach ubóstwa. Niewystarczająca jest liczba placówek wsparcia dziennego, świetlic i innych form pracy z dziećmi i młodzieżą, instrumentów wsparcia rodziny, usług na rzecz seniorów. Mała jest liczba inicjatyw samopomocowych, form pracy organizacji pozarządowych z dziećmi i młodzieżą zorientowanych na przerwanie niekorzystnego zjawiska dziedziczenia ubóstwa, a także inicjatyw z obszaru aktywizacji kulturalnej. Wyżej zaprezentowane dane GOPS wskazują, że kwestia ubóstwa oprócz bezrobocia jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy. Zarówno w sołectwie Czemierniki- obszar rewitalizacji, ale także w pozostałych miejscowościach gminy występuje największa koncentracja rodzin borykających się z tym problemem. Brak środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb należy traktować priorytetowo, bowiem ma to znaczny wpływ na jakość życia mieszkańców oraz ogranicza możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego gminy.

Zarówno w diagnozie, jak i obowiązującej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czemierniki, wśród głównych problemów dotyczących społeczeństwa gminy znajdują się długotrwałe choroby będące również przyczyną kolejnych problemów, w tym głównie materialnych. Z powodu ciężkiej choroby świadczenia z tego tytułu pobiera 37 rodzin.

Przeprowadzona badania wykazały także, że wśród mieszkańców gminy, w tym obszaru rewitalizacji, mających różnego rodzaju problemy zdrowotne znajdują się również dzieci i młodzież. Młodzież szkolna ma problemy i zaburzenia układu ruchu oraz wady postawy. Coraz większym problemem społecznym staje się otyłość i nadwaga, która w coraz większym stopniu dotyczy również osób w młodym wieku. Główną jej przyczyną jest brak lub niewystarczająca aktywności fizycznej. Spora część z nich na stałe nie uprawia żadnej aktywności ruchowej – przyzwyczajeni są do spędzania wolnego czasu przed telewizorem czy komputerem. Poza tym nie przestrzegają zasad zdrowego żywienia. Na taki stan rzeczy wpływ mają przyzwyczajenia i nawyki wyniesione z domu rodzinnego, który ze względu na specyfikę obszaru zamieszkania (obszar wiejski) oraz zatrudnienia nie przywiązuje wagi do zdrowego stylu życia pojmowanego w kontekście aktywności ruchowej oraz zdrowego żywienia. Przedmiotowe problemy powodują także szereg innych niekorzystnych zjawisk. Często osoby otyłe mają problemy czy zaburzenia emocjonalne (brak samoakceptacji, obniżone poczucie własnej wartości i wiary w swoje możliwości), jak również z tego powodu są stygmatyzowane czy nieakceptowane w środowisku rówieśniczym. Częstym zjawiskiem zarówno u osób dorosłych jak i dzieci i młodzieży jest stres spowodowany szybkim tempem życia, brakiem możliwości samorealizacji oraz brak porozumienia i komunikacji z najbliższymi osobami i społeczeństwem.

Kolejnym ze zdiagnozowanych problemów sfery społecznej jest niepełnosprawność. Jak wynika z danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czemiernikach ze świadczeń z tego tytułu korzysta 30 rodzin (23 osoby).

Na obszarze rewitalizacji i terenie całej gminy brak jest usług publicznych świadczonych z myślą o osobach niepełnosprawnych – brakuje zarówno miejsc, jaki i inicjatyw skierowanych do tej grupy społeczeństwa. Problemy z niepełnosprawnością w sferze społecznej wiążą się ze zdiagnozowanymi problemami sfery technicznej. Szczególnie problematyczne w tym zakresie jest niedostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych tak ważnych budynków użyteczności publicznej jak: Urząd Miejski w Czemiernikach, Przedszkole oraz Szkoła Podstawowa w Czemiernikach, Gminna Biblioteka Publiczna czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wnioski wynikające z udzielonej pomocy społecznej

Wobec zdiagnozowanej koncentracji ubóstwa i jednocześnie problemu braku form i miejsc wsparcia i aktywizacji, niezwykle istotny jest rozwój usług społecznych – placówek wsparcia dziennego, form pracy z dziećmi i młodzieżą, instrumentów wsparcia rodzin i seniorów. Na obszarze rewitalizacji potrzebne są programy aktywizujące i wpierające wychodzenie z ubóstwa, przełamujące marazm i bezradność, wspierające oddolną samoorganizację, rozwijające wiarę we własne możliwości i potencjały. Niezbędne jest intensywne wpieranie różnego rodzaju form pracy z dziećmi i młodzieżą nakierowane na przełamywanie zjawiska dziedziczenia ubóstwa oraz aktywizacja środowiska z wykorzystaniem instrumentów animacji kultury i pobudzania do aktywnego w niej uczestnictwa.

Na obszarze rewitalizacji rekomenduje się realizację inicjatyw w zakresie poprawy zdrowia mieszkańców. Przede wszystkim niezbędne jest stworzenie atrakcyjnych i szeroko dostępnych miejsc aktywności ruchowej, które będą stanowiły podstawę realizacji działań w zakresie promocji aktywnego i zdrowego stylu życia. Będą one jednocześnie stanowiły obszary integracji (w tym międzypokoleniowej) mieszkańców. Niezbędne jest również przeprowadzanie przedsięwzięć przełamujących dotychczasowe niechętnie podejście do tematyki zdrowego stylu życia.

Rynek pracy

Od 2011 roku obserwowane są negatywne procesy przez znaczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, z 2743 osób do 2542 osób, co jest równoznaczne z 60,2% udziałem tej grupy w strukturze wieku w roku 2021 (przy 17,8% grupy przedprodukcyjnej i 22,1% grupy poprodukcyjnej). W grupie osób w wieku produkcyjnym przeważają mężczyźni (mężczyźni 1422 osoby, kobiety 1120 osób). W gminie udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 4,2%, jednakże był nieznacznie niższy od wskaźnika dla powiatu radzyńskiego (4,7%) i dla województwa lubelskiego (8,2%). Niewątpliwie wpływ na tę sytuację ma bliskie sąsiedztwo miasta Radzyń Podlaski a także migracje zarobkowe do Lublina i innych miast w Polsce i zagranicą, które zapewnia miejsca pracy części mieszkańcom gminy. Należy podkreślić, że od kilku lat bezrobocie sukcesywnie malało. Można mniemać, że było to wynikiem polepszenia sytuacji gospodarczej w Polsce i dobrą koniunkturą gospodarczą na rynkach. Jednakże spośród 107 mieszkańców (dane BDL), prawie 64,5% znajduje się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, są to osoby długotrwale bezrobotne. Do grupy osób w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy należą mieszkańcy w wieku 26- 49 lata, powyżej 50 roku życia i mężczyźni. Potwierdzeniem występowania na obszarze rewitalizacji problemu bezrobocia jest również wysoki udział osób korzystających z pomocy GOPS z tego właśnie tytułu. 89% osób korzystających z przedmiotowych świadczeń zamieszkuje na ulicach: Kockiej, Parczewskiej i Radzyńskiej. W 2021 r. z tytułu bezrobocia przyznano świadczenie 42 rodzinom, Największą liczbę świadczeń przyznano mieszkańcom Czemiernik ulic: Parczewskiej, Radzyńskiej i Kockiej. Taki stan rzeczy uwarunkowany jest głównie sytuacją na lokalnym rynku pracy – ludzie młodzi nie mają perspektyw na zatrudnienie poza rolnictwem, ze względu na brak miejsc pracy; z drugiej strony nie

prowadzą samodzielnie gospodarstw rolnych ze względu na fakt, że często zamieszkują wspólnie z rodzicami, którzy to je prowadzą.

Pod względem średniego wynagrodzenia brutto gmina (2021 r. – 4 775,71 zł) sytuuje się znacznie poniżej średniej dla kraju (5 318,68 zł) oraz powiatu radzyńskiego (4 775,71 zł). W porównaniu do średniej krajowej pensja w gminie i powiecie radzyńskim była niższa. Płaca powiatowa i gminna stanowiła w 2021 roku **79,6 procent średniej krajowej**. W związku z tym należy zakładać, że oprócz problemu bezrobocia na jej terenie występuje również niekorzystne zjawisko niskiej jakości zatrudnienia. Potwierdzają to informacje zebrane od mieszkańców gminy – deklarują oni, że zauważalny jest problem tzw. ubogich pracujących: osób, które z uwagi na bardzo niski dochód znajdują się w strefie ubóstwa.

Mieszkańcy obszaru, jako mieszkańcy wsi, są w bardziej niekorzystnej sytuacji na rynku pracy niż osoby zamieszkujące tereny miast. Charakterystyczne dla osób pracujących są dojazdy do pracy poza miejsce zamieszkania, stanowiące często jedyny sposób na podjęcie zatrudnienia. Bezrobocie na terenach wiejskich ma też inny charakter. Jest bardziej trwałe, a rynek pracy mniej elastyczny. Problemem lokalnego rynku pracy jest bardzo znaczący deficyt zatrudnienia wyższej jakości dla kobiet. W branżach tradycyjnie sfeminizowanych płace są bardzo niskie, zaś branże z wyższymi płacami zatrudniają niewiele kobiet, także ze względu na stereotyp społeczny zaczynający się już od szkolnictwa zawodowego: kierunki kształcenia przygotowujące do zawodów lepiej płatnych są wyraźnie zdominowane przez mężczyzn.

W ramach rozmów i warsztatów z mieszkańcami przeprowadzonych w trakcie opracowywania diagnozy ujawniło się wśród mieszkańców przede wszystkim zapotrzebowanie na wsparcie sektora handlu i usług, w szczególności drobnego handlu opartego na potencjałach lokalnych oraz drobnych usług dla ludności prowadzonych przez firmy rodzinne. Istotny także jest rozwój sektora usług związanego z turystyką -bazy noclegowo- gastronomicznej. Społeczne oczekiwanie wsparcia dotyczyło głównie podmiotów najmniejszych (mikroprzedsiębiorstw).

Nie należy zapominać, iż spora część mieszkańców ujęta w statystykach jako osoby pracujące to osoby posiadające własne gospodarstwa rolne. W rzeczywistości część z tych osób powinna zostać zaliczona do bezrobotnych lub biernych zawodowo, ponieważ w przypadku braku możliwości znalezienia pracy w gospodarstwie rolnym, pozostawałaby bez zatrudnienia (zjawisko nadmiaru siły roboczej w rolnictwie i brak miejsc pracy dla ludności nierolniczej). Osoby te zazwyczaj utrzymują się z niezarobkowych źródeł dochodu przyznawanych innym członkom rodzin, m.in. z tytułu ubezpieczenia rolników.

Kwestia zatrudnienia, a raczej jego braku jest najczęstszą i najważniejszą przyczyną większości problemów społecznych występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Bezrobocie oraz brak pracy znajduje się na pierwszym miejscu listy problemów występujących w obrębie analizowanego obszaru. Z problemem braku pracy na lokalnym rynku ściśle powiązany jest kolejny problemem o bardzo wysokim natężeniu - migracje – wyjazdy mieszkańców poza obszar gminy i za granicę. Dotyczy to szczególnie młodych i utalentowanych ludzi.

Wnioski wynikające z sytuacji na rynku pracy

W obszarze rewitalizacji potrzebne są działania na rzecz bezrobotnych znacznie oddalonych od rynku pracy, wspierające podjęcie przez nich zatrudnienia. Potrzebne są organizacje pozarządowe działających na rzecz aktywizacji zawodowej. Potrzebne jest promowanie i wspieranie trwałego zatrudnienia wysokiej jakości. Strategiczne przedsięwzięcia nie muszą stanowić wyłącznie odpowiedzi na diagnozę; mogą być projekcją własnych koncepcji, które niekiedy wyprzedzają zdiagnozowane problemy.

W obszarze rewitalizacji potrzebne są placówki zapewniające opiekę nad małym dzieckiem, tak aby kobiety mogły wrócić na rynek pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego. Istotne jest także aby kobiety bezrobotne chcące wrócić do pracy miały zapewnioną opiekę nad dzieckiem.

Przedsiębiorczość

Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w 2021 roku w gminie zarejestrowanych było 164 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. W porównaniu do 2014 roku ich liczba zmalała o 52 podmioty. Na 1 tys. mieszkańców gminy przypadało 63 podmiotów gospodarczych. W 2014 roku na terenie gminy liczba zarejestrowanych podmiotów wynosiła 216 podmiotów. Poziom rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy Czemierniki, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 1 tys. mieszkańców, jest o ponad 19,3% niższy niż średnio w powiecie. W odniesieniu do wskaźnika podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1 tys. Ludności wynosi 6,69, wskaźnik ten jest także niższy niż w powiecie (6,69) i niższy aniżeli w województwie (7,75).

Wśród podmiotów gospodarczych ponad 84,4% to przedstawiciele sektora prywatnego. Są to głównie małe, często rodzinne firmy, charakteryzujące się dużą różnorodnością produkcji i usług. W sektorze publicznym działało 7 podmiotów, zaś w prywatnym - 258. W obrębie sektora prywatnego najwięcej osób fizycznych, bo aż 216 prowadziło działalność gospodarczą. Wzrosła również liczba spółek prywatnych prawa handlowego z 4 w roku 2015 do 5 w 2021 roku. Biorąc pod uwagę podział na sekcje PKD w gminie wyróżnić można wiodące branże gospodarki. W 2020r. 5,8% (15) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 34,2% (88) podmiotów, a 59,9% (154) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2020r. w gminie Czemierniki najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (28,7%), ponad 21,3% podmiotów należała do sekcji handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego.

Na poziom lokalnej aktywności gospodarczej ma wpływ wiele czynników, m.in. takich jak: lokalny poziom rozwoju gospodarczego, lokalny rynek pracy oraz problemy ze znalezieniem stałego zatrudnienia, poziom dochodów mieszkańców i konsumpcja społeczna. Wątpliwości budzi także lokalna gotowość do podejmowania ryzyka gospodarczego. Dominujący jest tutaj udział mikroprzedsiębiorstw, a co za tym idzie – ograniczone są też własne zasoby kapitałowe i zdolność kredytowa mieszkańców. Na kondycję lokalnych przedsiębiorstw wpływają także niskie dochody mieszkańców wpływające na kształt i zakres lokalnego rynku zbytu. W centrum miejscowości jest niedopasowana oferta do potrzeb lokalnej ludności i turystów. Wynajem oferowanych lokali generuje duże koszty utrzymania a liczba potencjalnych klientów jest zbyt mała. Na sytuację lokalnych przedsiębiorstw wpływ ma także sytuacja makroekonomiczna – inflacja, podatki, wysokość ZUS, brak siły nabywczej lokalnej społeczności, rosnące koszty utrzymania.

Wnioski

Podstawowym warunkiem polepszenia sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji jest stworzenie nowych miejsc pracy. Niezwykle ważne jest również wsparcie małych przedsiębiorstw funkcjonujących już na tym terenie, a także lokalnej społeczności w zakresie rozwoju zawodowego i podejmowania inicjatyw przedsiębiorczości. Istotnym elementem jest kształcenie mieszkańców z uwzględnieniem potrzeb lokalnego rynku pracy. W zakresie przedmiotowej sfery nie bez znaczenia pozostaje również rozwój infrastruktury technicznej, w tym w szczególności drogowej. W celu rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji rekomenduje się wykorzystanie jego bezsprzecznego potencjału turystycznego, kulturowego i historycznego. Ważną rolę w tym zakresie będzie także odgrywać obecna produkcja rolno-spożywcza.

Ochroniona środowiska i infrastruktura

Dostępność infrastruktury wodno-kanalizacyjnej jest zróżnicowana, w przypadku sieci wodociągowej, sytuacja przedstawia się bardzo korzystnie (97% ludności korzystającej). Jednak w przypadku sieci kanalizacyjnej, nadal występują spore deficyty (jedynie 30,5% ludności korzystającej). Kanalizacja jest jedynie w miejscowościach Czemierniki i Wygnanów (70% ludności korzystającej) oraz w Stoczku (2,20% ludności korzystającej). Na terenie gminy brak jest dostępu do sieci gazowej.

Kluczowym elementem rozwoju gminy Czemierniki jest dobra dostępność komunikacyjna. Zewnętrzny układ infrastruktury drogowej stanowi sieć dróg krajowych i wojewódzkich. Duże znaczenie związane z wewnętrzną dostępnością obszaru ma wewnętrzny układ komunikacyjny, który składa się z dróg powiatowych i gminnych co pozwala na szybki dojazd do najbliższego miasta- Radzyna Podlaskiego. Do tego miasta wiele osób dojeżdża do pracy. Drogi te pełnią dwie funkcje: wpływają na jakość życia mieszkańców, a także stanowią uzupełnienie infrastruktury drogowej krajowej i wojewódzkiej. Stały wzrost natężenia ruchu drogowego powoduje, że drogi te wymagają ciągłej modernizacji. We wszystkich sołectwach wyposażenie ciągów drogowych w chodniki jest zadawalające, co podnosi bezpieczeństwo mieszkańców. Jedynie w miejscowości Czemierniki zauważa się niewystarczające wyposażenie ciągów drogowych w chodniki. Dodatkowo brak jest ścieżek rowerowych, rozumianych jako pas ruchu dla rowerów wydzielony z jezdni bądź chodnika.

Ważnym elementem jakości życia jest stan powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się opon pojazdów, hamulców, nawierzchni dróg oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg. Tlenki azotu są natomiast emitowane w wyniku spalania paliwa. Zanieczyszczenia komunikacyjne charakteryzuje się koncentracją wzdłuż szlaków komunikacyjnych i nierównomiernością występowania w ciągu doby. Największe zagrożenia w ruchu komunikacyjnym są drogi powiatowe nr L1246, L1253 oraz L1250, które przecinają się w sercu miejscowości Czemierniki. Szkodliwe substancje stanowią zagrożenie dla zamieszkującej w ich najbliższym otoczeniu mieszkańców oraz zabytkowej przestrzeni centrum miejscowości.

Źródłem zanieczyszczenia powietrza są także gospodarstwa domowe. Według informacji WIOŚ w Lublinie główną przyczyną przekroczeń benzo/a/piernu w pyłe zawieszonym PM10 jest emisja z niskich emitorów związana z ogrzewaniem budynków. Stężenia benzo/a/piernu charakteryzuje wyraźna sezonowa zmienność i zależność od zapotrzebowania na ciepło od ogrzewania domów. Najwyższe stężenia są w okresie jesienno- zimowym. W związku z powyższym problem złej jakości powietrza koncentruje się w przeważającej mierze na terenach o zwartej zabudowie mieszkaniowej – centrum Czemiernik, która ogrzewana jest w głównie za pomocą indywidualnych palenisk. Ze względów ekonomicznych mieszkańcy najczęściej wybierają nośniki energii, które są najtańsze i najbardziej dostępne – węgiel i drzewo. Jednocześnie są to nośniki, które są wysokoemisyjne. Zgodnie z informacjami zawartymi w „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czemierniki na lata 2015-2023” indywidualne gospodarstwa domowe oraz lokalne kotłownie są głównie źródłem zanieczyszczeń pochodzących z niskiej emisji. Największa odpowiedzialność za ten stan spoczywa jednak na domach jednorodzinnych. Emitowany z ich kominów dym zawiera niezwykle szkodliwe dla naszego zdrowia substancje. Na obszarze Gminy Czemierniki największa emisja zanieczyszczeń do powietrza, związanych głównie ze zużyciem energii cieplnej dla celów komunalno-bytowych w zabudowie mieszkaniowej występuje w miejscowości o największej liczbie gospodarstw domowych, tj. Czemiernikach (w tym na obszarze rewitalizacji).

Rozwiązaniem sytuacji w zakresie zanieczyszczenia powietrza mogą być ekologiczne źródła ciepła – panele słoneczne i fotowoltaiczne, pompy ciepła. Część gospodarstw domowych skorzystała ze środków unijnych realizując projekty takie jak: „Kontynuacja działań na rzecz wzrostu wykorzystania OZE na terenie Gminy Czemierniki” (330 kolektorów słonecznych), „Energia przyjazna środowisku w gminie Czemierniki” (instalację 269 szt. instalacji OZE: – 232 szt. instalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 0,708 MW na budynkach mieszkalnych gminy, – 18 szt. instalacji solarnych na budynkach

mieszkalnych gminy, – 17 szt. pieców na biomase (o łącznej mocy 0,309 MW) w budynkach mieszkańców gminy, – 2 pieców na biomase w budynku użyteczności publicznej w układzie kaskadowym, z przeznaczeniem do CWU, CO i energii elektrycznej). Jednakże w tym zakresie w dalszym ciągu są duże potrzeby. Sytuacja ekonomiczna znacznej części mieszkańców sprawia, że nie są oni w stanie sami dokonać zakupu tego rodzaju instalacji lub dokonać gruntownej termomodernizacji budynku.

Problemem w zakresie sfery środowiskowej jest świadomość mieszkańców, która jest niewystarczająca. Mało jest działań w zakresie proekologicznych i proklimatycznych postaw w życiu codziennym, niewystarczająca jest również wiedza w zakresie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych.

Na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na terenie gminy funkcjonują następujące formy ochrony przyrody: PLB060004 „Dolina Tyśmienicy” obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektorywa Ptasia) o powierzchni 7363,7 ha. Obszar Dolina Tyśmienicy obejmuje fragment doliny rzeki Tyśmienicy od stawu Siemień (w okolicy Ostrowa Lubelskiego) do ujścia tej rzeki do Wieprza oraz Użytek ekologiczny „Tarkawka”- Jest to torfowisko niskie o takiej samej nazwie, stanowiące teren dawnych stawów rybnych i dzięki łąki o powierzchni 19,54 ha. Położone jest w leśnictwie Bełcząc.

Na obszarze rewitalizacji niemal wszystkie zasoby mieszkaniowe stanowią własność prywatną. Stan techniczny budynków wymaga nakładów finansowych na ich termomodernizację- docieplenie, wymiana pieców tak aby zmniejszyć zapotrzebowanie energetyczne. Wszystkie budynki mieszkalne ogrzewane są indywidualnie poprzez lokalne źródła ciepła. Wielkość emisji z tych źródeł wykazuje dużą zmienność sezonową, związaną z okresem grzewczym. Poprawa musi następować kompleksowo, zarówno w zabudowie mieszkalnej, jak i usługowej.

Na terenie gminy brak jest dostępu do sieci gazowej. Obszar Czemiernik- obszar rewitalizowany ma dostęp do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.

W sołectwie Czemierniki znajdują się najcenniejsze obiekty zabytkowe gminy. Są to obiekty o największej wartości, objęte ochroną prawną, stanowiące o olbrzymim potencjale rozwojowym tegoż obszaru (m.in. zespół kościoła parafialnego z 1 poł. XVII, kaplica cmentarna pw. św. Ludwika, zespół pałacowo-obronny z pocz. XVII). W związku z tym podstawowym zadaniem jest poszukiwanie nowych funkcji dla zachowanego dziedzictwa materialnego pozwalającego ożywić analizowany obszar przy zachowaniu jego walorów historycznych.

Obszar rewitalizacji pełni funkcję ośrodka administracyjno – usługowego. Skupia wszystkie jednostki obsługi ludności i gospodarki rolnej m.in.: Urząd Miejski, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Bank Spółdzielczy i Urząd Pocztowy, apteki, a także placówki oświatowe – Zespół Szkół, w skład którego wchodzi Przedszkole oraz Szkoła Podstawowa. Największy problem w sferze techniczno-przestrzennej według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Czemierniki wskazuje na problemy na obszarze rewitalizacji. Jednym z problemów jest m.in. nieuporządkowane przestrzenie publiczne w sołectwie Czemierniki (obszar w centrum miejscowości) pomiędzy kościołem parafialnym pw. św. Stanisława Biskupa, a zrewitalizowaną częścią placu centralnego. Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy wskazali mały dostęp do obiektów kultury oraz miejsc spędzania czasu wolnego (brak Gminnego Ośrodka Kultury), małej ilości placów zabaw i terenów rekreacyjnych.

Wnioski

Na terenie gminy niezbędne jest przeprowadzenie działań mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym w szczególności dzieci i młodzieży. Należy w dalszym ciągu propagować odnawialne źródła energii, które pozytywnie oddziałują na stan środowiska przyrodniczego i zdrowie mieszkańców, jak również na poprawę warunków ich życia.

Istotnym elementem dla obszaru rewitalizacji jest uporządkowanie przestrzeni publicznych, z których mogliby korzystać mieszkańcy i osoby przyjezdne.

3.3 METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 jest dokumentem zarówno strategicznym, jak i operacyjnym, o charakterze lokalnym (tj. dedykowanym jednostce samorządu terytorialnego - gminie). Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją winien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o wybrane wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych bazuje na zasadach wskazanych w ustawie o rewitalizacji oraz opracowaniach i wytycznych z zakresu przygotowania gminnych programów rewitalizacji (np. *DELIMITACJA KROK PO KROKU*). Przy wyznaczaniu obszarów zdegradowanych szczególny nacisk położono na diagnozę problemów społecznych, dokonano analizy wskaźników odpowiednich do zdiagnozowanych w niej problemów w skali sołectw, a następnie uzupełniając je analizą wskaźników gospodarczych, środowiskowych, infrastrukturalnych lub przestrzennych w tej samej skali. W ramach ww. sfer wykonano szczegółową, wieloaspektową diagnozę obszaru Gminy Czemierniki pod kątem występowania zjawisk kryzysowych. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych składało się z 5 etapów:

- Określenia pól podstawowych i przygotowanie do analizy,
- Analiza sytuacji w gminie oraz zróżnicowania natężenia zjawisk kryzysowych,
- Wyznaczenie obszaru zdegradowanego,
- Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego,
- Przyjęcie uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego.

Jako obszary zdegradowane uznano te sołectwa, w których stwierdzono gorsze niż średnia w gminie wskaźniki problemów społecznych, współwystępujące z gorszymi wskaźnikami dotyczącymi co najmniej jednego z problemów o charakterze gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym lub przestrzennym.

Obszar rewitalizacji ustalono, wybierając z obszarów zdegradowanych te sołectwa, w których występuje najgorsza sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów, przy czym, zgodnie z ustawą o rewitalizacji i zapisów dotyczących wymogu koncentracji przestrzennej, łączna powierzchnia wybranych sołectw nie przekracza 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie stanowi więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

Przeprowadzając analizę danych potrzebnych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego określono pola podstawowe – przestrzenne jednostki, do których odnoszono wszystkie zbierane dane i informacje analityczne. W przypadku gminy jest to sołectwo, którego granica odpowiada obszarom tradycyjnie uznawanym za pojedynczą wieś.

Zmienne, które uwzględniono w analizie, przedstawione zostały na mapach poglądowych Gminy Czemierniki z podziałem na jednostki strukturalne. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto wskaźniki przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 8: Zestawienie wskaźników delimitacyjnych

Numer	Nazwa wskaźnika	Obszar diagnozy	Problem społeczny
1.	Procentowy spadek liczby ludności w sołectwach Gminy Czemierniki	Obszar społeczny	Wyludnianie się gminy
2.	Procent osób w wieku poprodukcyjnym w sołectwach Gminy Czemierniki	Obszar społeczny	Starzejące się społeczeństwo (szczególne potrzeby społeczne)
3.	Liczba os. korzystających z pomocy z powodu ubóstwa	Obszar społeczny	Ubóstwo
4.	Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Obszar społeczny	Bezrobocie
5.	Przestępstwa na terenie Gminy Czemierniki w 2021 r.	Obszar społeczny	Przestępczość
6.	Liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności	Obszar społeczny	Niepełnosprawność
7.	Frekwencja w wyborach samorządowych	Obszar społeczny	Niski poziom aktywności społecznej
8.	Liczba podmiotów wyrejestrowanych i z zawieszoną działalnością w Gminie Czemierniki	Obszar gospodarczy	Niewystarczająca aktywność gospodarcza
9.	Ilość wyrobów zawierających azbest w gminie Czemierniki	Obszar środowiskowy	Występujące zagrożenia środowiskowe
10.	Liczba kotłów na drewno w % w gminie Czemierniki	Obszar środowiskowy	Występujące zagrożenia środowiskowe
11.	Poziom degradacji przestrzeni Publicznej	Obszar przestrzenno-funkcjonalny	Niski poziom przestrzeni publicznej
12.	Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę społeczną	Obszar przestrzenno-funkcjonalny	Niski poziom przestrzeni publicznej
13.	Dostęp do sieci kanalizacyjnej w poszczególnych sołectwach w Gminie Czemierniki	Obszar techniczny	Niedostateczny poziom jakości zasobów mieszkaniowych

3.4 SFERA SPOŁECZNA

W zakresie sfery społecznej poddano analizie 8 zmiennych obrazujących kondycję społeczną Gminy Czemierniki, jednocześnie różnicując poszczególne jednostki statystyczne (sołectwa). Badane wskaźniki można podzielić na 5 zasadniczych grup:

- demografia,
- wsparcie socjalne,
- bezpieczeństwo publiczne,
- aktywność społeczna,
- rynek pracy.

Analiza czynników demograficznych wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej za sprawą wysokiego, ujemnego przyrostu naturalnego. Najwyższe, ujemne wartości tego wskaźnika odnotowano w miejscowości Czemierniki, Niewęgłosz i Skoki.

W skali gminnej saldo migracji wypada negatywnie i przybiera wartości ujemne, co oznacza, że z terenu gminy Czemierniki więcej osób się wymeldowuje, niż się w niej osiedla. Migracje obserwujemy na

terenie całej gminy ale największą możemy zaobserwować w miejscowości Czemierniki, Bełcząc, Stoczek i Lichy.

Wsparcie socjalne w postaci świadczeń udzielanych z powodu ubóstwa przez lokalny GOPS najbardziej intensywnie przekazywane jest w miejscowościach Bełcząc, Stójka, Wygnanów i Lichy.

Tabela 9: Liczba osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności 2021	Liczba osób korzystających z pomocy	Wartość wskaźnika (%)
1.	Czemierniki	1321	22	1,66
2.	Bełcząc	744	34	4,57
3.	Lichy	305	9	2,95
4.	Niewęgłosz	415	4	0,96
5.	Skoki	316	7	2,21
6.	Stoczek	445	8	1,80
7.	Stójka	219	8	3,65
8.	Wygnanów	542	16	2,95
ŚREDNIA				2,51

Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

W zakresie bezpieczeństwa publicznego przeanalizowano liczbę przestępstw popełnianych w poszczególnych miejscowościach gminy Czemierniki. W stosunku do liczby mieszkańców najwięcej przestępstw, a więc najniższy poziom bezpieczeństwa publicznego, odnotowano w miejscowościach Czemierniki, Bełcząc, Skoki.

Bezpieczeństwo drogowe jest wypadkową stanu infrastruktury drogowej oraz przestrzegania i egzekwowania przepisów ruchu drogowego. Ze zgromadzonych danych wynika, że najwyższa liczba zdarzeń drogowych miała miejsce w miejscowościach Czemierniki i Lichy.

Inną zmienną obrazującą aktywność społeczną jest frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych wskazująca na poziom zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy publiczne. Najniższą frekwencję odnotowano w miejscowościach Czemierniki (ul. Czereśniowa, ul. Jabłoniowa, ul. Malinowa, ul. Morelowa, ul. Pszonka, ul. Kolonia Północna od nr 21 do 36, ul. Wiśniowa Sołectwo Czemierniki II: ul. Brzezińska, ul. Kasztanowa), Niewęgłosz i Stójka.

Ostatnia analizowana grupa zmiennych w sferze społecznej to dane dotyczące lokalnego rynku pracy. Pierwszy ze wskaźników ilustruje liczbę osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zgromadzone dane wskazują, że najwyższy liczba osób bezrobotnych znajduje się w miejscowościach: Wygnanów, Lichy, Stójka i Czemierniki.

Tabela 10: Liczba osób bezrobotnych

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Liczbę osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym
1	Czemierniki	799	37	4,63
2	Bełcząc	432	12	2,77
3	Lichy	196	12	6,12

4	Niewęłosz	266	9	3,38
5	Skoki	195	5	2,56
6	Stoczek	262	6	2,29
7	Stójka	135	9	6,66
8	Wygnanów	328	17	5,18

Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

3.5 SFERA GOSPODARCZA

Kondycja gospodarcza obszaru została opisana za pomocą liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców. Najwięcej działalności gospodarczych zarejestrowanych jest w miejscowościach Czemierniki i Wygnanów.

Tabela 11: Poziom aktywności gospodarczej

Lp.	Miejscowość	Ludność ogółem	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów z zawieszoną/wyrejestrowaną działalnością
1	Czemierniki	1321	83	6,28	75
2	Bełcząc	744	20	2,69	22
3	Lichty	305	12	3,93	10
4	Niewęłosz	415	10	2,41	15
5	Skoki	316	11	3,48	13
6	Stoczek	445	6	1,35	14
7	Stójka	219	5	2,28	9
8	Wygnanów	542	30	5,53	19
Ogółem		4307	177	4,11	177

Źródło: CEIDG

Drugim analizowanym czynnikiem opisującym sferę gospodarczą jest różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami na 100 mieszkańców. Jeśli wskaźnik przybiera wartości dodatnie oznacza to, że więcej podmiotów zostało zarejestrowanych niż się wyrejestrowało.

3.6 SFERA ŚRODOWISKOWA

W ramach analizy sfery środowiskowej skupiono się na dwóch kluczowych zmiennych, które wyraźnie różnicują poszczególne jednostki w gminie. Są nimi: masa wyrobów zawierających azbest oraz źródła ciepła- liczba kotłów na drewno/węgiel. Na terenie gminy Czemierniki prowadzono inwentaryzację materiałów azbestowych. Zgodnie z nią ustalono, że wyroby zawierające azbest służą jako pokrycie dachowe oraz elewacja w budynkach mieszkalnych i budynkach zabudowy gospodarczej. Obiekty, w których znajdują się wyroby zawierające azbest to głównie domy mieszkalne oraz budynki gospodarcze. Jako wskaźnik opisujący stopień zagrożenia przyjęto ilość wyrobów azbestowych koniecznych do usunięcia w m². Obiekty zawierające azbest stanowią problem środowiskowy w skali gminy. Najwięcej tego typu wyrobów zlokalizowano w miejscowościach: Bełcząc, Czemierniki, Niewęłosz i Stoczek.

Kolejnym wskaźnikiem mającym wpływ na jakość środowiska są źródła ciepła. Na obszarze gminy Czemierniki nie funkcjonują scentralizowane systemy ogrzewania. Zaopatrzenie w ciepło obiektów mieszkalnych odbywa się w sposób indywidualny poprzez lokalne źródła ciepła, zasilające poszczególne obiekty. Struktura luźnej zabudowy mieszkaniowej nie daje podstaw ekonomicznych do wybudowania scentralizowanego źródła zasilania. W większości źródła indywidualne są źródłami o bardzo niskiej sprawności, praktycznie nieposiadające urządzeń ochrony powietrza, oparte na wysokoemisyjnych paliwach stałych. Wielkość emisji z tych źródeł wykazuje dużą zmienność sezonową, związaną z okresem grzewczym. Struktura zużycia nośników energii cieplnej na terenie gminy uwarunkowana jest głównie względami finansowymi oraz dostępnością danego nośnika. Najczęściej stosowanymi nośnikami energii cieplnej są: drewno oraz węgiel kamienny. Pozostałe nośniki ciepła, takie jak: biomasa i ekogroszek wykorzystywane są na terenie gminy w nieznacznym stopniu.

Tabela 12: Źródła ciepła w gminie Czemierniki

Lp.	Miejscowość	Kocioł gazowy	Pompy ciepła	Ogrzewanie elektryczne	Kocioł olejowy	Kocioł na pelet	Kocioł na drewno/węgiel	Liczba kotłów na drewno w %
1	Czemierniki	16	13	141	8	25	401	66,39
2	Bełcząc	3	0	54	3	15	173	69,76
3	Lichty	1	0	31	1	5	58	60,42
4	Niewęgłosz	3	2	39	0	7	92	64,33
5	Skoki	0	4	30	0	0	76	69,09
6	Stoczek	9	0	32	2	14	103	64,37
7	Stójka	0	1	16	0	2	45	70,31
8	Wygnanów	1	2	42	0	11	133	70,37
Razem		33	22	385	14	79	1081	66,98

Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

Jak wynika z danych z powyższej tabeli podstawowym nośnikiem ciepła jest drewno i węgiel. Największa liczba kotłów na węgiel i drewno jest w miejscowościach Stójka, Wygnanów, Bełcząc, Skoki i Czemierniki. Poniżej średniej dla gminy jest tylko miejscowość Lichty.

3.7 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Obszaru przestrzenno-funkcjonalny stanowi jeden z elementów wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Ma ona na celu zidentyfikowanie terytoriów problemowych, w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych. Wybrane do analizy wskaźniki w sferze przestrzenno-funkcjonalnej pomogą w określeniu ograniczeń przestrzennych, a także uwarunkowań prowadzenia procesu rewitalizacji.

Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna w Czemiernikach oraz Filia w Bełczącu, a także Punkt biblioteczny w Stoczku. Do głównych zadań placówki należy zaspokajanie potrzeb użytkowników w bardzo szerokim zakresie takim jak:

- usługi informatycznych,
- usługi edukacyjnych,
- wspieranie procesów zdobywania wiedzy,

- realizacja różnych form pracy kulturalno-oświatowej z czytelnikiem indywidualnym i zbiorowym.

Institucje umożliwiają korzystanie z usługi „Książka na telefon”. W ramach swojej działalności biblioteka prowadzi spotkania w Klubie Malucha, w których uczestniczyło 374 dzieci w 2021r.

Ważną rolę w życiu kulturalnym w gminie pełnią Koła Gospodyń Wiejskich oraz Czemiernickie Towarzystwo Regionalne, które włączają się w życie kulturalne. Jednakże biorąc pod uwagę dostępność do obiektów kulturalnych i instytucji publicznych nasycenie placówkami nie jest równomierne na całym obszarze. Najbardziej utrudniony dostęp do placówek kulturalno- oświatowych mają miejscowości Bełcząc, Stoki i Stoczek. Poniższa tabela obrazuje stopień wyposażenia w infrastrukturę społeczną miejscowości gminnych.

Tabela 13: Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę społeczną

Lp.	Miejscowość	żłobek	Oddziały przedszkolne (w tym niepubliczne)	Szkoła podstawowa	Biblioteka/ punkt biblioteczny	boisko	Plac zabaw	remizo - świetlice OSP świetlica środowiskowa	przestrzenie publiczne/ miejsca spotkań
1	Czemierniki	Brak	2	2	1	2	2	1	2
2	Bełcząc	Brak	Brak	Brak	1	Brak	1	1	1
3	Lichty	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1
4	Niewęgłosz	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1
5	Skoki	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1	1
6	Stoczek	Brak	Brak	Brak	1	1	1	1	1
7	Stójka	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1
8	Wygnanów	Brak	Brak	Brak	Brak	Brak	1	1	1
Gmina Czemierniki		Brak	Niewystarczające			Zadawalający			

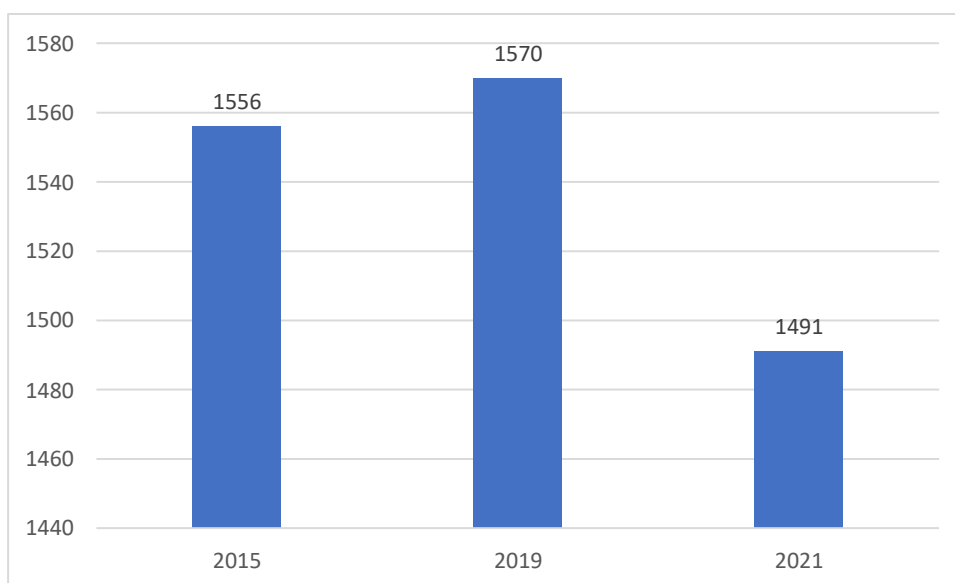
Źródło: Urząd Miejski w Czemiernikach

3.8 SFERA TECHNICZNA

Diagnoza obszaru technicznego stanowi jeden z elementów wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Ma ona na celu zidentyfikowanie terytoriów problemowych, w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Dlatego też, należy zaznaczyć, że obszar techniczny oraz obszar przestrzenno-funkcjonalny w wielu elementach przenikają się lub wzajemnie uzupełniają.

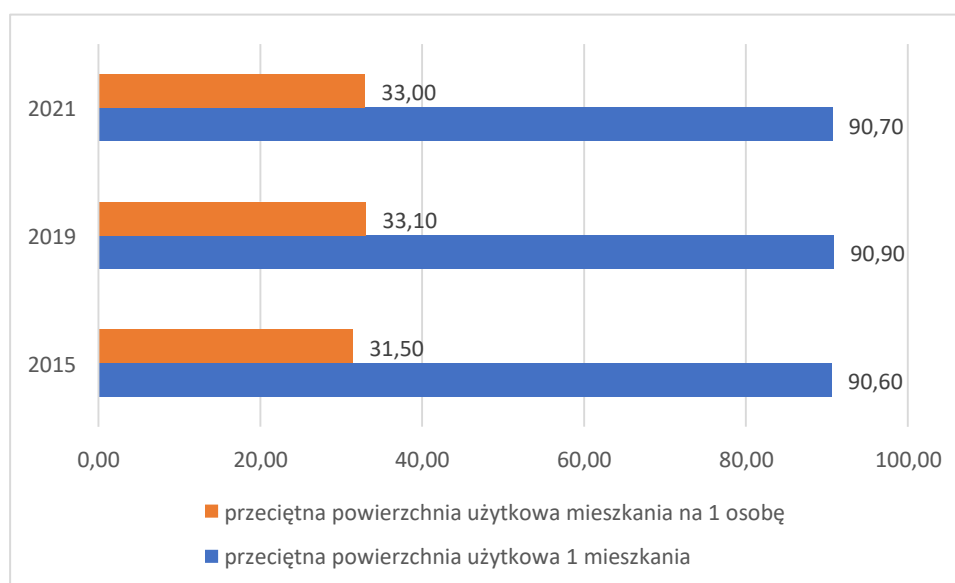
Zasoby mieszkaniowe są bardzo istotnym czynnikiem świadczącym o rozwoju gminy. W pewien sposób związane są również z rozwoju gospodarczym społeczeństwa oraz poziomem jego zamożności. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego wskazuje, że na przestrzeni lat 2015-2020 liczba mieszkań w Gminie Czemierniki zmalała z poziomu 1556 w roku 2015 do poziomu 1491 w roku 2021. Analogicznie do liczby mieszkań maleje również ich powierzchnia użytkowa, która w 2021 roku wynosiła 135 177 m². Taki stan rzeczy świadczy o odpływie ludności z terenów gminy.

Wykres 17: Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Czemierniki w latach 2015-2021

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 18: Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na terenie Gminy Czemierniki w latach 2015-2021

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego: przeciętna liczba izb w jednym mieszkaniu wynosi 4,0. Należy również zaznaczyć, że jednocześnie przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie oraz przeciętna liczba osób przypadających na jedną izbę nieznacznie spadają na przestrzeni badanego okresu. W roku 2021 wskaźniki te osiągnęły wartości: 2,75 i 0,69.

Drugim elementem obszaru technicznego jest infrastruktura sieciowa. Wiąże się ona bezpośrednio z odnotowanymi zasobami mieszkaniowymi. Można wręcz powiedzieć, że uszczegółowieniem wskaźnika dotyczącego liczby mieszkań na terenie Gminy Czemierniki, może być właśnie wskaźnik określający procent mieszkań wyposażonych w wodociąg i kanalizację. Należy zaznaczyć, że występuje tutaj wyraźna dysproporcja.

Tabela 14: Stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną sołectw gminy Czemierniki

Lp.	Miejscowość	udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej (%)	udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%)	udział ludności korzystającej z sieci gazowej	stan infrastruktury energetycznej: zły (wymaga inwestycji), zadowalający, dobry (nowa lub zmodernizowana)	sieć internetowa i komunikacja DSL /WLAN/ GSM
1	Czemierniki	97,00	70,00	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
2	Bełcząc	97,00	Brak	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
3	Lichty	97,00	Brak	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
4	Niewęgłosz	97,00	Brak	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
5	Skoki	97,00	Brak	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
6	Stoczek	97,00	2,20	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
7	Stójka	97,00	Brak	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
8	Wygnanów	97,00	70,00	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca
Gmina Czemierniki		97,00	30,50	Brak	Wymaga inwestycji	Zadowalająca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Czemiernikach

Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną ma miejsce w każdym sołectwie, przy czym skala tych problemów jest zróżnicowana. Najgorsza sytuacja pod tym kątem ma miejsce w sołectwach: Bełcząc, Lichty, Niewęgłosz, Skoki, Stójka.

3.9 WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Na podstawie zebranych informacji wskazuje się obszary w gminie będące w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Tym samym wskazane tereny zalicza się do obszaru zdegradowanego, także w przypadku, jeżeli jest to kilka niepowiązanych ze sobą przestrzennie fragmentów gminy. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Czemierniki zostało przeprowadzone w oparciu o analizę wskaźnikową i analizę jakościową.

Poprzez diagnozę stanu obecnego określono, które sołectwa (wyznaczone jako jednostki referencyjne) notują najgorszą sytuację w obszarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym. W każdym z powyższych obszarów wskazano przynajmniej jeden wskaźnik delimitacyjny, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru społecznego. W tym przypadku, wskaźniki delimitacyjne zostały określone na poziomie obszarów szczegółowych.

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji oparto o wskaźniki delimitacyjne wybrane na etapie prac diagnostycznych, są to wskaźniki statystyczne lub jakościowe pozwalające na wskazanie obszarów o szczególnym poziomie nasilenia problemów.

Ustawa o rewitalizacji określa elementy wpływające na kryzys w sferze społecznej. Jest on związany z koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, szczególnie zaś bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji i kapitału społecznego oraz niskiej aktywności w życiu publicznym i kulturalnym (art. 9 ust. 1). Dlatego też, przeprowadzoną analizę oparto o dziesięć wskaźników obrazujących występowanie szczególnego natężenia wskazanych w ustawie problemów społecznych. W rozdziale 3.3 niniejszego opracowania przedstawiono zestawienie wskaźników delimitacyjnych.

W każdym wskaźniku dokonano porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych sołectwach. W przypadku wskaźników statystycznych opartych o wartości liczbowe, określano średnią wartość dla Gminy Czemierniki, a następnie oznaczano sołectwa o wartości powyżej średniej, ze szczególnym uwzględnieniem sołectw najbardziej narażonych na dany problem. Wskaźniki jakościowe były natomiast oceniane zgodnie ze stanem faktycznym w znacznej mierze podkreśliły skuteczność wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji: obszar zdegradowany określony jest jako teren cechujący się występowaniem negatywnych zjawisk sfery społecznej oraz przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk określających pozostałe sfery. W przypadku sołectw znajdujących się na terenie Gminy Czemierniki dokonano analizy również pozostałych sfer. W dalszej części niniejszego opracowania przedstawiono zbiorowe zestawienie wszystkich zastosowanych w diagnozie wskaźników delimitacyjnych wraz z określeniem ich wartości prowadzącej do określenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Definicja ustawowa obszaru zdegradowanego wskazuje, że jest nim taki obszar, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz występuje na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

Natomiast obszar rewitalizacji jest wyznaczony w ramach obszaru zdegradowanego, należy jednak pamiętać, że obszar rewitalizacji to obszar gdzie widzimy szczególną koncentrację zjawisk negatywnych obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego. Nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

W celu wyznaczenia powyższych obszarów na podstawie przeprowadzonej diagnozy wielokryterialnej dotyczącej stanu istniejącego dla Gminy Czemierniki i jej poszczególnych sołectw, należy przedstawić zestawienie wszystkich wskaźników delimitacyjnych. Takie podejście pozwala na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów referencyjnych i wyszczególnienie obszarów znajdujących się w stanie kryzysu.

Tabela 15: Wyznaczenie sołectw o szczególnym nasileniu problemów

Numer	Nazwa wskaźnika	Czemierniki	Bełcząc	Lichty	Niewęglisz	Skoki	Stoczek	Stójka	Wygnanów	ŚREDNIA
1.	Procentowy spadek liczby ludności w sołectwach Gminy Czemierniki	5,91	3,62	2,24	6,53	7,05	7,09	6,41	3,04	5,21
2.	Procent osób w wieku poprodukcyjnym w sołectwach Gminy Czemierniki	23,31	20,82	19,02	18,31	21,20	20,22	22,83	22,14	21,45
3.	Liczba os. korzystających z pomocy z powodu ubóstwa	1,66	4,57	2,95	0,96	2,21	1,80	3,65	2,95	2,51
4.	Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	37	12	12	9	5	6	9	17	13,37
5.	Przestępstwa na terenie Gminy Czemierniki w 2021 r.	170	43	5	20	38	19	8	24	40,87
6.	Liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności	1,74	1,34	2,62	1,44	0,32	2,47	6,39	2,40	2,00
7.	Frekwencja w wyborach samorządowych	64,21	63,26	59,27	53,67	64,21	63,90	58,25	62,37	62,37
8.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	6,28	2,69	3,93	2,41	3,48	1,35	2,28	5,53	4,11
9.	Ilość wyrobów zawierających azbest w gminie Czemierniki	51 575	72 235	21 910	46 036	30 107	45 084	24 824	31 867	40 454
10.	Liczba kotłów na drewno w % w gminie Czemierniki	66,39	69,76	60,42	64,33	69,09	64,37	70,31	70,37	66,98
11.	Poziom degradacji budynków i przestrzeni publicznej	6	4	5	4	5	5	5	4	4,75
12.	Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę społeczną	14	12	13	13	12	11	13	13	12,62
13.	Dostęp do sieci kanalizacyjnej w poszczególnych sołectwach w Gminie Czemierniki	70,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,20	0,00	70,00	30,50
Poziom nasilenia wskaźników negatywnych		7	7	6	7	4	6	9	7	5,5

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z aktualnie obowiązującą doktryną, podstawę wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji stanowi koncentracja negatywnych zjawisk

występujących przede wszystkim w sferze społecznej. W związku z tym w pierwszej kolejności poniżej zaprezentowano dane dotyczące wartości wskaźników dla tej właśnie sfery.

Jednocześnie należy podkreślić, że obszar, na którym wyznaczono koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, jest maksymalnym obszarem, który można przyjąć jako zdegradowany. Nie ma możliwości, aby powiększyć go o obszary, na których zidentyfikowane zostało wysokie natężenie zjawisk degradacji w innych sferach.

W efekcie przeprowadzonej diagnozy wyodrębniono sołectwa z największą liczbą wskaźników delimitacyjnych świadczących o nagromadzeniu obszarów problemowych. Średnia wartość wyniosła tutaj 5,5. Dlatego też, wszystkie sołectwa dla których odnotowano wynik wyższy, możemy zaliczyć do kategorii obszaru zdegradowanego. To właśnie w tych sołectwach nagromadzenie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz przestrzennych jest największe. Należy wśród nich wymienić następujące sołectwa:

- Bełcząc,
- Niewęgłosz,
- Stójka,
- Czemierniki,
- Wygnanów.

Wśród wyżej wymienionych sołectw, możemy wyznaczyć również sołectwo, w którym nagromadzenie problemów społecznych jest szczególnie widoczne. Szczególną koncentrację zjawisk negatywnych możemy zaobserwować w sołectwie, dla którego liczba wskaźników przekraczających wartość średnią jest najwyższa, czyli Stójka.

Zwracając jednak uwagę na obostrzenia związane z delimitacją obszaru rewitalizacji w zakresie maksymalnej jego powierzchni i liczby ludności, należy przedstawić również tabelę określającą dane w tym zakresie w podziale na poszczególne sołectwa znajdujące się na terenie Gminy Czemierniki.

Tabela 16: Powierzchnia i liczba mieszkańców sołectw na terenie Gminy Czemierniki

Miejscowość	Liczba mieszkańców	% udział w liczbie mieszkańców w Gminie Czemierniki	Powierzchnia w ha	% udział w powierzchni Gminy Czemierniki
Czemierniki	1321	30,67	2719,30	25,88
Bełcząc	744	17,27	2266,62	21,58
Lichy	305	7,08	547,53	5,21
Niewęgłosz	415	9,64	835,20	7,95
Skoki	316	7,34	825,08	7,85
Stoczek	445	10,33	1265,18	12,04
Stójka	219	5,09	1366,92	13,01
Wygnanów	542	12,58	680,53	6,48
RAZEM	4307	100	10506,36	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Czemiernikach

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w Gminie Czemierniki, a także potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności wyrażone podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na obszarze gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji jest to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których

mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Wyznaczony w wyniku przeprowadzonej diagnozy i analizy obszar zdegradowany przekracza ograniczenia ustawowe, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i obejmować więcej niż 30% jej mieszkańców. Sołectwo Czemierniki tworzące obszar zdegradowany posiada łączną powierzchnię 2719,30 ha tj. 25,88% obszaru gminy, na jego terenie mieszka 1321 tj. 30,67% ludności gminy. Z tego względu całość obszaru zdegradowanego nie może zostać uznana za obszar rewitalizacji. W związku z tym na podstawie przeprowadzonych analiz i konsultacji społecznych wytypowano jeden obszar rewitalizacji – obejmujący centralną część sołectwa Czemierniki.

Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 1,49 km² (149,63 ha), co stanowi 1,42% powierzchni Gminy Czemierniki a liczba ludności na tym obszarze wynosi 918 osób tj. 21,31% ludności gminy. Ze względu na specyfikę gminy (charakter zabudowy, gęstość zaludnienia, odległość pomiędzy poszczególnymi zabudowaniami) obszar rewitalizacji objął znaczną część lub całość następujących ulic znajdujących się w miejscowości Czemierniki: Czereśniowa, Gęsia, Grobelna, Jabłoniowa, Kocka, Malinowa, Morelowa, Parczewska, Radzyńska, Rynek, Zamkowa. Obejmuje on niemal całą zamieszkałą część miejscowości gminnej, w tym centrum, w którym zgrupowane są wszystkie najważniejsze objekty i funkcje (Urząd Miejski, remiza OSP, szkoły, boiska sportowe, kościół parafialny św. Stanisław Biskupa, sklepy) oraz obszar zespołu pałacowo-parkowego.

Na wyznaczenie obszarów niezwykle istotny wpływ miały oczekiwania lokalnej społeczności, która w sposób naturalny dokonała hierarchizacji potrzeb i problemów.

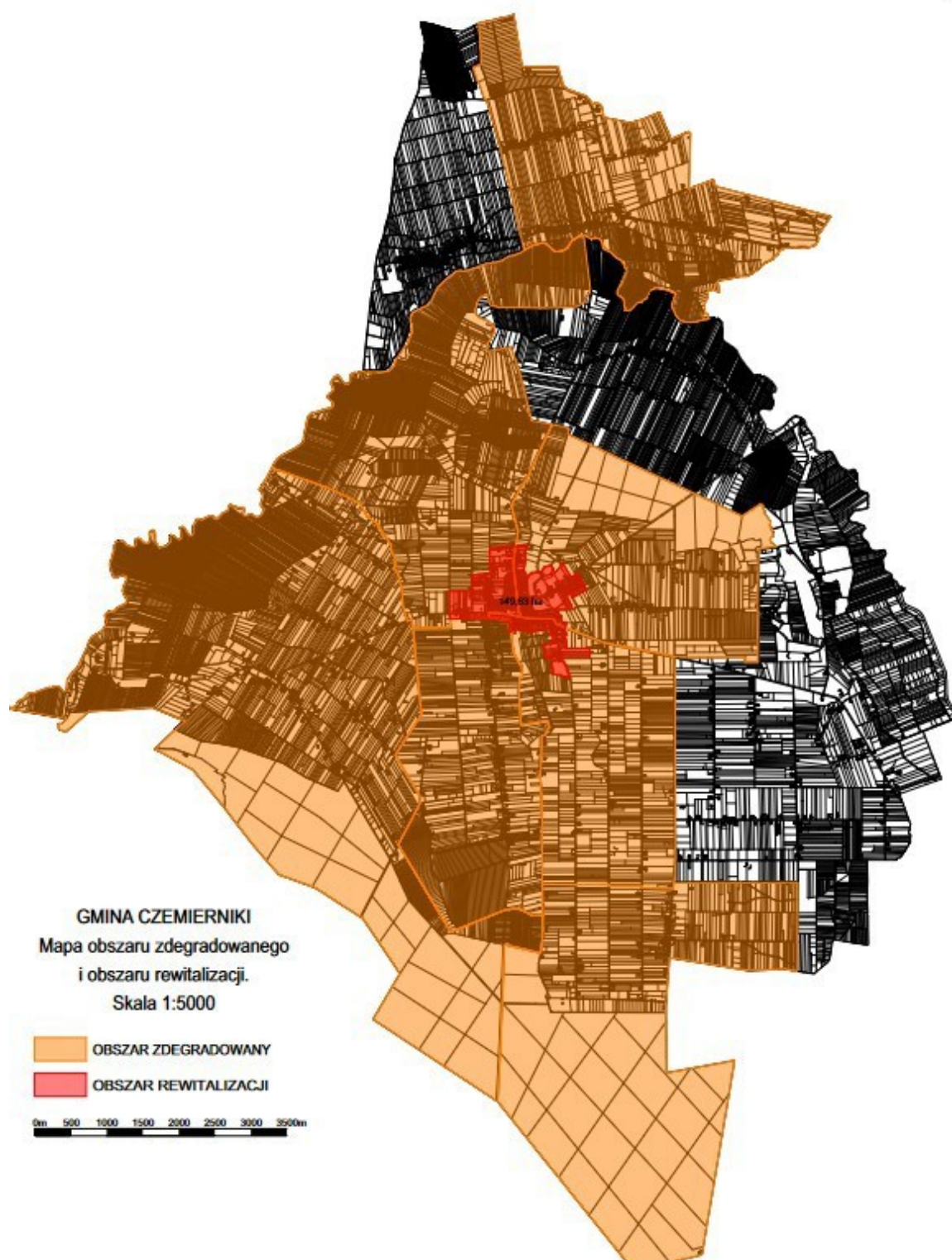
Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największym natężeniem niekorzystnych zjawisk społecznych. Po pierwsze jest to obszar na którym notuje się spadek liczby ludności i jednocześnie wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Jednocześnie rośnie liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Nakładają się tutaj na siebie dwa problemy społeczne: wyludnianie się gminy i bezrobocie co znaczący wpływ ma na liczbę notowanych przestępstw. Może być to jedną z przyczyn niskiej atrakcyjności osiedleńczej obszaru i wysokiego natężenia problemu emigracji ludzi młodych i wykształconych. W wyżej wymienionej miejscowości jest duży, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i niepełnosprawności. Taki stan rzeczy może prowadzić również do pogłębiania się zjawiska wykluczenia społecznego, występowania patologii społecznych oraz natężenia zjawiska „dziedziczenia biedy”. Stopień jakości infrastruktury społecznej oraz dostosowania dla osób z niepełnosprawnościami jest niski.

Istnieje zagrożenie jakości powietrza w obszarze środowiskowym, ze względu na dużą liczbę domów ogrzewanych kotłami na drewno. Liczba powierzchni azbestowych na tym terenie przekracza średnią dla gminy.

Obszar rewitalizacji boryka się także z szeregiem problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Wpływa na to znaczący poziom degradacji przestrzeni publicznej.

Jednocześnie wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym (sołectwo Czemierniki), a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również pozytywnie będą oddziaływać na cały obszar zdegradowany i Gminy Czemierniki.

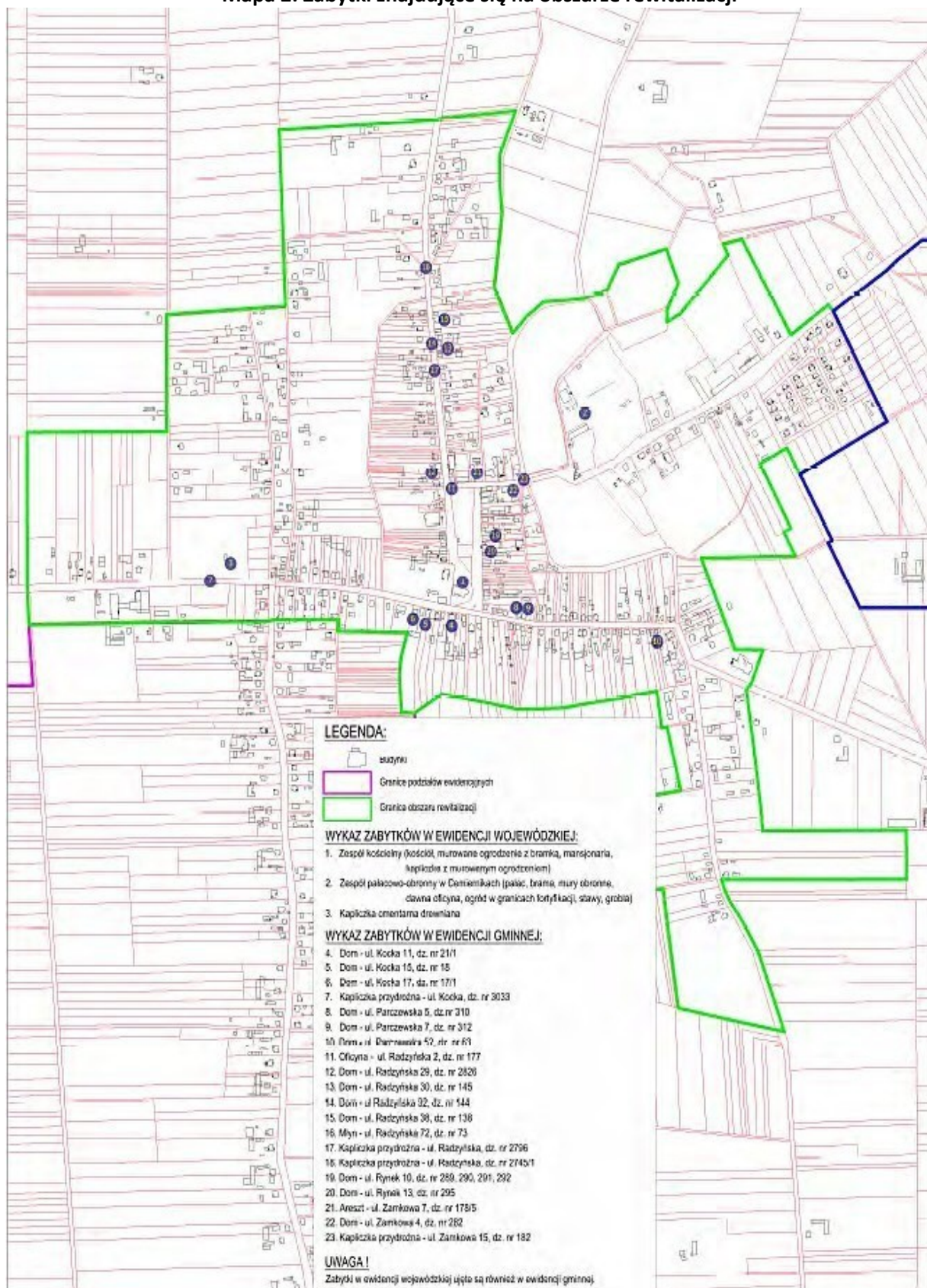
Mapa 1: Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Czemierniki

4. DIAGNOZA POGŁĘBIONA OBSZARU REWITALIZACJI

Miejscowość Czemierniki jest główną miejscowością gminy Czemierniki i jest lokalnym ośrodkiem administracyjnym, oświatowym i usługowym. Miejscowość znajduje się poza głównym systemem powiązań komunikacyjnych o znaczeniu krajowym i regionalnym. Cechuje się peryferyjnym położeniem w znacznej odległości od ośrodków miejskich ze słabym dostępem do dróg tranzytowych o znaczeniu krajowym lub regionalnym. Najbliższym miastem jest Radzyń Podlaski (15 km), Kock (22 km), Parczew i Lubartów (31 km). Miejscowość Czemierniki oddalona jest od stolicy województwa Lublina o 60 km. Do granicy państwa z Białorusią i przejścia granicznego w Sławatyczach jest 74 km. Czemierniki posiadają układ urbanistyczny z XVI-XVIII wieku oraz liczne obiekty zabytkowe takie jak: zespół zamkowy z lat 1615–1622, dom parafialny „mansjonaria” z 1 poł. XVII w, kapliczka Matki Boskiej z ogrodzeniem, cmentarz żydowski i przykościelny.

Mapa 2: Zabytki znajdujące się na obszarze rewitalizacji

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2017- 2023

Wyznaczony obszar rewitalizacji ma powierzchnię 1,49 km² (149,63 ha), co stanowi 1,42% powierzchni Gminy Czemierniki a liczba ludności na tym obszarze wynosi 918 osób tj. 21,31% ludności gminy. Ze

względu na specyfikę gminy i samej miejscowości (charakter zabudowy, gęstość zaludnienia, odległość pomiędzy poszczególnymi zabudowaniami) obszar rewitalizacji objął znaczną część lub całość następujących ulic znajdujących się w miejscowości Czemierniki: Czereśniowa, Gęsia, Grobelna, Jabłoniowa, Kocka, Malinowa, Morelowa, Parczewska, Radzyńska, Rynek, Zamkowa. Obejmuje on niemal całą zamieszkałą część miejscowości gminnej, w tym centrum, w którym zgrupowane są wszystkie najważniejsze obiekty i funkcje (Urząd Miejski, remiza OSP, szkoły, boiska sportowe, kościół parafialny św. Stanisław Biskupa, sklepy) oraz obszar zespołu pałacowo-parkowego.

Na wyznaczenie obszarów niezwykle istotny wpływ miały oczekiwania lokalnej społeczności, która w sposób naturalny dokonała hierarchizacji potrzeb i problemów.

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największym natężeniem niekorzystnych zjawisk społecznych. Po pierwsze jest to obszar na którym notuje się spadek liczby ludności i jednocześnie wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Jednocześnie rośnie liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Nakładają się tutaj na siebie dwa problemy społeczne: wyludnianie się gminy i bezrobocie co znaczący wpływ ma na liczbę notowanych przestępstw. Może być to jedną z przyczyn niskiej atrakcyjności osiedleńczej obszaru i wysokiego natężenia problemu emigracji ludzi młodych i wykształconych. W wyżej wymienionej miejscowości jest duży, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i niepełnosprawności. Taki stan rzeczy może prowadzić również do pogłębiania się zjawiska wykluczenia społecznego, występowania patologii społecznych oraz natężenia zjawiska „dziedziczenia biedy”. Stopień jakości infrastruktury społecznej oraz dostosowania dla osób z niepełnosprawnościami jest niski.

Tabela 17: Problemy społeczne

	Procentowy spadek liczby ludności	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa	Liczba bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba interwencji ogółem w 2021 r. na 100 mieszkańców
Czemierniki	5,91	62,8	23,31	1,66	4,63	12,8
Gmina Czemierniki	5,21	55,0	21,48	2,51	4,09	7,6

Źródło: opracowanie własne

Analizując pozostałe sfery występują także problemy w obszarze w kwestiach przestrzennych, technicznych, gospodarczych a także środowiskowych.

Na obszarze notuje się stosunkowo wysoki poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców wynosi tu 5,67 natomiast wartość wskaźnika dla gminy 4,11. Jednocześnie w miejscowości Czemierniki notuje się dużo wyższy wskaźnik niż dla gminy podmiotów z zawieszoną/ wyrejestrowaną działalnością gospodarczą na 100 mieszkańców.

Problemem jest również niewystarczający dostęp do wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców. Na terenie gminy nie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury. Usługi edukacyjne, informacyjne oraz różnorodne formy pracy kulturalno- oświatowej są realizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Czemiernikach. Pomimo, iż placówka stara się efektywnie organizować różnorodne formy edukacji kulturalnej, dominującą z założenia rolę odgrywa czytelnictwo książek i prasy. Biblioteka boryka się również z problemem małej powierzchni użytkowej i narastającą ciasnotą. W związku z niewielką powierzchnią (72m²) ma ograniczoną możliwość prowadzenia działalności kulturalnej.

Wśród problemów sfery funkcjonalno-przestrzennej znalazły się m.in. nieuporządkowane przestrzenie publiczne w sołectwie Czemierniki (obszar w centrum miejscowości) pomiędzy kościołem parafialnym pw. św. Stanisława Biskupa, a zrewitalizowaną częścią placu centralnego. Łączna powierzchnia obszaru wymagającego interwencji wynosi około 0,2 ha. Niewątpliwie krajobraz kulturowy obszaru, jako fundament jego tożsamości lokalnej, należy ujednoczyć i wzbogacać.

Tabela 18: Kryzys w sferach pozaspółecznych

	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów z zawieszoną/wyrejestrowaną działalnością na 100 mieszkańców	Liczba kotłów na drewno w %	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w ewidencji zabytków na 100 mieszkańców
Czemierniki	6,28	5,67	66,39	1,97
Gmina Czemierniki	4,11	4,11	66,98	1,16

Źródło: opracowanie własne

W sferze środowiskowej w Czemiernikach zachodzą negatywne zjawiska. Powyżej średniej dla gminy (40 454,75 m²) jest ilość wyrobów zawierających azbest (m²) koniecznych do usunięcia (51 575 m²). Ze względu na liczbę budynków opalanych węglem lub drewnem - 66,39%, występują problemy z jakością powietrza szczególnie w sezonie grzewczym.

Czemierniki jako główna miejscowość gminy skupiają placówki oświatowe (szkoła, przedszkole), kulturalno- rekreacyjne (biblioteka, plac zabaw). Jednakże stan techniczny powyższych obiektów jest zły wymagający modernizacji takiej jak termomodernizacja i dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W zakresie sfery technicznej stwierdza się ponadnormatywną liczbę obiektów zabytkowych wymagających remontów i rewaloryzacji, co generuje znaczne obciążenia finansowe. Wskaźnik liczby obiektów zabytkowych na 100 mieszkańców dla Czemiernik wynosi 1,97 natomiast przeciętna wartość tego samego wskaźnika dla gminy wynosi 1,16.

Diagnoza wykazała także bardzo zły stan techniczny wielu ulic. Inwestycji wymaga zatem infrastruktura drogowa. Aktualny stan techniczny dróg jest niezadowalający m.in. na obszarze sołectwa Czemierniki aż 11,1 km dróg gminnych to drogi nieutwardzone. Zaś przeważająca większość dróg, które są utwardzone, wymaga przeprowadzenia pilnych remontów i modernizacji ze względu na niejednorodną strukturę drogi, często spotykane ubytki w nawierzchni oraz niedostosowaną szerokość pasów drogowych. Brakuje również ścieżek rowerowych, które zapewniłyby rowerzystom bezpieczeństwo poruszania się w obszarze.

4.1 POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI

Zestawienie poniżej prezentuje potencjały oraz mocne strony obszaru rewitalizacji. Identyfikacja mocnych stron obszaru pozwoli skuteczniej wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego i zapobiec rozlewaniu się negatywnych zjawisk na inne części gminy.

Sfera społeczna	Czemierniki
dostępność obiektów edukacyjnych - przedszkole, szkoła podstawowa	
dziedzictwo kulturowe	
dostępność usług społecznych	
ośrodek administracyjny gminy	
obszar przyciągania okolicznych terenów	
Sfera techniczna	
koncentracja obiektów użyteczności publicznej	
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
położenie na terenie o dużych walorach krajobrazowych sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji	
koncentracja licznych zabytków, pozwalających na rozwój różnych form turystyki	
Sfera środowiskowa	
walory krajobrazowe	
relatywnie wysoki odsetek terenów zielonych	
potencjał dla podjęcia działań podnoszących efektywność energetyczną,	
Sfera gospodarcza	
ośrodek handlowo- usługowy	
możliwości rozwoju turystyki	

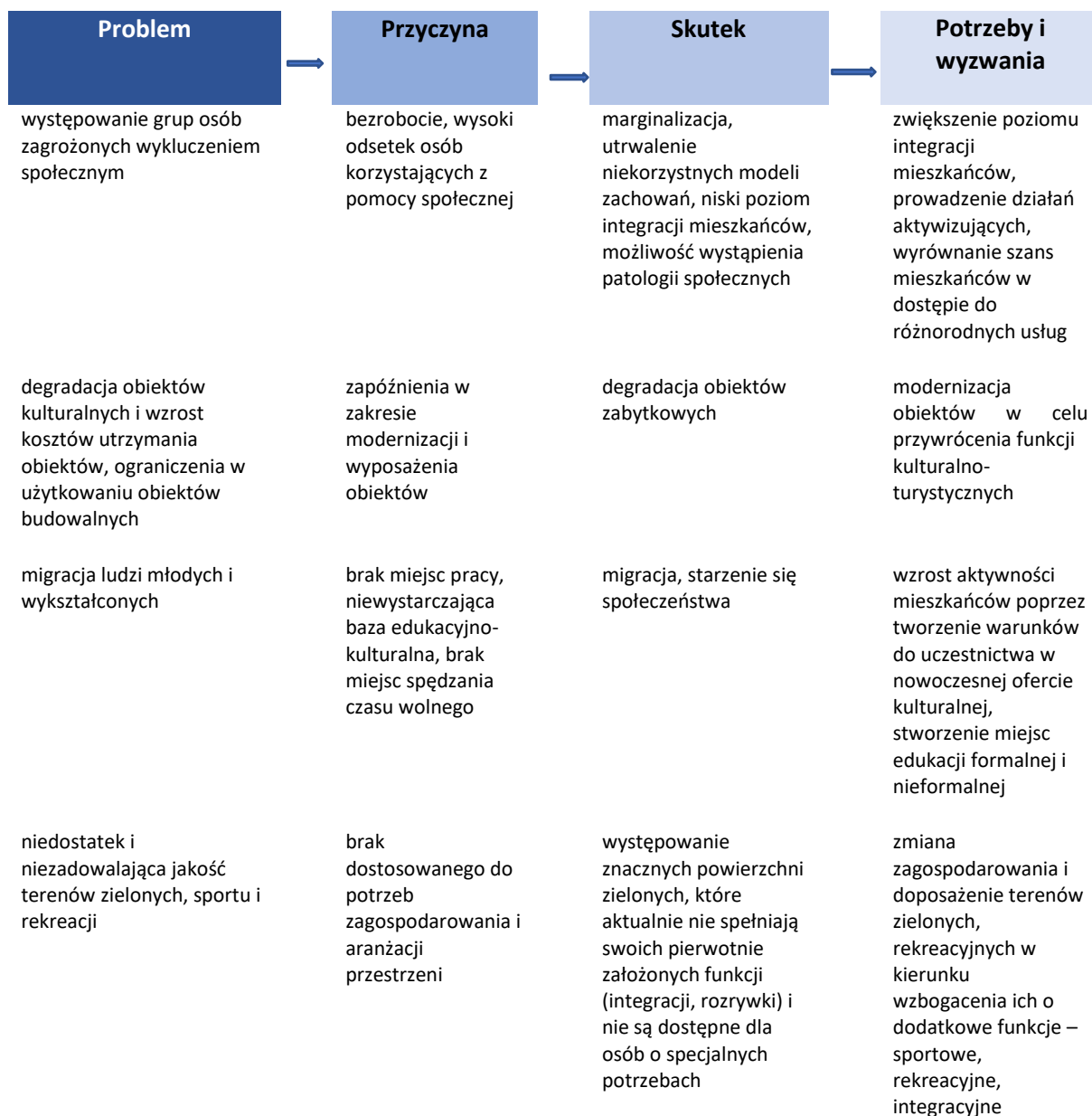
Analiza SWOT- obszar rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
- dostępność obiektów edukacyjnych - przedszkole, szkoła podstawowa, - dziedzictwo kulturowe, - dostępność usług społecznych, - ośrodek administracyjny gminy, - obszar przyciągania okolicznych terenów, - koncentracja obiektów użyteczności publicznej, - położenie na terenie o dużych walorach krajobrazowych sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji, - koncentracja licznych zabytków, pozwalających na rozwój różnych form turystyki, - potencjał dla podjęcia działań podnoszących efektywność energetyczną, - relatywnie wysoki odsetek terenów zielonych, - walory krajobrazowe, - ośrodek handlowo- usługowy	- niedostatecznie, nie w pełni zaspokajające potrzeby instytucja kultury, - niedostateczna ilość miejsc zaspokajających potrzeby edukacyjno- kulturalne dzieci i młodzieży, - zły stan techniczny budynków mieszkalnych z przestarzałymi źródłami ogrzewania, - brak żłobka, - wysoka liczba beneficjentów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, - niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej, - nieuporządkowane działki w centrum obszaru rewitalizacji, - zły stan techniczny obiektów zabytkowych, - rynek pracy dający ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia, - niska jakość terenów zielonych, - niedostateczna integracja lokalnej społeczności
Szanse	Zagrożenia
- uwolnienie potencjału obszaru dzięki działaniom rewitalizacyjnym, - wzrost dostępności środków zewnętrznych, - wykorzystanie potencjału turystycznego do rozwoju gminy i jej promocji, - współpraca w ramach partnerstw lokalnych i regionalnych, - pozyskanie zewnętrznych inwestorów na rzecz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych - integracja lokalnej społeczności, - edukacja ekologiczna	- niestabilna polityka państwa, częste zmiany w systemie prawnym, reformy podatkowe, - wzrastające ceny energii elektrycznej i koszty utrzymania, - starzenie się społeczeństwa i odpływ ludzi młodych stwarzające powstawanie problemów w sferze społecznej, - problemy w pozyskaniu zewnętrznego środków finansowych na rozwój

Źródło: opracowanie własne

Problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji

Aktualne negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji w Czemiernikach są ze sobą powiązane i wzajemnie się warunkują. W przypadku analizy obszaru widoczny jest ciąg przyczynowo -skutkowy. Zidentyfikowane zjawiska rodzą istotne problemy na obszarze, a ich skutki wpływają na obecną sytuację. Poniżej przedstawiono listę zidentyfikowanych przyczyn problemów występujących na obszarze rewitalizacji.

5. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Przedmiotowy rozdział stanowi opis stanu docelowego po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji w Gminie Czemierniki. Diagnoza potencjałów i zasobów gminy, analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji umożliwiły identyfikację zjawisk problemowych. Obszar rewitalizacji stanowi podstawowe odniesienie dla sformułowania wizji obszaru kryzysowego po przeprowadzeniu rewitalizacji. Rozdział winien przynieść odpowiedź na pytanie „jaki jest stan pożądanego obszaru rewitalizacji w Gminie Czemierniki w perspektywie roku 2030?”. Zawartość wizji jest wypadkową pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji, konsultacji społecznych i spotkań warsztatowych prowadzonych z mieszkańcami gminy i koncentruje się na trzech aspektach: społecznym, gospodarczym oraz technicznym.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego przewidzianego do rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszar rewitalizacji Gminy Czemierniki stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania i spędzania czasu wolnego dla obecnych i przyszłych mieszkańców, jest przestrzenią sprzyjającą rozwojowi i wymianie doświadczeń na każdym etapie życia i pracy oraz atrakcją turystyczno-rekreacyjną na skalę nie tylko województwa, lecz całego kraju.

W ramach realizowanych przedsięwzięć zostaną wdrożone i poszerzone usługi wspierające w szczególności skierowane do seniorów i młodzieży, które zapobiegą wykluczeniu społecznemu. Działania rewitalizacyjne w sferach pozaspołecznych pozwolą na uzyskanie poprawy komfortu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale również całej Gminy Czemierniki. W wyniku procesów ożywienia na obszarze poddanym rewitalizacji powstaną przestrzenie publiczne sprzyjające ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych. Przestrzenie publiczne staną się miejscem spotkań i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji wpływając także na ograniczenie rozlewania się negatywnych zjawisk na obszar całej gminy. W efekcie zachodzących zmian obszar stanie się atrakcyjny nie tylko pod względem turystycznym, ale również zamieszkania i inwestowania. Aktywna i zintegrowana społeczność obszaru rewitalizacji w pełni wykorzysta dziedzictwo kulturowe i architektoniczne oraz walory przyrodnicze terenu do rozwoju społeczno-gospodarczego. Odżyją przestrzenie publiczne, które teraz stanowią miejsce spotkań społeczności lokalnej i integracji międzypokoleniowej.

6. CELE REWITALIZACJI WRAZ Z ODPOWIADAJĄCYMI IM KIERUNKAMI DZIAŁAŃ

Zgodnie z ustawą zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji i wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru.

Poszczególne zapisy o charakterze postulatywnym wynikają z szczegółowej analizy problemowej zaprezentowanej w części diagnostycznej i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane niekorzystne zjawiska i procesy odnotowywane na obszarze kryzysowym.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki wyznaczone zostały trzy strategiczne cele rewitalizacji:

Cel strategiczny 1. Zbudować spójność społeczną	Cel strategiczny 2. Odnowić wizerunek centrum Czemiernik z dbałością o środowisko naturalne	Cel strategiczny 3. Ożywić lokalną przedsiębiorczość
Wiodące kierunki działań skupiają się głównie na: zmniejszeniu poziomu bezrobocia, przeciwdziałaniu ubóstwu oraz jego dziedziczeniu, ograniczaniu skali wykluczenia społecznego, wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz	Wiodące kierunki działań dotyczą: tworzenia na obszarze rewitalizacji przestrzeni i miejsc, które pozwolą na postrzeganie go jako obszaru aktywnego i kreatywnego; tętniącego życiem. Stworzone zostaną miejsca spędzania wolnego	Kierunki działania skupiają się wokół: wspierania synergii między przedsiębiorcami, wspierania lokalnej przedsiębiorczości, w tym drobnego handlu i usług, sektora kreatywnego, tradycyjnych rzemiosł, oraz

tworzeniu warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży. Niezwykle istotnym kierunkiem działań będzie również budowanie zaangażowania obywatelskiego we wspólne dobro oraz umacnianie kapitału społecznego.	czasu, aktywności zarówno ruchowej, jak i umysłowej, Poza tym działania ukierunkowane zostaną na ożywienie obszaru zamieszkania, który dla potrzeb procesu rewitalizacji, został zdefiniowany nie tylko jako miejsce zamieszkania (budynki mieszkalne), lecz również jako strefa powiązana z nim funkcjonalnie i decydująca o jakości życia na danym terenie. Bardzo ważna w tym zakresie jest poprawa jakości środowiska i dbałości o czystość powietrza, co ma ogromny wpływ nie tylko na jakość życia mieszkańców, ale także na tworzenie pozytywnego wizerunku obszaru na „zewnątrz” - konkurencyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej. Istotna jest popularyzacja i pielęgnowanie lokalnego dziedzictwa i tradycji historyczno- kulturowych.	nowoczesnych gałęzi przemysłu, a także rozwijania postawy „bycia przedsiębiorczym”.

Koncepcja strategiczna obejmuje trzy zasadnicze cele strategiczne rewitalizacji, które są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji. Każdy z celów strategicznych rewitalizacji jest dopełniany przez kierunki działań. Założenia interwencji rewitalizacyjnej zaprezentowano w poniższej tabeli.

Sfera	Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane problemy	Potencjalni beneficjenci	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
Społeczna	1. Zbudować spójność społeczną	1.1 Ograniczyć skalę ubóstwa i wykluczenia społecznego 1.2 Kreować impulsy do aktywizacji zawodowej 1.3 Zagwarantować dzieciom i młodzieży wszechstronny rozwój 1.4 Budować wspólnotę społeczeństwa	• bezrobocie • ubóstwo i jego dziedziczenie • wykluczenie społeczne • nierówne szanse edukacyjne dzieci i młodzieży • wysokie saldo migracji • wysoka liczba klientów pomocy społecznej • niski poziom bezpieczeństwa publicznego • ujemny przyrost naturalny	• osoby bezrobotne • rodziny wielodzietne • mieszkańcy gminy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży • kobiety wracające na rynek pracy po urlopie macierzyńskim • osoby w wieku poprodukcyjnym	• dostępność obiektów edukacyjnych – żłobek • dziedzictwo kulturowe • relatywnie wysoka liczba organizacji pozarządowych	• poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji • zwiększone uczestnictwo seniorów, osób z niepełnosprawnością w życiu społeczno-kulturalnym gminy • poszerzona oferta atrakcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży • integracja międzypokoleniowa w społeczności lokalnej • większa liczba wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych • aktywizacja zawodowa mieszkańców

Techniczna, przestrzenno-funkcjonalna i środowiskowa	2. Odnowić wizerunek centrum Czemiernik z dbałością o środowisko naturalne	2.1 Zorganizować atrakcyjne dla użytkowników przestrzenie i miejsca publiczne 2.2 Ożywić obszary zamieszkania 2.3 Popularyzować i pielęgnować lokalne tradycje i dziedzictwo historyczno-kulturowe	• występowanie licznych, zabytkowych obiektów wymagającej remontów i rewaloryzacji • ograniczony dostęp do usług społecznych i publicznych • ograniczona dostępność miejsc integracji i rekreacji dla różnych grup użytkowników • niska jakość infrastruktury publicznej i bariery architektoniczne • niska jakość środowiska przyrodniczego	• wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji • wszyscy mieszkańcy gminy	• położenie na terenie o dużych walorach krajoznawczych sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji • obecność ciekawych obiektów zabytkowych • potencjał do rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług	• powstanie przestrzeni przyjaznych mieszkańcom • aktywne korzystanie z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych • zagospodarowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych • wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji • poprawa wizerunku i estetyki • zaspokojenie potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży w zakresie spędzania czasu wolnego, wypoczynku i rekreacji • poprawa jakości środowiska naturalnego

Gospodarcza	3. Ożywić lokalną przedsiębiorczość	3.1 Wspierać inicjatywy lokalnych przedsiębiorców 3.2 Rozwijać postawę przedsiębiorczości	• brak współpracy międzysektorowej • niska przedsiębiorczość mieszkańców • niewystarczająca liczba programów aktywizujących mieszkańców • brak elastycznych form zatrudnienia	• lokalni przedsiębiorcy • wszyscy mieszkańcy gminy	• potencjał środowiskowy • osoby w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym	• rozwój lokalnej przedsiębiorczości • aktywizacja mieszkańców

7. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

7.1 PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Rewitalizacja zabytkowego drewnianego kościoła na cmentarzu przy Parafii p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	ul. Kocka; 21-306 Czemierniki
Nr działki/ działek:	061503_2.0002.2701
Własność działek:	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach; ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu, kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach;
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	NIE DOTYCZY
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Dawna modrzewiowa kaplica dworska z Suchowoli (XIX w.), w 1836 przeniesiona do Czemiernik, obecnie kaplica cmentarna p.w. św. Ludwika Króla, jest jednym z nielicznych tego typu obiektów drewnianych w północnej Lubelszczyźnie. [Rejestr LWKZ nr A/39] Prace są konieczne by ratować dobro publiczne przed gwałtownie postępującą degradacją. Bardzo zły stan techniczny wymaga natychmiastowej interwencji. Od 1965 prowadzono tylko doraźne zabezpieczenia. Podwaliny wymagają gruntownej zmiany. Konstrukcja zsuwa się z fundamentu. W złym stanie technicznym jest więźba dachowa, stropy, elewacja, podłogi, schody i stolarka oraz brak jest zabezpieczenia zabytku. Liczne zniszczenia struktury i warstwy malarskiej ołtarza.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Uratowanie zabytku przed całkowitą degradacją. Renowacja zabytku stworzy zasób architektoniczny, który uatrakcyjni wizerunek gminy jako miejsca atrakcyjnego dla rozwoju turystyki. Promocja turystyki i jej rozwój na szlaku kultury Województwa Lubelskiego pozwoli na powstanie nowych miejsc pracy i zmniejszy dysproporcje rozwojowe.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	Zakres rzeczowy: Program prac konserwatorskich, Projekt Budowlany, Odnowienie, odtworzenie drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych. Instalacja elektryczna, ppoż, antywłamaniowa i odgromowa. Stabilizacja konstrukcyjna i odtworzenie. Odnowienie, odtworzenie okładzin architektonicznych wydzielenie kratą przedsionka, Izolacja przeciwwilgociowa (ściany fundamentowe). Zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku (podłogi, stropy, podsufitki z desek nieotynkowanych, schody, ołtarz, krzyże wieńczone). Odtworzenie sygnaturki (nie przekracza 50% oryginalnej substancji).
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Znacząco obniżona jest wartość zabytkowej kaplicy dla turystów i dla upowszechniania dziedzictwa kulturowego. Nastąpi poprawa stanu technicznego oraz scalenie wartości artystycznych i estetycznych. Możliwe będzie udostępnienie (XVIII w.) obrazu Matki Bożej w różach (szkoła niderlandzka) z ołtarza (obecnie jest w magazynie). Zaproponowane

	zmiany w sferze kulturalnej (odbudowanie blasku zabytku istotnego dla lokalnej społeczności) to dźwignia do ożywienia gospodarczego - źródło dochodu przedsiębiorców różnych branż (nieopodal stadion sportowy i szkoła). To minimalizowanie skutków społeczno-gospodarczych wywołanych COVID-19. Najmocniej skutkami koronawirusa dotknięte zostały sektory gastronomii i zakwaterowania oraz turystyki, kultury i transportu. Konieczna była rezygnacja z planów inwestycyjnych. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej i redukcja kosztów dotknęły także Beneficjenta dotacji. Brak działań inwestycyjnych spowodował dalszą destrukcję zabytku i ograniczył ruch turystyczny. Odnowa zabytku i ożywienie ruchu turystycznego to szansa na dynamiczny rozwój
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	Rewitalizacja 1 (jednego) budynku
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary	Zwiększenie ruchu turystycznego o 50% Dokumentacja techniczna, wpisy turystów do księgi pamiątkowej
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	TAK – dostęp do obiektu po płaskiej powierzchni (bez schodów). Zastosowano zasadę uniwersalnego projektowania.

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:

Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2026					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	3.569.200,00					
Potencjalne źródła finansowania	- środki własne - Rządowy Program Odbudowy Zabytków - fundusze unijne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		927.000,00	2 642 200,00			3.569.200,00
w tym pochodzące:						
<i>ze źródeł krajowych</i>		463 500,00				463 500,00
<i>ze źródeł własnych</i>		463 500,00	396 330,00			859 830,00
<i>z funduszy unijnych</i>			2 245 870,00			2 245 870,00

2. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Rewitalizacja zabytków ruchomych kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	ul. Kocka; 21-306 Czemierniki
Nr działki/ działek:	061503_2.0002.2856

Własność działek:	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach; ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu, kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach;
Adres:	ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	<i>NIE DOTYCZY</i>
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Wyposażenie z XII w. kościoła p.w. św. Stanisława BM – późnobarokowe drewniane ołtarze z 1 poł. XVIII w., drewniana ambona, konfesjonały (XVIII w.), feretrony, krzyże, 20 – głosowe organy (1913 r. braci Rieger), historyczne schody na wieżę i taras widokowy oraz pomieszczenie skarbcza. [Rejestr LWKZ nr A/126] Stan zachowania wymaga pilnej interwencji: Ołtarze w kaplicy lewej i prawej w bardzo złym stanie (w stanie destrukcji), w pozostałych ubytki (podobnie w ambonie), zniszczenia struktury i materiału konfesjonałów, feretronów i krzyży. Organy wymagają kompleksowych prac naprawczych. Pomieszczenie skarbcza i historyczne schody na wieżę i taras widokowy w złym stanie technicznym.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Przeciwdziałanie zniszczeniu obiektu zabytkowego wraz z jego unikatowym wyposażeniem. Wzbogacenie krajobrazu kulturowego obszaru jako fundamentu tożsamości lokalnej. Renowacja zabytku stworzy zasób architektoniczny, który uatrakcyjni wizerunek gminy jako miejsca atrakcyjnego dla rozwoju turystyki. Promocja turystyki i jej rozwój na szlaku kultury Województwa Lubelskiego pozwoli na powstanie nowych miejsc pracy i zmniejszy dysproporcje rozwojowe.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	Zakres rzeczowy: Program prac konserwatorskich. Konserwacja zabytków ruchomych z kościoła p.w. św. Stanisława BM: ołtarze, ambona, konfesjonały, feretrony, pomieszczenie skarbcza, krzyże, organy oraz schody na wieżę i utworzenie tarasu widokowego.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Konieczność działań wynika z potrzeby zachowania od zniszczenia i umożliwienia korzystania z zabytków ogółu społeczeństwa, z potrzeb obecnych i przyszłych jego użytkowników oraz planów strategicznych rozwoju lokalnego. Wykonanie prac pozwoli na zahamowanie procesów destrukcji i przywrócenie im historycznych walorów. Prace konserwatorskie wnętrza będą stanowić dopełnienie całego cyklu działań renowacyjnych prowadzonych od 2015 r. Kościół jest ważnym miejscem na mapie turystycznej gminy Czemierniki, stąd z jego oferty kulturalnej korzysta wielu turystów. Zaproponowane zmiany w sferze kulturalnej (odbudowanie blasku zabytku istotnego dla lokalnej społeczności) to dźwignia do ożywienia gospodarczego - źródło dochodu przedsiębiorców różnych branż: gastronomicznych, hotelarskich, infrastruktury turystycznej, transportowych i handlowych oraz znaczące zwiększenie liczby odwiedzających. Realizacja inwestycji pozwoli na minimalizowanie

	skutków społeczno-gospodarczych wywołanych COVID-19, gdyż najmocniej skutkami koronawirusa dotknięte zostały sektory gastronomii i zakwaterowania oraz turystyki, kultury i transportu. Firmy zmuszone były do rezygnacji z planów inwestycyjnych. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej dotknęły także Beneficjenta dotacji. Brak działań inwestycyjnych spowodował dalszą destrukcję zabytków i ograniczył ruch turystyczny. Odnowa zabytku i ożywienie ruchu turystycznego to szansa na dynamiczny rozwój.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	Rewitalizacja cennych obiektów zabytkowych w zabytkowym kościele. Taras widokowy będzie szczególną atrakcją. Pozwoli zobaczyć piękno okolicy. 1 element infrastruktury społeczno-kulturalnej
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	Zakres rzeczowy projektu: dokumentacja techniczna, dokumentacja fotograficzna, dokumentacja powykonawcza. Podniesienie atrakcyjności turystyczno- kulturalnej
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	TAK – dostęp do obiektu po płaskiej powierzchni (bez schodów)

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:

Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	1.418.000,00					
Potencjalne źródła finansowania	- środki własne - Rządowy Program Odbudowy Zabytków - fundusze unijne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		1.418.000,00				1.418.000,00
w tym pochodzące:						
<i>ze źródeł krajowych</i>		992 600,00				992 600,00
<i>ze źródeł własnych</i>		425 400,00				425 400,00
<i>z funduszy unijnych</i>						

3. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Rewitalizacja zabytkowego kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki

Nr działki/ działek:	061503_2.0002.2856
Własność działek:	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach; ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu, kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach;
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	<i>NIE DOTYCZY</i>
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Dwuwieżowy późnorenansowy kościół p.w. św. Stanisława BM w „typie lubelskim” z unikatowymi fantazyjnymi dekoracjami sklepiennymi (sztukaterie) Jana Wolffa z I poł. XVII w. położony w Czemiernikach przy dawnym rynku miejskim. Jest zabytkiem klasy I i wyróżnia się swym pięknem i okazałością. [Rejestr LWKZ nr A/126] Stan zachowania wymaga pilnej interwencji: liczne ślady zużycia pokrycia z blachy, brak impregnacji elementów drewnianych i zabezpieczenia od korozji biologicznej, więźba miejscami uszkodzona, liczne odparzenia tynku na elewacji, w tym zniszczenia struktury elementów dekoracji, podciąganie wody (brak izolacji), problemy z odprowadzaniem wód opadowych, zużyte drzwi zewnętrzne oraz okna i witraże (w tym korozja elementów metalowych, podczas deszczu woda wpływa do wnętrza) nie spełniają norm energetycznych. Wykonanie prac pozwoli na zahamowanie procesów dalszej destrukcji i przywrócenie historycznych walorów zabytku.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Przeciwdziałanie zniszczeniu obiektu zabytkowego wraz z jego unikatowym wyposażeniem. Wzbogacenie krajobrazu kulturowego obszaru jako fundamentu tożsamości lokalnej. Renowacja zabytku stworzy zasób architektoniczny, który uatrakcyjni wizerunek gminy jako miejsca atrakcyjnego dla rozwoju turystyki. Promocja turystyki i jej rozwój na szlaku kultury Województwa Lubelskiego pozwoli na powstanie nowych miejsc pracy i zmniejszy dysproporcje rozwojowe.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	Zakres rzeczowy: Program prac konserwatorskich i restauratorskich. Projekt Budowlany. Odnowienie, odtworzenie okien (w tym witraży), drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych. Odnowienie, uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych na zewnątrz. Izolacja przeciwwilgociowa. Odprowadzenie wody deszczowej. Rewitalizacja bruku w otoczeniu kościoła z ułożeniem granitowego chodnika ułatwiającego niepełnosprawnym dostęp do obiektu. Zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku (elementy kamienne, tablice, portale, sztukaterie na elewacji).
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Kościół jest ważnym miejscem na mapie turystycznej gminy Czemierniki (położony przy trasach tranzytowych). Z jego oferty kulturalnej korzysta wielu turystów. Zaproponowane zmiany w sferze kulturalnej (odbudowanie blasku zabytku istotnego dla lokalnej społeczności) to dźwignia do ożywienia gospodarczego - źródło dochodu przedsiębiorców różnych branż okołoturystycznych oraz znaczące zwiększenie liczby odwiedzających. Realizacja inwestycji pozwoli na minimalizowanie skutków społeczno-gospodarczych wywołanych COVID-19, gdyż

	najmocniej skutkami koronawirusa dotknięte zostały sektory gastronomii i zakwaterowania oraz turystyki, kultury i transportu. Firmy zmuszone były do rezygnacji z planów inwestycyjnych. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej i redukcja kosztów dotknęły także Beneficjenta dotacji. Brak działań inwestycyjnych spowodował dalszą destrukcję zabytku i ograniczył ruch turystyczny. Odnowa zabytku i ożywienie ruchu turystycznego to szansa na dynamiczny rozwój
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	Rewitalizacja 1 (jednego) budynku
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	Liczba turystów odwiedzających obiekt- 200 os/rok Dokumentacja techniczna, wpisy turystów do księgi pamiątkowej
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	TAK – dostęp do obiektu po płaskiej powierzchni (bez schodów) Zastosowano zasadę uniwersalnego projektowania.

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:

Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2024					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	4.069.200,00					
Potencjalne źródła finansowania	- środki własne - Rządowy Program Odbudowy Zabytków - fundusze unijne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt	2.000.000,00	2.069.200,00				4.069.200,00
w tym pochodzące:						
<i>ze źródeł krajowych</i>						
<i>ze źródeł własnych</i>	300 000,00	310 380,00				610 380,00
<i>z funduszy unijnych</i>	1 700 000,00	1 758 820,00				3 458 820,00

4. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Rewitalizacja działki rekreacyjnej
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Nr działki/ działek:	061503_2.0002.2855
Własność działek:	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach;

	ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu, kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach;
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Czemierniki
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Rewitalizacja działki parafialnej przyległej do zabytkowej Mansjonarii z przeznaczeniem na teren rekreacyjny dla mieszkańców Czemiernik i turystów. Teren obecnie jest niezagospodarowany. Nieliczne drzewa i trawiasty teren z oczkiem wodnym nie jest wykorzystywany gospodarczo.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Czemierniki nie mają obiektów rekreacyjnych tego typu. Prywatny Park przy Pałacu Firlejów jest niedostępny dla mieszkańców i turystów. Rewitalizacja tego terenu stworzyłaby miejsce rekreacyjne dostępne dla mieszkańców Czemiernik i turystów. Znalazłyby się tu ścieżki spacerowe, bezpieczny tor rowerowy dla dzieci, miejsca spoczynku nad stawem i altanki na spotkania w grupach. Zrewitalizowana stodoła mogłaby służyć na miejsce sezonowych spotkań różnych grup, a także na zaplecze i miejsce spotkań podczas organizowanych pikników integracyjnych.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	Całość działki ma powierzchnię 12 067 m ² (1,2 ha). Część działki (ok. 05 ha) przylegająca do Domu Parafialnego pozostałaby odgradzona jako teren prywatny. Rewitalizacji poddana byłaby większość działki o pow. ok. 07 ha z oczkiem wodnym i dawną stodołą przeznaczoną na miejsce spotkań i zaplecze podczas organizowanych pikników i innych eventów. Zakres rzeczowy: Projekt Budowlany. Korekta zadrzewienia z nasadzeniami. Zbudowanie rabatki kwiatowych i roślinnych. Zbudowanie ścieżek spacerowych. Zbudowanie toru rowerowego dla dzieci. Przygotowanie terenu pod trawiaste niestacjonarne boisko do siatkówki. Zbudowanie drabinek i drążków do aktywnej gimnastyki. Rewitalizacja stawu z budową moło i zarybienie. Rewitalizacja dawnej stodoły z przystosowaniem do spotkań. Wyposażenie w ławki, stoły i potrzebny sprzęt. Zbudowanie zadanej estrady (sceny) przyległej do dawnej stodoły. Zasilenie w energię elektryczną. Remont ogrodzenia działki z wykonaniem furtek od strony ul. Kockiej.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Zaproponowane zmiany w ofercie rekreacji i wypoczynku jest istotne dla lokalnej społeczności, bo stworzyłoby atrakcyjne miejsce do spotkań mieszkańców, do aktywnego wypoczynku w otwartym terenie. Byłoby to też miejsce aktywnej gimnastyki i sportów ruchowych. Dla turystów to atrakcyjne miejsce na wypoczynek i piknik w przerwie podróży. Dla Czemiernik to dźwignia do ożywienia gospodarczego - źródło dochodu przedsiębiorców różnych branż okołoturystycznych oraz znaczące zwiększenie liczby odwiedzających. Realizacja inwestycji pozwoli na minimalizowanie skutków społeczno-gospodarczych wywołanych COVID-19, gdyż najmocniej skutkami koronawirusa dotknięte zostały sektory gastronomii i zakwaterowania oraz turystyki, kultury i transportu. Firmy zmuszone były do rezygnacji z planów inwestycyjnych. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej i redukcja kosztów dotknęły także Beneficjenta dotacji. Brak działań inwestycyjnych spowodował dalszą destrukcję

	zabytku i ograniczył ruch turystyczny. Odnowa zabytku i ożywienie ruchu turystycznego to szansa na dynamiczny rozwój
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	Rewitalizacja 1 (jednego) terenu przeznaczonego do rekreacji. Powierzchnia obszarów zielonych objętych rewitalizacją ok. 700 m ²
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary	Liczba osób korzystających 2000 na rok Dokumentacja techniczna, nagrania z monitoringu
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	TAK – dostęp do obiektu po płaskiej powierzchni (bez schodów)

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:

Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	4 000 000,00					
Potencjalne źródła finansowania	- środki własne - Rządowy Program Odbudowy Zabytków - fundusze unijne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		4.000.000,00				4.000.000,00
w tym pochodzące:						
ze źródeł krajowych		2 800 000,00				2 800 000,00
ze źródeł własnych		1 200 000,00				1 200 000,00
z funduszy unijnych						

5. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Rewitalizacja muru zabytkowego kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Nr działki/ działek:	061503_2.0002.2856; 061503_2.0002.2855
Własność działek:	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach; ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu,	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach;

kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	NIE DOTYCZY
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego. <i>Jeżeli przedsięwzięcie dotyczy budowy/rozbudowy/modernizacji, proszę opisać stan budynku/obiektu, zagospodarowania terenu</i>	Dwuwieżowy późnorenesansowy kościół p.w.św. Stanisława BM w „typie lubelskim” z unikatowymi fantazyjnymi dekoracjami sklepiennymi (sztukaterie) Jana Wolffa z I poł. XVII w. otoczony zabytkowym murem z kutymi bramami i furtkami, położony w Czemiernikach przy dawnym rynku miejskim. Jest zabytkiem klasy I i wyróżnia się swym pięknem i okazałością. [Rejestr LWKZ nr A/126] Stan zachowania muru wymaga pilnej interwencji: zły stan techniczny konstrukcji, zawilgocenia, odparzenia, ubytki tynku, głębokie zarysowania i pęknięcia co grozi katastrofą budowlaną. Zachodnia część muru odchylona od pionu w stopniu zagrażającym zawaleniem została podparta przyporami i drewnianymi stemplami. Cegła w murze w znacznym stopniu uległa zmurszeniu. Liczne ślady korozji kutych elementów. Prace są konieczne by ratować dobro publiczne przed postępującą destrukcją. Wysoki stopień zniszczenia znacząco obniża wartość estetyczną zabytkowego zespołu sakralnego dla turystów i lokalnej społeczności.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Prace są konieczne by ratować dobro publiczne przed postępującą destrukcją. Wysoki stopień zniszczenia znacząco obniża wartość estetyczną zabytkowego zespołu sakralnego dla turystów i lokalnej społeczności. Renowacja zabytku stworzy zasób architektoniczny, który uatrakcyjni wizerunek gminy jako miejsca atrakcyjnego dla rozwoju turystyki. Promocja turystyki i jej rozwój na szlaku kultury Województwa Lubelskiego pozwoli na powstanie nowych miejsc pracy i zmniejszy dysproporcje rozwojowe.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	Zakres rzeczowy: Program prac konserwatorskich. Projekt budowlany. Stabilizacja konstrukcyjna oraz odnowienie, uzupełnienie tynków, zabezpieczenie, zachowanie i utwalenie substancji zabytku, w tym konserwacja kutych bram i furtok.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Wysoki stopień zniszczenia znacząco obniża wartość estetyczną zabytkowego zespołu sakralnego dla turystów i lokalnej społeczności. Kościół wraz z otaczającym murem, jest ważnym miejscem na mapie turystycznej gminy Czemierniki (położony w centrum miejscowości, przy trasach tranzytowych, na szlaku renesansu lubelskiego). Zaproponowane zmiany w sferze kulturalnej (odbudowanie blasku zabytku istotnego dla lokalnej społeczności) to dźwignia do ożywienia gospodarczego - źródło dochodu przedsiębiorców różnych branż: gastronomicznych, hotelarskich, infrastruktury turystycznej, transportowych i handlowych oraz znaczące zwiększenie liczby odwiedzających. Realizacja inwestycji pozwoli na minimalizowanie skutków społeczno-gospodarczych wywołanych COVID-19, gdyż najmocniej skutkami koronawirusa dotknięte zostały sektory gastronomii i zakwaterowania oraz turystyki, kultury i transportu. Firmy zmuszone były do rezygnacji z planów inwestycyjnych. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej dotknęły także Beneficjenta dotacji. Brak działań inwestycyjnych spowodował dalszą destrukcję zabytków i ograniczył ruch turystyczny. Odnowa zabytku i ożywienie ruchu turystycznego to szansa na dynamiczny rozwój.

Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	Rewitalizacja 1 (jednego) obiektu nieodłącznie związanego z zabytkowym budynkiem kościoła.
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	Dokumentacja powykonawcza, faktury Liczba osób odwiedzających – 500 os./rok
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	TAK – dostęp do obiektu po płaskiej powierzchni (bez schodów) Zastosowano zasadę uniwersalnego projektowania.

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:

Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2025					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	858 000,00					
Potencjalne źródła finansowania	- środki własne - środki krajowe					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		858.000,00				858.000,00
w tym pochodzące:						
<i>ze źródeł krajowych</i>		600 600,00				600 600,00
<i>ze źródeł własnych</i>		257 400,00				257 400,00
<i>z funduszy unijnych</i>						

6. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Świetlica Środowiskowa
Lokalizacja planowanych działań:	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	ul. Kocka 2; 21-306 Czemierniki
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu i/lub kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach;
Adres:	ul. Radzyńska 1; 21-306 Czemierniki
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Czemierniki
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Czemierniki to miejscowość położona w odległości ok. 50 km od stolicy województwa – Lublina i ok. 15 km od najbliższego miasta, Radzynia

Podlaskiego. W Czemiernikach mieszka około 1321 mieszkańców, to jest około 30 % wszystkich mieszkańców gminy. Gminę Czemierniki tworzy 9 sołectw i są to: Bełcząc, Czemierniki I, Czemierniki II, Lichy, Niewęgosz, Skoki, Stoczek, Stójka, Wygnanów.

Gmina Czemierniki to obszar wiejski, dotknięty w znacznym stopniu ubóstwem, oddalony od ośrodków kultury i edukacji pozaszkolnej, oferujący niewielkie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego, ze względu na bariery ekonomiczne i komunikacyjne, a także infrastrukturalne (brak powszechnie dostępnych obiektów kultury w pobliżu miejsca zamieszkania). Niedogodności pogłębione są przez wieloletnie zaległości w inwestowaniu w infrastrukturę społeczną, a także silną ekonomiczną presję na wyludnienie gminy poprzez migrację zarobkową osób młodszych lub bardziej przedsiębiorczych. Nagromadzenie w danej przestrzeni różnych negatywnych zjawisk: ubóstwa, bezrobocia, braku miejsc pracy, niskiego poziomu edukacji, braku perspektyw dla młodzieży, ograniczonej mobilności, przeszkód w komunikacji ze światem zewnętrznym, a w konsekwencji izolacji – zwiększa niebezpieczeństwo tzw. błędnego koła ubóstwa, trwałej marginalizacji czy wyłaniającej się underclass.

Koncentracja ubóstwa pogarsza sytuację społeczną grup ubogich poprzez tzw. efekty sąsiedztwa (neighbourhood effects). Uważa się, że ich mechanizmy wynikają po części z braku interakcji społecznych pomiędzy zróżnicowanymi grupami. Zakłada się, że zachowania i aspiracje jednostek mogą się zmienić poprzez kontakt z rówieśnikami i sąsiadami, a grupy o wyższych dochodach są postrzegane jako potencjalne pozytywne wzorce, „drogowskazy” do głównego nurtu wartości i norm.

Brak interakcji społecznych powoduje zawężanie sieci społecznych, które ograniczają jednostkom dostęp do informacji i zasobów. Konsekwencją tego ograniczenia, wynikającego m.in. z braków w infrastrukturze społecznej, jest wyłączenie uboższych mieszkańców z partycypacji społecznej i zatrudnienia.

Dostępne formy pomocy społecznych są skoncentrowane przede wszystkim w Radzynie Podlaskim (siedziba powiatu), co wymaga zgromadzenia wiedzy o zakresie świadczonych przez nie usług, a w przypadku rodzin, zaplanowania wizyty przy samodzielnym zapewnieniu opieki dla dzieci i/lub innych osób zależnych. Na terenie Czemiernik i Gminy Czemierniki nie istnieje inna, niż proponowana we wnioskowanym projekcie, forma środowiskowego wsparcia dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Podsumowując, potrzeba realizacji zadania wynika z:

- 1) słabej dostępności placówek opieki świetlicowej i form wspierania funkcji wychowawczych rodziny w Gminie Czemierniki;
- 2) wysokiego zapotrzebowania na formy wsparcia dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (ubóstwo), jako przeciwdziałania ubóstwu oraz jego dziedziczeniu na terenach wiejskich;
- 3) silnych związków Oferenta z lokalną społecznością oraz z motywacji do podejmowania działań na rzecz grup dyskryminowanych i wykluczonych, wynikającej z nauczania Kościoła i jego misji społecznej

W Gminie Czemierniki (gmina miejsko- wiejska) funkcjonuje obecnie tylko 1 świetlica oferująca opiekę oraz zajęcia dla dzieci, prowadzona od 2019 r. przez Oferenta, tj. Parafię św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Czemiernikach. Powstała ona w odpowiedzi na wysokie zapotrzebowanie na tego typu usługi, w tym ze względu na brak opieki świetlicowej dla dzieci w szkołach na terenie gminy. Potrzeby te nadal są aktualne, tylko w 2021 r. z różnych form działań w świetlicy korzystało około 60 dzieci z

	rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na terenie Gminy Czemierniki wciąż utrzymuje się wysoki stopień zagrożenia wykluczeniem społecznym rodzin. W 2021 r. aż 148 rodzin korzystało ze świadczeń pomocy społecznej w postaci zasiłków rodzinnych. Oznacza to, że rodziny te spełniają kryterium niskich dochodów (ubóstwa), uprawniających do otrzymywania tego świadczenia. W w/w rodzinach żyje 297 dzieci w wieku poniżej 17 lat, w tym około 200 dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 17 lat). O wysokiej skali zjawiska ubóstwa rodzin świadczy fakt, że w 2021 r. na terenie gminy zamieszkiwało 777 dzieci w wieku do 17 lat, zatem aż 38% z nich wychowuje się w rodzinach dotkniętych ubóstwem. Ponad 50% tych rodzin zamieszkuje w największej miejscowości gminy, tj. w Czemiernikach. To właśnie w tej miejscowości występuje największa na terenie gminy koncentracja negatywnych czynników społecznych i środowiskowych (za: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2017-2023). Problem ubóstwa na terenach wiejskich ma inną specyfikę i nasilenie, niż w ośrodkach miejskich. Na terenach wiejskich i rolniczych, relatywnie trudniej jest wyjść z ubóstwa i przeciwdziałać jego skutkom. Wynika to z małej elastyczności rynku pracy (głównym zajęciem i podstawowym środkiem utrzymania jest praca w rolnictwie), niższego stopnia wykształcenia w oraz faktu, że na terenach wiejskich bardzo często w skład jednego gospodarstwa domowego wchodzi więcej osób niż w dużych ośrodkach miejskich (rodziny wielodzietne). W Gminie Czemierniki praktycznie jedyną pomoc, jaką zaoferowano ze strony samorządu rodzinom dotkniętym ubóstwem, to doraźne świadczenia socjalne oferowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby i bariery będzie powstanie świetlicy środowiskowej oferującej nieodpłatne zajęcia popołudniowe dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, z rodzin wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy, przy planowym zaangażowaniu najbliższego środowiska (np. osób starszych w ramach integracji międzypokoleniowej). Cele działalności Świetlicy: • wsparcie rodziny w procesie przygotowania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, • wzrost pozytywnych relacji interpersonalnych między dziećmi, • wzrost kultury osobistej, • osobisty rozwój, • wzrost umiejętności społecznych, • zwiększenie dostępu do kultury i warsztatów, • poszerzenie wiedzy o świecie, • zwiększenie praktycznego wykorzystania wiedzy, • wzrost aktywności dzieci w życiu lokalnej społeczności, • rozwój zainteresowań • zwiększenie sprawności fizycznej, • przeciwdziałanie przemocy i profilaktyka uzależnień, • profilaktyka wykluczenia społecznego, • profilaktyka zdrowotna w zakresie racjonalnego odżywiania, • wzrost bezpieczeństwa dzieci w czasie wolnym, • wzrost relacji międzypokoleniowej, • zaangażowanie społeczności lokalnej w wolontariat,
Opis przedsięwzięcia.	Oferent konsultował proponowane formy wsparcia z nauczycielami miejscowych szkół, tak, aby nie powielać działań realizowanych w placówkach edukacyjnych, do których uczęszczają dzieci z terenu gminy, ale uzupełniać je, zgodnie z potrzebami dzieci i młodzieży.

	Godziny otwarcia: przez cały rok z wyjątkiem 1 miesiąca letniego i 1 tygodnia w okresie zimowym (konieczne urlopy, prace remontowe i konserwacyjne), od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy: w trakcie roku szkolnego: poniedziałek-piątek od godz. 13.00 do 18.00, w okresie wakacyjnym/feryjnym: jako półkolonie 5-godzinne. Zajęcia w świetlicy organizowane będą w podgrupach, grupach i indywidualnie. Świetlica będzie działała na zasadach współodpowiedzialności uczestników zajęć za siebie i ograniczonej samorządności: uczestnicy realizują zasadę na zebraniach społeczności (współuczestniczą w ustaleniach dotyczących spraw organizacyjnych i planowanych imprez, rozwiązują bieżące konflikty interpersonalne). Uczestnicy mogą spędzać czas w świetlicy w pełnym wymiarze lub brać udział w wybranych zajęciach/aktywnościach. Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika w Czemiernikach jest jednostką organizacyjną Kościoła Rzymskokatolickiego posiadającą osobowość prawną. Jest zarządzana jednoosobowo przez proboszcza parafii, który dysponuje nieruchomościami, zasobami finansowymi i ludzkimi w celu realizacji zadań parafii. Działa w zakresie obowiązującego prawa, posiada jednak swobodę w decydowaniu o formach i sposobach realizacji zadań oraz zaangażowaniu posiadanych zasobów w celu realizacji misji i celów parafii. Proboszcz pełni swoje zadania we współpracy z innymi osobami świeckimi. Status parafii jako osoby prawnej daje możliwości prowadzenia samodzielnej działalności w rodzaju tej, jakie mają wszystkie stowarzyszenia, w tym działalności ekonomicznej, społecznej i charytatywnej.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Głównym efektem projektu będzie ograniczenie zagrożenia trwałym wykluczeniem społecznym u dzieci i młodzieży w postaci „dziedziczenia ubóstwa”. Świetlica, w której przewiduje się znaczące zaangażowanie wolontariuszy (w tym w ramach wolontariatu rówieśniczego) w procesie realizacji wsparcia, pozwoli na przezwycięzenie najważniejszego problemu, jakim jest izolacja społeczna dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, co z kolei prowadzi do powstawania zjawiska samowykluczenia, związanego z niskim poczuciem wartości oraz stygmatyzacji społecznej, zaniku kontaktów społecznych, a także ukrywania problemów. Uczestnicy projektu zyskają nie tylko miejsce, w którym będą mogli w bezpiecznych warunkach (opieka) nawiązywać kontakty społeczne z rówieśnikami, ale przede wszystkim uzyskają wsparcie w zakresie zdobywania wiedzy, przezwyciężania trudności w edukacji, rozwijania zainteresowań i odkrywania własnych pasji, co w przyszłości przełoży się na ich wybory edukacyjne i zawodowe. Projekt będzie wspierał rodziców dzieci, osoby często nie mające wiedzy i możliwości do wspierania swoich dzieci np. w zakresie nauki. Projekt będzie miał pozytywny wpływ na funkcjonowanie dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym (edukacyjnym) poprzez zniwelowanie niższych szans edukacyjnych dzieci z rodzin ubogich, posiadających ze względów ekonomicznych słabszy dostęp do zasobów edukacyjnych (książki, Internet, możliwość zakupu korepetycji lub udziału w płatnych zajęciach pozalekcyjnych, rozwijających). Wpływ projektu będzie realizowany w skali „mikro”, czyli losów pojedynczych osób, które skorzystają ze wsparcia, oraz ich rodzin. Aby wsparcie było skuteczne, nie dotyczy ono tylko zajęć opiekuńczych, ale przewiduje integrację społeczną uczestnika, wsparcie zindywidualizowane w kierunku niwelowania rozpoznanych

	problemów, rozwijania posiadanych i dostarczania nowych kompetencji, zależnie od potrzeb dziecka, a w razie potrzeby pomoc psychologiczną. Realizacja projektu będzie w przyszłości wpływać na wybory osobiste (edukacyjne i zawodowe), co przełoży się na realizację życiowych aspiracji i marzeń osób, które - nie ze swojej winy – znajdują się w sytuacji zagrożenia wykluczeniem społecznym.					
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	Liczba dzieci i młodzieży, które uzyskały wsparcie w projekcie w postaci wsparcia edukacyjnego, integracyjnego i rozwojowego w świetlicy środowiskowej Ilościowy 60 Dokumentacja rekrutacyjna, listy uczestników, dzienniki zajęć Pomiar dokonywany min. 1 x w miesiącu					
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	Bezpośrednim efektem realizacji projektu (produktami) będą: 60 osób w wieku 7-17 lat uzyska wsparcie w projekcie w postaci wsparcia edukacyjnego, integracyjnego i rozwojowego w świetlicy środowiskowej; 1 działająca świetlica środowiskowa w Gminie Czemierniki; 1 raport ewaluacyjny projektu Harmonogram działania świetlicy, listy obecności					
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Efektom na poziomie rezultatów będzie poprawa szans edukacyjnych oraz poziomu wiedzy u 60 osób w wieku 7-17 lat; wzrost samooceny u 60 osób w wieku 7-17 lat, opartej na zwiększonych kompetencjach osobistych; wzrost integracji społecznej i zniwelowanie zjawiska wykluczenia 60 osób w wieku 7-17 lat, poprzez nawiązanie nowych relacji w środowisku lokalnym					
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	TAK – dostęp do obiektu po płaskiej powierzchni (bez schodów), projekt będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Zastosowano zasadę uniwersalnego projektowania.					
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:						
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2024 r. kwartał pierwszy					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2028					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	950 000,00					
Potencjalne źródła finansowania:	- środki własne - środki unijne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt	150.000.00	170.000.00	190.000.00	210.000.00	230.000.00	950.000.00
w tym:						
<i>ze źródeł krajowych</i>						

ze źródeł własnych	22 500,00	25 500,00	28 500,00	31 500,00	34 500,00	142 500,00
z funduszy unijnych	127 500,00	144 500,00	161 500,00	178 500,00	195 500,00	807 500,00

7. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	„Łączymy pokolenia” – zintegrowana i międzypokoleniowa aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji
Lokalizacja planowanych działań:	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	Obszar rewitalizacji - stadion przy ul. Kockiej oraz plac zabaw i uporządkowana przestrzeń publiczna – ul. Zamkowa, działki: 174, 179, Centrum Kulturalno- Integracyjne – Czemierniki działka nr 277
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Urząd Miejski w Czemierniki, Biblioteka Publiczna w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Kołem Emerytów i Rencistów
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Na terenie gminy Czemierniki obserwuje się zjawisko ograniczonego dostępu do spotkań kulturalnych. Zarówno ludzie młodzi jak i seniorzy powinni spotykać się, integrować oraz brać udział w różnego rodzaju warsztatach, co pozwoliłoby na zacieśnianie więzi społecznych. W chwili obecnej w gminie Czemierniki powstaje Dom Kultury, który będzie miejscem spotkań dla wszystkich mieszkańców gminy. Będzie to miejsce, które ma na celu zapewnienie mieszkańcom, zarówno dzieciom jak i dorosłym możliwość spędzenia wolnego czasu w sposób aktywny. Spotkanie z rówieśnikami ma ogromny wpływ na rozwój dzieci już od najmłodszych lat. Seniorzy z kolei będą mieli możliwość do spotkań w gronie znajomych. Istnieje potrzeba organizacji różnego rodzaju warsztatów o zróżnicowanej tematyce, które to pozwolą na odciążenie dzieci i młodzieży od zbyt długiego przesiadywania przed monitorami komputerów czy telefonów.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Głównym celem przedsięwzięcia jest budowanie spójności społecznej wyrażającej się we wspólnocie wolnych i wspierających się nawzajem ludzi. Celem jest również stworzenie dogodnych warunków i miejsca spotkań dla różnych grup społecznych, zróżnicowanych wiekowo. Pielęgnowanie, rozwijanie i przekazywanie tradycji lokalnych.
Opis przedsięwzięcia.	Zadanie polega na realizacji działań aktywizujących i integrujących mieszkańców poprzez realizację wspólnych spotkań, eventów i wydarzeń takich jak np. „Dzień Kobiet dla małych i dużych”, „Dzień Seniora” pod hasłem „Seniorze jesteś nam potrzebny!”, festyny rodzinne pod hasłem: „WSPÓLNIE DLA SERCA CZEMIERNIK” czy „DNI SĄSIEDZTWA”. Poza tym niezwykle istotną kwestią poruszaną w trakcie realizowanych przedsięwzięć będą zagadnienia związane z ochroną starszych osób przed oszustwami. Zorganizowane spotkania przyczynią się nie tylko do integracji międzypokoleniowej ale także do budowania wspólnoty obywatelskiej, zmniejszenia poziomu anonimowości i zacieśnienia relacji nie tylko rodzinnych lecz również sąsiedzkich.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej,	Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji obserwowane są negatywne zjawiska społeczne związane z problemami integracyjnymi mieszkańców. Spora ich część wynika z faktu, że na terenie tym mamy do czynienia z

środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	koncentracją problemów społecznych (duży odsetek klientów pomocy społecznej oraz bezrobotnych). Mieszkańcy przytłoczeni natłokiem problemów i spraw życia codziennego nie przywiązują uwagi do tak ważnych spraw jak tworzenie wspólnoty społeczeństwa. Poza tym duża część jego mieszkańców to osoby starsze. W związku z tym, wśród problemów zgłaszanych podczas konsultacji społecznych, oprócz niewystarczającej oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów, pojawiło się również zagadnienie konfliktu na linii starszego i młodszego pokolenia. Seniorzy często podkreślali, że brakuje zarówno miejsc, jak i wydarzeń, które mogłyby zbliżyć pokolenia często poróżnione różnego rodzaju konfliktami interesów. Zachodzące na przestrzeni lat, zamiany w modelu i funkcjonowaniu rodzin wpłynęły na rozluźnienie więzi rodzinnych. Osoby starsze często czują się samotne i niepotrzebne, natomiast młodzież (zajęta często swoimi sprawami) nie zwraca uwagi na potrzeby najstarszych członków rodziny. Z drugiej strony seniorzy nierzadko nie nadążają za szybko zmieniającą się rzeczywistością. W związku z tym nie rozumieją potrzeb i oczekiwań młodszych pokoleń. Następnym z problemów zgłaszanych przez mieszkańców są zdarzające się coraz częściej oszustwa ludzi starszych. Mimo, że historie oszukanych ludzi na okrągło nagłaśniane są w mediach, ufnie seniorzy nadal tracą oszczędności. Nieraz całego życia. Często kupują również rzeczy lub zgadzają się na włącznie usług (np. telefonii komórkowej czy internetowych), które są kosztochłonne a zwykle niepotrzebne. Samotne, ufne i pełne troski o bliskich narażone są w większym stopniu na działania przestępców niż młodzi.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	8 wydarzeń (warsztatów, eventów, szkoleń, spotkań / rok)
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	100 osób/rok Zdjęcia i sprawozdania z wydarzeń, listy obecności
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – dzieci, młodzież, osoby dorosłe i seniorzy. Mieszkańcy gminy
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:	
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025 r.
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2026r.
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	150 000 zł
Potencjalne źródła finansowania:	EFS- Europejski Fundusz Społeczny, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027 środki Lokalnej Grupy Działania „Zapiecek”, środki budżetu Gminy Czemierniki

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		50 000 zł	50 000 zł	50 000 zł		150 000 zł
w tym:						
ze źródeł krajowych						
ze źródeł własnych		25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		75 000 zł
z funduszy unijnych		25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		75 000 zł

8. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	"Ocalić od zapomnienia" - pielęgnowanie, rozwijanie i przekazywanie tradycji lokalnych
Lokalizacja planowanych działań:	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	Obszar rewitalizacji, w tym w szczególności budynek powstały w ramach przedsięwzięcia polegającego na rewitalizacji centrum Czemiernik
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/ Biblioteka Publiczna w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Nie dotyczy
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Podczas przeprowadzanych konsultacji społecznych mieszkańcy bardzo mocno akcentowali, że jednym z podstawowych problemów jest uboga oferta kulturalna istniejącej instytucji kultury i w głównej mierze jest ona skierowana do dzieci i młodzieży. Poza tym według mieszkańców obszaru rewitalizacji istnieje ogromna potrzeba integracji lokalnej społeczności, szczególnie wokół tradycji lokalnej – kultury, sztuki, ale także zanikających rzemiosł czy zawodów. Następuje zanik więzi społecznych będący wynikiem zarówno braku miejsc oraz oferty wspólnego spędzania wolnego czasu oraz coraz szybszym tempem życia.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Celem prowadzonych działań będzie m.in. lepsza integracja lokalnej społeczności i docenienie lokalnej kultury i tradycji. Ważna będzie też idea integracji międzypokoleniowej i towarzyszące temu zwiększenie aktywności seniorów oraz dowartościowanie osób starszych poprzez stworzenie im warunków do przekazywania swojej wiedzy i doświadczenia młodszemu pokoleniu. Także dla pozostałych mieszkańców gminy zaproponowane zajęcia będą atrakcyjną formą spędzania wolnego czasu.
Opis przedsięwzięcia.	Gmina Czemierniki szczyci się bogatą i dobrze udokumentowaną historią. Na jej terenie, a w szczególności w obrębie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, znajdują się liczne zabytki sakralne i historyczne (m.in. zespół pałacowo-parkowy, kościół parafialny pw. św. Stanisława Pierwszego Biskupa i Męczennika, układ urbanistyczny Czemiernik, dom parafialny – Mansjonaria) stanowiące unikat nie tylko w skali województwa lubelskiego, lecz całego kraju. Przedmiotem przedsięwzięcia jest cykl nowych działań skierowanych do różnych grup odbiorców, którego nadrzędnym celem jest pielęgnowanie oraz rozwijanie tradycji lokalnych, a także przekazywanie ich kolejnym pokoleniom. Ideą przedsięwzięcia jest aby działalność Biblioteki Publicznej, która w chwili obecnej pełni funkcję głównego ośrodka kultury, wychodziła coraz bardziej do mieszkańców i odpowiadała na społeczne zapotrzebowanie, zarówno w zakresie samego uczestnictwa w kulturze,

	jak i pielęgnowania lokalnych tradycji, w tym szczególnie związanych z tradycją i kulturą lokalną. Wśród planowanych do wdrożenia działań znalazły się następujące: 1. Warsztaty kulinarne prowadzone przez doświadczone gospodynie wspólnie z dziećmi i młodzieżą; dotyczące przygotowywania tradycyjnych potraw. Elementem działania będzie ewidencjonowanie i utrwalanie, w formie książek kucharskich zapomnianych lokalnych przepisów kulinarnych. Głównym jego celem jest wzmocnienie więzi międzypokoleniowych i integracja poprzez udział w kursie gotowania różnych pokoleń – od najmłodszych do najstarszych. Zajęcia dla dzieci i młodzieży prowadzone będą przez doświadczone gospodynie. W trakcie działania osoby starsze będą przekazywały młodzieży tradycyjne receptury, dzięki czemu zostaną one ocalone od zapomnienia. Natomiast dla osób starszych projekt będzie stanowił znakomitą okazję do aktywnego uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, a poprzez to aktywizację i budowanie poczucia własnej wartości i przydatności. Jego celem jest także budowanie marki lokalnych produktów kulinarnych. 2. Warsztaty rękodzielnicze – w ramach projektu planuje się organizację zajęć rękodzielniczych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w szczególności z obszaru rewitalizacji. Pielęgnowanie kultury i tradycji lokalnych, promowanie wyrobów produkowanych tradycyjnie. 3. „ Zachować od zapomnienia” - przedmiotem podejmowanych działań będzie organizacja wystaw promujących twórczość artystów regionalnych i związanych z regionem oraz organizacja ich wernisaży, które będą okazją do spotkań mieszkańców. Z kolei spotkania te będą okazją do budowania lokalnej tożsamości. W ramach zadania planowana jest kontynuacja organizowania konkursu recytatorskiego poetki Marii Bocian.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Suma zadań składających się na planowane przedsięwzięcie przyczyni się z jednej strony do rozbudowy oferty instytucji kultury, z drugiej tworzyć będzie platformę/pretekst do spotkań i integracji. Podstawowym założeniem przedsięwzięcia jest integracja pomiędzy różnymi pokoleniami, przekazywanie wiedzy i umiejętności młodym przez osoby starsze. Ma to jednocześnie efekt terapeutyczny – aktywizuje starsze osoby, „wyciąga” je z domu, sprawia, że czują się ważni i potrzebni.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	8 wydarzeń / rok
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	100 os./rok Listy obecności, zdjęcia i sprawozdania z wydarzeń
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Mieszkańcy obszary rewitalizacji, dzieci i młodzież oraz seniorzy, mieszkańcy gminy
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:	
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025

Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2027					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	150 000 zł					
Potencjalne źródła finansowania:	Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego środki budżetu Gminy Czemiernik					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		50 000 zł	50 000 zł	50 000 zł		150 000 zł
w tym:						
<i>ze źródeł krajowych</i>		25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		75 000 zł
<i>ze źródeł własnych</i>		25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		75 000 zł
<i>z funduszy unijnych</i>						

9. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Sport szansą dla „SERCA”
Lokalizacja planowanych działań:	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	Obszar Gminy Czemierniki, w tym obszar rewitalizacji
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Urząd Miejski w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Nie dotyczy
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Realizacja przedsięwzięcia wiąże się z koniecznością stworzenia alternatywy dla dotychczasowego sposobu spędzania wolnego czasu zarówno przez dzieci i młodzież, jak również dorosłych. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że na obszarze rewitalizacji zauważalne są problemy dzieci i młodzieży z otyłością czy nadwagą oraz wadami postaw. Poza tym podczas przeprowadzonych w Zespole Szkół wywiadów wynika, że spora część dzieci (pomimo zamieszkiwania na terenach wiejskich) na stałe nie uprawia aktywności ruchowej – przyzwyczajone są do spędzania wolnego czasu przed telewizorem czy komputerem. Nie przestrzegają również zasad zdrowego żywienia. Na taki stan rzeczy wpływ mają przede wszystkim ugruntowane nieprawidłowe nawyki rodziców, którzy ze względu na specyfikę obszaru zamieszkania oraz zatrudnienia (większość z nich trudni się rolnictwem) nie przywiązują wagi do zdrowego stylu życia pojmowanego w kontekście aktywności ruchowej oraz zdrowego żywienia. Wśród osób dorosłych panuje przeświadczenie, że „skoro dzieci mieszkają na wsi to i tak zdrowo żyją”.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Głównym celem przedsięwzięcia będzie promocja aktywnego i zdrowego trybu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców obszaru rewitalizacji. Poza tym wpłynie ono na kształtowanie wśród najmłodszych pokoleń prawidłowych zachowań i nawyków zdrowotnych, ażeby nie powielać negatywnych „schematów”. Poza tym możliwość uczestnictwa w realizacji wspólnych przedsięwzięć, angażujących osoby w różnym wieku, będzie również ważnym elementem integrującym lokalną społeczność.

Opis przedsięwzięcia.	Istotą podejmowanych działań będzie realizacja małych przedsięwzięć, które przyczynią się do uatrakcyjnienia oferty spędzania czasu, w tym m.in.: - organizacja rozgrywek piłkarskich na zrewitalizowanym stadionie, - rozwój działalności prowadzonej przez LKS „Orzeł Czemierniki” - organizacja zawodów wędkarskich oraz nauka łowienia dla młodych adeptów wędkarstwa, - organizacja zabaw i ćwiczeń ruchowych oraz zajęć dedykowanych zarówno dzieciom przedszkolnym jak i w wariacie popołudniowym dzieciom starszym i osobom dorosłym (m.in. maraton zumbi, zumba kids itp.) - organizacja eventów sportowych m.in. cyklicznego „Biegu o Puchar Serca Czemiernik” pod patronatem Burmistrza Miasta, zawodów i wyścigów rowerowych, połączonych z przypominaniem aktualnych przepisów o ruchu drogowym i zasad pierwszej pomocy przedmedycznej.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Przedsięwzięcie będzie pozytywnie oddziaływało na system rozwoju oraz wychowania dzieci i młodzieży szkolnej. Przyczyni się do budowania pozytywnych relacji i więzi między rówieśnikami, a także zwiększenia włączenia społecznego dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją i negatywnym wpływem środowiska. Szczególnie istotne jest to, że aktywność fizyczna to nie tylko trening ciała, ale także trening umysłu. Dzięki regularnym ćwiczeniom kształtuje się w sobie wiele cech i zyskuje nowe umiejętności, które pomagają w życiu codziennym, dodają zaradności i pozytywnej energii. Aktywny tryb życia wpływa na kształtowanie takich cech jak: samodyscyplina, praca zespołowa, pokora, cierpliwość, umiejętność analitycznego myślenia, samoświadomość, pewność siebie. Przeciwdziała również problemom zdrowotnym, takim jak otyłość czy nadwaga oraz wady postawy, które są szczególnie uciążliwe w zakresie dzieci i młodzieży, które dodatkowo są z tego powodu stygmatyzowane czy nieakceptowane w środowisku rówieśniczym. Poza tym zapewnia dłużą aktywność fizyczną oraz umysłową. Zaangażowanie mieszkańców w aktywne uczestnictwo w zajęciach sportowych, traktowane będzie również jako działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej. Dobrostan mieszkańców zapobiegnie dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych (choroby krążenia, choroby nowotworowe, choroby układu kostno-stawowo-mięśniowego). Wartością dodaną przedsięwzięcia będzie integracja społeczna realizowana w oparciu o promocję aktywności sportowej.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	15 wydarzeń/ rok
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	100 osób/ rok Dokumentacja zdjęciowa i sprawozdania z wydarzeń
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Mieszkańcy obszaru Gminy, w tym obszaru rewitalizacji
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:						
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2024 r.					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2027 r.					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	100 000 zł					
Potencjalne źródła finansowania:	środki budżetu Gminy Czemierniki					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		100 000 zł
w tym:						
ze źródeł krajowych						
ze źródeł własnych	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		100 000 zł
z funduszy unijnych						

10. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Rozwój postaw ekologicznych szansą dla „SERCA”
Lokalizacja planowanych działań:	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	obszar rewitalizacji
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Urząd Miejski w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Zespół Szkół w Czemiernikach
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej wskazują na występowanie problemów m.in.: 1) degradacja terenów zielonych poprzez m.in. zaśmiecanie lasów, koryt rzek i pobliskich terenów, 2) problemy związane z jakością powietrza - znaczący problem niskiej emisji w obszarze rewitalizacji (m.in. w sezonie zimowym charakteryzuje się emisją zanieczyszczeń z indywidualnych systemów ogrzewania budynków), 3) niska świadomość korzyści wynikających z proklimatycznych i proekologicznych postaw konsumentów.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Przedmiotem przedsięwzięcia jest wdrażanie różnorodnych programów i działań, mających na celu podwyższenie świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży.
Opis przedsięwzięcia.	Jednym z głównych działań będzie rozwijanie i wspieranie pozaszkolnych form edukacji oraz akcji ukierunkowanych na dbanie o wspólną przestrzeń skierowanych do wszystkich mieszkańców takich jak np.: - Cykliczne sprzątanie terenów zielonych – zaangażowanie uczniów oraz OSP w generalne sprzątanie terenów zielonych

	- Organizacja corocznego „Eko-pikniku”– imprezy rodzinnej, na której tematem przewodnim będzie uświadamianie zagrożeń związanych z brakiem dbania o środowisko naturalne, prezentowane będą różne działania proekologiczne - Organizacja cyklicznych „Dni Energii” - podczas których władze gminy będą popularyzowały inicjatywy proklimatyczne i związane z gospodarką niskoemisyjną - Promowanie przez gminę możliwości dofinansowania do wymiany pieców węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania - Organizacja „Konkursu wiedzy ekologicznej” dla uczniów Zespołu Szkół w Czemiernikach, - Zwrócenie szczególnej uwagi na rolę segregacji śmieci – pogadanki w Zespole Szkół -Promowanie przez gminę działań zmierzających do podniesienia świadomości mieszkańców w zakresie szkodliwości spalania w piecach śmieci i paliwa gorszej jakości.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Przeprowadzone w ramach przedsięwzięcia inicjatywy przyczynią się do: - podniesienia świadomości lokalnej społeczności w takich dziedzinach jak: efektywność energetyczna, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i powiązania pomiędzy wykorzystaniem energii a zmianami klimatu - kreowania postaw proekologicznych u najmłodszych mieszkańców -wspierania i rozwijania działań edukacyjnych umożliwiających funkcjonowanie jednostki i społeczeństwa w harmonii ze środowiskiem, zgodnie z zasadami ekorozwoju - podniesienia jakości życia mieszkańców.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	3 wydarzenia/rok
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	100 osób/rok Dokumentacja zdjęciowa z imprez, sprawozdania z wydarzeń
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Mieszkańcy obszaru gminy, w tym obszaru rewitalizacji, dzieci i młodzież, dorośli oraz seniorzy
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:	
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2024
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2028
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	100 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:		Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska środki budżetu Gminy Czemierniki				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt	20 000 zł	20 000 zł	20 000 zł	20 000 zł	20 000 zł	100 000 zł
w tym:						
ze źródeł krajowych	10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł	50 000 zł
ze źródeł własnych	10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł	50 000 zł
z funduszy unijnych						

11. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Kreowanie marki „SERCE CZEMIERNIK”
Lokalizacja planowanych działań :	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	Obszar Gminy Czemierniki, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Urząd Miejski w Czemierniki
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Czemiernickie Towarzystwo Regionalne
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Obserwuje się potrzebę kreowania „serca” Czemiernik czyli centrum miejscowości i gminy pod kątem społecznym, turystycznym, jak i gospodarczym.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Celem przedsięwzięcia jest wykreowanie przewagi konkurencyjnej „serca” Czemiernik, w stosunku do innych miejsc rekreacyjno-turystycznych w regionie.
Opis przedsięwzięcia.	Jednym z wiodących kierunków zaplanowanych działań będzie stworzenie i promocja marki „SERCE CZEMIERNIK”. Marka będzie powstawać w wyniku zaplanowanych i konsekwentnie wdrażanych przez gminę działań jak również spontanicznych procesów „oddolnych”. W ramach przedsięwzięcia przewidziano: 1) opracowanie systemu identyfikacji wizualnej dla „serca” Czemiernik – zespołu reguł i zaprojektowanych wzorców, których zadaniem będzie utrwalanie wizerunku „serca” na zewnątrz, 2) wydanie drukowanego informatora o miejscowości, wraz z ofertą turystyczną (szlaków po okolicy, noclegową, gastronomiczną, imprez kulturalnych itp.), folder w kilku językach, z dużymi zdjęciami atrakcji turystycznych oraz mapami zawierającymi lokalizacje zabytków, walorów turystycznych i rekreacyjnych, 3) przeprowadzenie konkursu promującego hasło: „Rewitalizacja serca Czemiernik” (konkurs kierowany zarówno do młodzieży szkolnej, jak i dorosłych mieszkańców),

	4) utworzenie galerii zdjęć nadesłanych przez mieszkańców („Serce Czemiernik w kadrze”) na stronie internetowej gminy, 5) organizację cyklicznych imprez promujących walory turystyczne obszaru, 6) utworzenie kanałów komunikowania się ze społeczeństwem, w tym stworzenie profesjonalnego funpage na portalach społecznościowych, na którym będą rozpowszechniane informacje o działalności „serca” Czemiernik tj. organizowanych imprezach, konferencjach, szkoleniach, ważnych wydarzeniach, instytucjach i organizacjach społecznych, finansowanych inwestycjach i kampaniach społecznych, 7) przygotowanie nowego, czytelnego layoutu strony internetowej gminy z dostępnymi niezbędnymi informacjami dla mieszkańców, turystów oraz inwestorów (serwis podzielony na trzy bloki), na stronie będą dostępne m.in. w wersji elektronicznej szablony wniosków i deklaracji, aktywna skrzynka podawcza dla podstawowej korespondencji, 8) stałą aktualizację portalu internetowego gminy oraz profili na portalach społecznościowych, 9) montaż tzw. „witaczy” przy głównych szlakach komunikacyjnych gminy, które oprócz funkcji informacyjnej, będą stanowiły charakterystyczny znak kojarzony z marką obszaru, 10) przygotowanie gadżetów z logo „serca” Czemiernik, 11) kontakty z mediami (lokalna prasa, radio) – redagowanie komunikatów na temat bieżących wydarzeń w szczególności w zakresie prowadzonego procesu rewitalizacji.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej „serca” Czemiernik. Planowane działania kierowane na zewnątrz – zwiększą prestiż i przyciągną inwestorów i turystów, zaś wewnątrz – zwiększą identyfikację mieszkańców z obszarem i tym samym zintegrują lokalną społeczność. Profesjonalne działania public relations obejmują reagowanie na potrzeby i oczekiwania społeczności oraz przewidywanie trendów społecznych, w zakresie zarówno turystycznym, jak i gospodarczym.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	5 wydarzeń/ rok
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	300 osób, „witacze” przy wjeździe na teren gminy- 3 Aktualizacja strony internetowej- 1 Strona internetowa, zdjęcia „witaczy”, kopie artykułów, listy obecności z imprez
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Potencjalni turyści, aktualni i przyszli przedsiębiorcy, mieszkańcy obszaru Gminy, w tym w szczególności obszaru rewitalizacji
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:						
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2024 r.					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2027 r.					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	100 000 zł					
Potencjalne źródła finansowania:	środki budżetu Gminy Czemierniki					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		100 000 zł
w tym:						
ze źródeł krajowych						
ze źródeł własnych	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł	25 000 zł		100 000 zł
z funduszy unijnych						

12. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Wzmocnienie działań na rzecz wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Lokalizacja planowanych działań :	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	Obszar Gminy Czemierniki, w tym obszar rewitalizacji
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Powiatowy Urzędem Pracy w Radzynie Podlaskim
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Zdiagnozowane na etapie diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej istotne problemy wskazują na: 1) niski stopień bezpieczeństwa socjalnego osób o niskich dochodach lub bez dochodów 2) niewielki katalog ofert usługowych dla zabezpieczenia potrzeb najstarszych mieszkańców (niewystarczające wsparcie rehabilitacyjne, medyczne, opiekuńcze, pielęgnacyjne i socjalne) 3) pogłębiające się zjawiska wykluczenia społecznego związane z bezrobociem oraz ubóstwem (o czym świadczy m.in. duża liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społ., w tym z tytułu ubóstwa) 4) patologie społeczne - popadanie w nałogi osób nieporadnych życiowo
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie oferty usług na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz systemowe wsparcie funkcjonowania rodzin.
Opis przedsięwzięcia.	Zaplanowane działania w ramach projektu to m.in.: 1) Zawieranie i realizacja kontraktów socjalnych 2) Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja

	3) Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych 4) Realizacja programów dożywiania oraz wsparcia materialnego rodzin najuboższych 5) Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla rodzin (np. grupy wsparcia, grupy samopomocowe, poradnictwo dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych)
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Realizacja projektu przyczyni się do: - zwiększenia dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla mieszkańców - poprawy bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców obszaru, zwłaszcza nie posiadających wystarczających dochodów na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych - przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców - przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzależnieniom - zagwarantowanie dostępu do usług opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wspomagających osobom potrzebującym tego rodzaju wsparcia (w tym m.in. starsi mieszkańcy, niepełnosprawni itp.) W efekcie końcowym nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców obszaru.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	Liczba osób - 1000
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	Liczba osób – 1000 Listy obecności
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w szczególności z uwagi na ubóstwo, niepełnosprawność
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:	
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2026
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	200 000
Potencjalne źródła finansowania:	EFS- Europejski Fundusz Społeczny, środki budżetu Gminy Czemiernik

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		100 000 zł	100 000 zł			200 000 zł
w tym:						
ze źródeł krajowych						
ze źródeł własnych		50 000 zł	50 000 zł			100 000 zł
z funduszy unijnych		50 000 zł	50 000 zł			100 000 zł

13. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych
Lokalizacja planowanych działań :	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	Obszar rewitalizacji, cała gmina
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Powiatowy Urzędem Pracy w Radzynie Podlaskim
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Na obszarze Gminy Czemierniki obserwuje się dość dużą grupę osób bezrobotnych, mających problem z podjęciem pracy z różnych przyczyn.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Koncepcja przedsięwzięcia zakłada wsparcie osób pozostających bez pracy poprzez podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wobec czego, głównym jego celem będzie aktywizacja osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy poprzez umożliwienie im nabywania umiejętności i kwalifikacji zawodowych ukierunkowanych na potrzeby lokalnych pracodawców.
Opis przedsięwzięcia.	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się takie działania jak: - badanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych bezrobotnych, - badanie lokalnych pracodawców dotyczące preferowanych kwalifikacji zawodowych u pracowników, - udzielanie porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę zatrudnienia, - organizacja szkoleń grupowych i indywidualnych dla bezrobotnych dostosowanych do potrzeb pracodawców na temat pożądaných kwalifikacji u pracowników, - upowszechnianie kierunków kształcenia zgodnych z potrzebami lokalnego rynku pracy. Wsparcie kierowane będzie przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Oczekiwany efektem przedsięwzięcia będzie spadek liczby osób pozostających bez pracy i podniesienie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych (dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy) umożliwiających ich powrót do aktywności. Tym samym ograniczy to

	zjawisko wykluczenia społecznego osób w trudnej sytuacji życiowej. W wyniku podjętych działań badawczych, będzie możliwe dokonanie szczegółowej charakterystyki pożądaných przez przedsiębiorców kwalifikacji i kompetencji u pracowników oraz dostosowanie działań skierowanych do bezrobotnych do zidentyfikowanych potrzeb.					
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	3 szkolenia/rok					
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	30 osób Listy obecności, programy szkoleń					
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Bezrobotni, w szczególności z obszaru rewitalizacji					
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.					
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:						
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025 r.					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2027 r.					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	90 000 zł					
Potencjalne źródła finansowania:	środki PUP w Radzynie Podlaskim, EFS- Europejski Fundusz Społeczny środki budżetu Gminy Czemiernik					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		30 000 zł	30 000 zł	30 000 zł		90 000 zł
w tym:						
<i>ze źródeł krajowych</i>		10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł		30 000 zł
<i>ze źródeł własnych</i>		10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł		30 000 zł
<i>z funduszy unijnych</i>		10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł		30 000 zł

14. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Budowa pomnika na Rynku
Lokalizacja planowanych działań :	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	obszar rewitalizacji
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Urząd Miejski w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Czemiernickie Towarzystwo Regionalne

Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Niska świadomość mieszkańców na temat walorów historycznych Gminy Czemierniki.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Celem projektu jest zachowanie i ochrona dziedzictwa historyczno-kulturowego oraz zwiększenie estetyki przestrzeni publicznych.
Opis przedsięwzięcia.	W ramach projektu planowana jest budowa po północnej stronie planowanego zajazdu pomnika, upamiętniającego mieszkańców gminy, którzy walczyli o wolność i niepodległość Ojczyzny.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Planowane przedsięwzięcie będzie służyć przede wszystkim budowie tożsamości lokalnej, tzw. wartości miejsca dla mieszkańców gminy. Projekt będzie miał również walor edukacyjno-świadomościowy - przyczyni się do wzrostu wiedzy mieszkańców na temat historii „małej Ojczyzny”.
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	1 pomnik
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	Liczba osób odwiedzających - 100
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	mieszkańcy obszaru Gminy, w tym w szczególności obszaru rewitalizacji, potencjalni turyści
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:

Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2026 r.					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2026 r.					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	150 000 zł					
Potencjalne źródła finansowania:	środki budżetu Gminy Czemierniki					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt			150 000 zł			150 000 zł
w tym:						
<i>ze źródeł krajowych</i>						
<i>ze źródeł własnych</i>			150 000 zł			150 000 zł
<i>z funduszy unijnych</i>						

15. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Monitoring obywatelski
Lokalizacja planowanych działań :	
Adres obiektu/obiektów, gdzie będą prowadzone działania (ew. przybliżony obszar):	Obszar rewitalizacji

Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie:	
Wnioskodawca.	Gmina Czemierniki/Urząd Miejski w Czemiernikach
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Nie dotyczy
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Przedsięwzięcie jest bezpośrednią odpowiedzią na zidentyfikowane podczas delimitacji obszaru zdegradowanego problemy mieszkańców tj.: 1) niskie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców (w obszarze rewitalizacji obserwuje się m.in. wysoki wskaźnik interwencji policji oraz wysoki wskaźnik przestępczości - oba powyżej średniej dla gminy); 2) zanik więzi sąsiedzkich – postępujące zjawisko uniformizacji otoczenia i anonimowości mieszkańców; 3) zróżnicowany poziom aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji (mierzony min. uczestnictwem w wyborach).
Cel ogólny przedsięwzięcia:	- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców - niwelowanie skutków zjawiska anonimowości - podniesienie jakości życia mieszkańców
Opis przedsięwzięcia.	Przedmiotem projektu jest organizowanie cyklicznych spotkań mieszkańców, w trakcie których zgłaszane będą pojawiające się problemy w przestrzeni publicznej związane zarówno ze sferą społeczną (np. zgłoszenie miejsc, gdzie przebywanie jest niebezpieczne i wymagają doświetlenia), infrastrukturą techniczną (np. niedziałająca lampa), sferą środowiskową (zaśmiecanie terenów) czy przestrzenno-funkcjonalną. Spotkania będą służyć stwierdzeniu czy w danym obszarze występują nieprawidłowości i problemy, które wymagają pilnych działań. Spotkania odbywać się będą cyklicznie, w miarę zgłaszanych potrzeb i nagromadzenia spraw, na terenie obszaru rewitalizacji. Na potrzeby projektu, stworzone zostanie konto mailowe oraz skrzynka kontaktowa umieszczona w siedzibie gminy, które stanowić będą źródło komunikacji, wymiany informacji i możliwości zgłoszenia obserwowanych problemów przez mieszkańców. Na spotkaniach raportowane będą zaobserwowane negatywne zjawiska, które później przekazywane będą lokalnym władzom. W ramach spotkań będą prowadzone również spotkania edukacyjno-świadomościowe np. spotkania z dzielnicowym, strażakiem, pracownikiem socjalnym – w trakcie których przekazywana będzie wiedza na temat tego gdzie zgłosić problem, kogo zawiadomić i jak zachować się w obliczu niebezpiecznych sytuacji
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Wdrożenie zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia działań przyczyni się do: - wzrostu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców obszaru - angażowania się mieszkańców we wspólne przedsięwzięcia, służące poprawie jakości życia lokalnej społeczności - niwelowania skutków zjawiska anonimowości – zjawisko anonimowości dotyczy szczególnie miejsc, gdzie występuje duże nagromadzenie ludzi na niewielkim terenie, uniformizacja otoczenia, brak wspólnych miejsc odpoczynku i rozrywki, ale też terenów zabudowy jednorodzinnej (chęć odgródzenia się od otoczenia, posiadanie własnego ogródka i poczucie posiadania własnego skrawka ziemi bywa silniejsze niż nawiązywanie

	relacji z sąsiadami i angażowanie się w prace na rzecz lokalnej społeczności) - podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru.					
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	4 spotkania/ rok 1 konto mailowe – utworzenie					
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	150 osób Listy obecności, adres konta mailowego					
Beneficjenci ostateczni przedsięwzięcia	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy					
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.					
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:						
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2024 r.					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2028 r.					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	Bez kosztowe					
Potencjalne źródła finansowania:	-					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt						
w tym:						
<i>ze źródeł krajowych</i>						
<i>ze źródeł własnych</i>						
<i>z funduszy unijnych</i>						

16. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Rewitalizacja centrum Czemiernik- etap III
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	-
Nr działki/ działek:	Dz. nr 275, 278,279/1, 3029, Plac między ulicą Rynek a ulicą Radzyńską
Własność działek:	Urząd Miasta Czemierniki, Powiat Radzyński
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu,	Gmina Czemierniki

kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Nie dotyczy
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Zdiagnozowanym problemem społecznym oraz przestrzenno-funkcjonalnym- obserwowanym na terenie centrum Czemiernik jest zanikająca funkcja centrotwórcza rynku, który z uwagi na pełnione przez siebie funkcje powinien być naturalnym miejscem koncentracji mieszkańców. Rynek został częściowo uporządkowany w 2009 r. w ramach projektu pn. „Rewitalizacja centrum miejscowości Czemierniki” dofinansowanego ze środków PROW na lata 2007-2013. W ramach przedsięwzięcia wykonano remont płyty głównej, utworzenie placu zabaw, alejek spacerowych w obrębie zieleńca, a także wybudowano fontannę i przebudowano oświetlenie parkowe na działce nr 275. Dzięki temu zyskał on nowe walory estetyczne, uporządkowana została przestrzeń placu. W chwili obecnej w centralnej części Czemiernik, na działce nr 277 powstaje Centrum Kulturalno- Integracyjne, które przyczyni się do aktywności mieszkańców, a także pozwoli zintegrować lokalną społeczność. Poza tym uporządkowania wymaga teren pomiędzy zrewitalizowanym rynkiem a kościołem parafialnym na działce 3029. Teren ten mógłby posłużyć jako miejsce różnorodnych wydarzeń kulturalnych, uroczystości religijnych i spotkań. Jest również miejscem budującym wizerunek Czemiernik. Rynek jest elementem układu urbanistycznego Czemiernik, który datowany jest na XVI-XVIII wiek. Układ zachowany jest niemal w całości i wpisany jest do rejestru zabytków nieruchomości województwa lubelskiego pod numerem rej. A/675 z 2.06.1973. Poza tym ważnym elementem wpływających na jakość życia mieszkańców jest stopień zaspokojenia ich potrzeb kulturalnych. Potrzeby te z kolei realizowane są w różny sposób – np. poprzez dostęp do instytucji i infrastruktury kultury czy możliwość uczestnictwa w atrakcyjnej i dopasowanej do potrzeb różnych grup odbiorców oferty spędzania czasu wolnego. Jak wynika z konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji ważnym problemem obserwowanym w wymiarze społecznym, jest niewystarczająco rozwinięta infrastruktura i oferta spędzania czasu wolnego.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	Rewitalizacja społeczna rynku przyczyni się do ożywienia miejsca, wykreowania zadbanej i atrakcyjnej wspólnej przestrzeni tętniącej życiem, w której mieszkańcy nie tylko obszaru rewitalizacji, lecz również całej gminy, będą mogli się integrować i spędzać aktywnie czas wolny. Rynek odżyje na nowo i stanie się „sercem” obszaru rewitalizacji. Będą tu się odbywały różnego rodzaju inicjatywy społeczne (cykliczne wydarzenia, eventy, itd). Poza tym przedsięwzięcie będzie miało ogromny wpływ na ochronę lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	W centrum miejscowości planowane jest odtworzenie budynku zajazdu zgodnie z archiwalnymi dokumentacjami, który podzieli Rynek na część północną i południową. Dwukondygnacyjny budynek (druga kondygnacja pod dachem mansardowym) będzie pełnić funkcje kulturalno-rozrywkowe. W budynku ulokowana zostanie Biblioteka Publiczna (która na chwilę obecną mieści się na ul. Zamkowej 3) oraz utworzony zostanie Dom Kultury. Lokalizacja oraz wygląd obiektu zostały określone zgodnie z dokumentacją historyczną sporządzoną, gdy budynek znajdował się na

Rynku. Przygotowany projekt zagospodarowania dzieli Rynek na nowe obszary funkcjonalne:

- obszar po południowej stronie kościoła - zaplanowano wymianę nawierzchni południowej części placu, pozwoli na zobrazowanie związku obszaru z pozostałymi częściami Rynku;

- plac pomiędzy kościołem a zajazdem - otwarty plac podporządkowany kompozycyjnie dominancie kościoła podkreśla jego znacznie w przestrzeni miejscowości; przestrzeń ograniczona od wschodu i zachodu drzewami posadzonymi na trawnikach; drzewa także jako pojedyncze akcenty nawierzchni placu; historyczny charakter placu podkreślony poprzez zastosowanie fragmentów dawnej nawierzchni z kamienia – tzw. „kocie łby”; plac może być użytkowany jako miejsce różnorodnych wydarzeń kulturalnych, uroczystości religijnych i spotkań; jest również głównym miejscem budującym wizerunek Czemiernik;

- plac po północnej stronie zajazdu - strefa ukształtowana jako plac otoczony drzewami z umieszczonym na osi Rynku pomnikiem; wydłużony plac od ulicy Radzyńskiej i Rynek oddzielone zostaną szerokimi trawnikami z drzewami; obszar od południa zamyka budynek zajazdu; natomiast od północy plac przechodzi w otwarty trawnik, będący częścią skweru; przestrzeń ta może być wykorzystywana w celach reprezentacyjnych; może to być miejsce spotkań mieszkańców, rekreacji, a także okresowo pełnić funkcje targową; układ nawierzchni placu umożliwi sprawną komunikację pieszą pomiędzy poszczególnymi sferami Rynku; z miejsca przy pomniku rozciągać się będzie widok na zajazd oraz widoczny ponad nim kościół; wokół placu planowane jest umieszczenie ławek i wyposażenia terenu sprzyjającego rekreacji;

- skwer wypoczynkowy z fontanną - północną część rewitalizowanej przestrzeni zaplanowano w formie skweru obsadzonego drzewami; zacieniona przestrzeń z niewielkimi alejkami, z łagodnie szumiącą wodą fontanny stanowić będzie przestrzeń zachęcającą do rekreacji i spacerów; zakłada się pozostawienie istniejących obecnie drzew;

kompozycję skweru oparto na klasycznym układzie geometrycznym; w miejscu przecięcia dwóch alejek proponuje się lokalizację fontanny; układ roślinności zaplanowano jako swobodny; drzewa tworzą kilka mniejszych wnętrz wewnątrz obrębu skweru; bardziej zwarte nasadzenia znajdują się wzdłuż drogi powiatowej, gdzie stanowią izolację od strefy ruchu kołowego; wzdłuż alejek rozlokowane są elementy małej architektury – ławki, kosze na śmieci;

- ciąg pieszy przy wschodniej pierzei – ciąg pieszy – deptak – zaplanowany został w obszarze obecnego chodnika wschodniej pierzei placu; obszar ten zapewnia komunikację wzdłuż budynków i swobodny dostęp do instytucji, które się przy nim znajdują; od ulicy Rynek deptak oddzielony będzie istniejącymi obecnie i nowymi drzewami;

koncepcja przewiduje wymianę nawierzchni na szlachetną, uporządkowanie sfery przy południowym zakończeniu osi oraz wjazdów na posesje; sfera ta może być również wykorzystywana jako handlowa;

- ulica Rynek z miejscami parkingowymi – ulica została zaplanowana jako ciąg komunikacyjny jednokierunkowy; po obu stronach zaplanowano miejsca do parkowania równoległego; które stanowią podstawowe miejsca parkowania dla osób przybywających do centrum miejscowości; element ten jest uzupełnieniem szerszego przedsięwzięcia i będzie on sfinalizowaniem pierwotnie zaplanowanych inwestycji.

	- zachodnia pierzeja Rynku – projekt przewiduje uzupełnienie przebiegu zachodniej pierzei Rynku w okolicach dawnej restauracji za pomocą rzędowo nasadzonych drzew.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	Przedsięwzięcie wpłynie na : - tworzenie społecznie oczekiwanej infrastruktury i miejsc dających realną alternatywę dla doczasowych sposobów spędzania wolnego czasu na obszarze rewitalizacji - rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni publicznych - kreowanie pozytywnego wizerunku „serca Czemiernik” - zwiększenie atrakcyjności turystycznej „serca Czemiernik - uzyskanie obiektu o wyraźnej, centrotwórczej funkcji - ożywienie przestrzeni publicznej Rynku - aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji - rozwój oferty kulturalno-edukacyjnej świadczonej przez instytucje publiczne - pozytywna zmiana wizerunku „serca” Czemiernik - zwiększenie poczucia tożsamości przestrzennej mieszkańców - ochrona lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego - rozwój działalności gospodarczej prowadzonej w pobliżu zrewitalizowanego obszaru przez jego mieszkańców (np. powstanie punktu gastronomicznego z kuchnią lokalną, sklepu oferującego lokalne produkty spożywcze czy rękodzieło;
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary,	1 szt. – rewitalizacja placu (powierzchnia-1500 m2, ilość nasadzeń -100 szt., powierzchnie zielone-600 m²)
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	1200 os/rok Liczba imprez odbywających się na placu- 2 Ile firm powstanie w okolicy placu- 3 Zdjęcia, filmy z wydarzeń, dokumenty rejestracyjne firm
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Zastosowano zasadę uniwersalnego projektowania.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:	
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2027
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2028
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	5 000 000 zł

Potencjalne źródła finansowania			Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, PROF, budżet gminy			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt				2 500 000	2 500 000	5 000 000 zł
w tym pochodzące:						
ze źródeł krajowych				250 000 zł	250 000 zł	500 000 zł
ze źródeł własnych				375 000 zł	375 000 zł	750 000 zł
z funduszy unijnych				1 875 000 zł	1 875 000 zł	2 750 000 zł

17. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	Kompleksowa rewitalizacja zespołu pałacowo- parkowego w Czemiernikach wraz z otoczeniem
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	Zespół pałacowo- parkowy w Czemiernikach ul. Zamkowa 19
Nr działki/ działek:	Zespół pałacowo-parkowy znajduje się na działkach geodezyjnych: 229, 231, 232, 233, 234, położonych w obrębie Czemierniki. Nieruchomość funkcjonuje pod adresem: ul. Zamkowa 19, Czemierniki. Otoczenie zespołu obejmuje działki: 225, 226, 227, 224/2, 222/10, 222/14, 228, 439, położone w obrębie Czemierniki. W zależności od przyjętej koncepcji dla potrzeb realizacji projektu mogą zostać dodatkowo zagospodarowane działki geodezyjne o numerach: 438 i 235. Możliwe jest również podejmowanie działań na innych nieruchomościach w sołectwie Czemierniki, na terenie gminy Czemierniki.
Własność działek:	PALAZZO IN FORTEZZA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Czemiernikach, Gmina Czemierniki
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu, kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	PALAZZO IN FORTEZZA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Czemiernikach
Adres:	ul. Zamkowa 19, 21-306 Czemierniki
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Nie dotyczy
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Głównym problemem jest brak wykorzystania potencjału zabytkowej części Czemiernik oraz związane z tym: niski poziom atrakcyjności turystycznej miejscowości. Zlokalizowane na terenie Czemiernik obiekty tworzą wraz z otoczeniem miejsce o znacznym potencjale rozwojowym dla miejscowości. W chwili obecnej obiekty są zdewastowane. Zamiast służyć rozwojowi miejscowości (m.in. poprzez rozwój usług i przedsiębiorczości) są dla niej obciążeniem, również poprzez to, że w świadomości społecznej brak jest perspektyw dla zmiany kryzysowego stanu. Wiąże się to bezpośrednio z niskim poziomem przedsiębiorczości oraz niskim poziomem dochodów mieszkańców.

Cel ogólny przedsięwzięcia:	Celem projektu jest wyprowadzenie obszaru ze zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej poprzez zwiększenie potencjału rozwojowego (m.in. poprzez umożliwienie rozwoju działalności gospodarczej), które to zwiększenie potencjału w wyniku efektu synergii przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych problemów społecznych. Zamierzenie to zostanie osiągnięte poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmujących m.in. zadania w zakresie przebudowy i odnowy zdegradowanych obiektów i obszarów, ukierunkowane w szczególności na poprawę korzystania z przestrzeni oraz poprawę potencjału rozwojowego, w tym szans mieszkańców obszarów zdegradowanych.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	Zespół pałacowo-parkowy znajduje się w wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Zadania skupione będą wokół inwestycji infrastrukturalnych. W szczególności zakłada się wykonanie robót budowlanych (remont/przebudowa) zabytkowych obiektów, które to działania pozwolą na nadanie tym obiektom nowych funkcji (gospodarczych, kulturalnych, rekreacyjnych). Zakłada się również podejmowanie, w ścisłym porozumieniu z interesariuszami z obszaru rewitalizacji, wszelkich zadań, które okażą się konieczne dla osiągnięcia celu rewitalizacji. Projekt przyczyni się do zwiększenia fizycznej dostępności rynku pracy poprzez działania infrastrukturalne, co ułatwi dostęp do rynku pracy osobom, które potencjalnie będą tam pracować. Bez wątpienia będzie miał pozytywny wpływ na wzrost poziomu aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji (przygotowanie infrastruktury do powstania przynajmniej jednego przedsiębiorstwa) oraz ograniczenia problemów społecznych (wpłyne na stworzenie osobom borykającym się z problemami społecznymi możliwości uzyskania pracy; zredukuje zjawisko wykluczenia, bezradności i patologii). W efekcie jego realizacji nastąpi poprawa obsługi obszaru rewitalizacji powyżej 30% jego powierzchni i wynika z wniosków społeczności lokalnej. Dotyczy budynku wskazanego do interwencji jako istotnego dla społeczności lokalnej obszaru rewitalizacji, a także budynku, którego funkcja istotnie wpłynie na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów zarówno społecznych, jak i gospodarczych. Przedsięwzięcie wpłynie na redukcję bezrobocia w obszarze rewitalizacji. Nie zakłada usuwania/przesiedlania mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Stwarza warunki do aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców, korzystnie wpływając na ich stan zdrowia (zrewitalizowany park). Stwarza możliwości rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów (np. rękodzieło, tradycyjne produkty rolno-spożywcze, które produkowane będą przez mieszkańców zarówno na potrzeby zespołu pałacowo-parkowego, jak i jego klientów). Niezaprzeczalnie projekt wpłynie na ochronę i wzmocnienie dziedzictwa niematerialnego społeczności lokalnej. Będzie sprzyjał uzupełnieniu i uporządkowaniu układu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Przywróci wartości użytkowe i przestrzenne obiektom zdegradowanym oraz poprawi estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznej. Najistotniejsze elementy projektu zostały przygotowane w oparciu o konkurs architektoniczny. Zachowuje elementy istotne dla wizualnej estetyki i krajobrazu kulturowego. Projekt ma kluczowe znaczenie dla likwidacji głównych barier rozwoju obszaru rewitalizacji, a przez to otwiera możliwości uruchomienia innych przedsięwzięć zawartych w programie rewitalizacji. Zawiera elementy zapewniające wieloaspektowe i komplementarne wykorzystanie efektów, zgodnie z więcej niż jednym celem programu rewitalizacji. Będzie wykorzystywał rezultaty projektu pn. „Aktywne włącznie SERCA CZEMIERNIK” obejmującego m.in. aktywizację zawodową osób lub rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w kontekście lokalnego rynku pracy. Będzie on zawierał rozwiązania

	mające na celu wprowadzenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz nowoczesnych energooszczędnych rozwiązań (np. oświetlenie LED). Dzięki zastosowaniu OZE oraz energooszczędnych technologii projekt przyczyni się do zwiększenia bioróżnorodności.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	- uzyskanie obiektu o funkcji turystycznej - ożywienie lokalnej gospodarki - aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji - rozwój oferty turystycznej, stworzenie marki produktu turystyki kulturowej - pozytywna zmiana wizerunku „serca” Czemiernik, estetyzacja otoczenia - zwiększenie poczucia tożsamości przestrzennej mieszkańców - ochrona lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego
Przewidywane wskaźniki definiujące przedsięwzięcie tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	Powierzchnia użytkowa budynków przygotowanych pod działalność gospodarczą- 5500 m² Liczba zmodernizowanych/wyremontowanych/przebudowanych obiektów- 13 Powierzchnia terenów przygotowanych pod działalność gospodarczą (ha)- 18,36 ha Mając na względzie kompleksowy charakter przedsięwzięcia, a także biorąc pod uwagę zakres działalności można przyjąć, że cała powierzchnia zespołu pałacowo-parkowego wraz z otoczeniem będzie przeznaczona pod prowadzenie działalności gospodarczej. Jest to łączna powierzchnia działek geodezyjnych 225, 226, 227, 224/2, 222/10, 222/14, 228, 229, 231, 232, 233, 234 439, 438, 235.
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary,	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach- 3 Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu- 15 000/ rok Liczba miejsc pracy (etatów) – powstałych w wyniku realizacji projektu- 30 Umowy o pracę, listy obecności na organizowanych imprezach, dokumenty potwierdzające rejestrację firmy.
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Zastosowano zasadę uniwersalnego projektowania.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:	
Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2026
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2027

Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)		30 000 000 zł				
Potencjalne źródła finansowania		Środki własne, fundusze unijne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt			15 000 000 zł	15 000 000 zł		30 000 000 zł
w tym pochodzące:						
<i>ze źródeł krajowych</i>						
<i>ze źródeł własnych</i>			3 750 000 zł	3 750 000 zł		7 500 000 zł
<i>z funduszy unijnych</i>			11 250 000 zł	11 250 000 zł		22 500 000 zł

18. Nazwa projektu/przedsięwzięcia:	„Z dzieckiem być”
Lokalizacja przedsięwzięcia:	
Adres:	ul. Zamkowa, Działka nr 235, Obręb ewidencyjny Czemierniki II
Nr działki/ działek:	Dziaka nr 235
Własność działek:	Gmina Czemierniki
Nazwa wnioskodawcy:	
Podmioty realizujące projekt/przedsięwzięcie. Proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu, kto będzie kierował i koordynował prace w ramach projektu.	Gmina Czemierniki
Partnerzy w realizacji przedsięwzięcia	Nie dotyczy
Charakterystyka przedsięwzięcia:	
Opis stanu istniejącego.	Obecnie jest to teren trawiasty, obecnie niezagospodarowany. Działka umiejscowiona jest przy drodze powiatowej biegnącej z miejscowości Czemierniki w kierunku Suchowoli.
Cel ogólny przedsięwzięcia:	- Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Czemierniki - Spadek bezrobocia wśród kobiet w gminie Czemierniki - Podniesienie motywacji młodych ludzi do zakładania rodziny - Wzrost atrakcyjności osadniczej gminy Czemierniki - Poprawa dostępu do usług społecznych w gminie Czemierniki - Wspieranie i wspomaganie rozwoju dziecka; - Kreowanie postaw aktywnych, twórczych, rozbudzanie ciekawości, spostrzegawczości oraz wrażliwości każdego dziecka; - Stymulowanie rozwoju psychicznego, fizycznego, emocjonalnego oraz społecznego; - Rozwijanie umiejętności społecznych. - Wspieranie rodziny w procesie wychowania.
Opis przedsięwzięcia. Zakres rzeczowy planowanych działań.	Przedmiotem projektu jest budowa budynku żłobka wraz z zapleczem oraz infrastrukturą towarzyszącą tj. parkingiem, przyłączami, obiektem małej architektury, placem zabaw.
Opis wpływu przedsięwzięcia na rozwiązanie problemów w sferach np. społecznej, gospodarczej,	Realizacja projektu przyczyni się do:

środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.	• zwiększenia dostępności do usług opiekuńczych w szczególności dla dzieci do lat 3 w gminie Czemierniki, • zwiększenia dostępności do wysokiej jakości usług społecznych dla mieszkańców gminy Czemierniki, • wzrostu aktywności zawodowej kobiet/mężczyzn wyłączonej z rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem/dziećmi do lat 3 na obszarze objętym projektem, • poprawy warunków życia rodzin posiadających dzieci do lat 3, które będą mogły skorzystać z kompleksowej opieki w nowo wybudowanej placówce i wrócić na rynek pracy. Realizacja projektu istotnie wpłynie na zwiększenie dostępności do usług społecznych w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3. Budowa żłobka wraz z jego wyposażeniem na terenie Czemiernik ma na celu również wzrost aktywności zawodowej zarówno kobiet, jak i mężczyzn, którzy są wyłączeni z rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem/dziećmi do lat 3. Budowa żłobka wpłynie również na lepszą jakość życia rodzin, zwłaszcza młodych na terenie gminy Czemierniki. Miejsce stanie się bardziej przyjazne i atrakcyjne pod względem chęci osiedlania się i związania swojej przyszłości z tym miejscem. Powrót rodziców do pracy, który umożliwi przeprowadzenie inwestycji wpłynie niewątpliwie na poprawę wskaźników bezrobocia. Osoby do tej pory bezrobotne z uwagi na konieczność zapewnienia opieki nad małym dzieckiem będą miały szansę na poszukiwanie pracy lub powrót do dotychczasowego miejsca zatrudnienia. Oferując dodatkowe miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 Gmina Czemierniki daje szansę, głównie kobietom do poszukiwania i znalezienia zatrudnienia, dzięki czemu nie będą one musiały korzystać z pomocy socjalnej.
Przewidywane wskaźniki definiujące tzw. wskaźnik produktu oraz sposób oceny i miary	1 budynek przedszkola 1 parking 1 plac zabaw 1 budynek małej architektury 1 obszar zrewitalizowany o powierzchni -1000 m²
Przewidywane wskaźniki rezultatów oraz sposób oceny i miary, ☐	Liczba utworzonych miejsc pracy: 8 Liczba dzieci w żłobku – 30 Liczba utworzonych przedsiębiorstw na obszarze rewitalizowanym – 1 Lista płac, umowy o zatrudnienie, listy dzieci przyjętych, dokumentacja techniczna
Czy projekt zapewnia dostępność osobom z ograniczeniami ruchowymi i/ lub z niepełnosprawnościami i/lub osobom ze szczególnymi potrzebami (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami), jeśli TAK to w jaki sposób.	Tak, projekt będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Zastosowano zasadę uniwersalnego projektowania.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia:	

Planowany termin rozpoczęcia realizacji tj. rok i kwartał rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia.	2025 r.					
Planowany termin zakończenia realizacji tj. rok i kwartał zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	2026 r.					
Szacunkowy (orientacyjny) koszt realizacji przedsięwzięcia (kwota brutto)	4 000 000 zł					
Potencjalne źródła finansowania	Maluch +, Budżet Gminy					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia	2024	2025	2026	2027	2028 i lata kolejne	Razem
Ogólny koszt		2 000 000 zł	2 000 000 zł			4 000 000 zł
w tym pochodzące:						
<i>ze źródeł krajowych</i>		600 000 zł	600 000 zł			1 200 000 zł
<i>ze źródeł własnych</i>		1 400 000 zł	1 400 000 zł			2 800 000 zł
<i>z funduszy unijnych</i>						

7.2 UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Poza przedsięwzięciami podstawowymi, dopuszczalna na terenie gminy jest również realizacja przedsięwzięć uzupełniających. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji dopuszczalna jest również realizacja działań zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki, a więc także w innych częściach Gminy Czemierniki. Powinny one jednak stanowić niezbędne uzupełnienie działań podejmowanych wewnątrz obszaru rewitalizacji. Na etapie sporządzania GPR nie są znane zakresy rzeczowe oraz ramy finansowe działań uzupełniających. Co do zasady beneficjentami działań powinny być osoby w wieku poprodukcyjnym, ofiary przemocy, klienci GOPS, osoby bezrobotne i organizacje pozarządowe z obszaru rewitalizacji. W szerszym ujęciu na ewentualnych działaniach uzupełniających skorzystają wszyscy mieszkańcy gminy. Główna ich idea będzie wpisywać się w cele i kierunki GPR, przez co planowane działania przyczynią się do zwiększenia poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców oraz pociągną za sobą szereg innych korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym. Działania te mogą być podjęte zarówno przez instytucje publiczne jak i organizacje pozarządowe i przedsiębiorców. Powinny uzupełniać lub podtrzymywać efekty przedsięwzięć prowadzonych na obszarze rewitalizacji. W związku z powyższym w ramach interwencji rewitalizacyjnej, na terenie gminy mogą być wdrażane także projekty uzupełniające oraz komplementarne do podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ukierunkowane w szczególności na:

- działania na rzecz wzmocnienia potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności,
- działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem aktywnej integracji,
- działania służące integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym roboty budowlane w obiektach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia w celu zaspokajania różnych potrzeb społeczności lokalnej,
- modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, likwidacja niskiej emisji poprzez wymianę lub modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz budowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,

- budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska),
- wzmocnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego,
- przeciwdziałanie bezrobociu, rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców,
- przeciwdziałanie przestępczości oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym,
- rozwój istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej,
- poprawa poziomu dostępności oraz jakości różnego rodzaju usług publicznych,
- tworzenie odpowiednich warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania i działalności organizacji społecznych,
- działania na rzecz zachowania elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym przebudowa niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej poprzez dofinansowanie zakładania i rozwoju firm, tworzących nowe miejsca pracy,
- podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczych w zakresie wytwarzania produktów lokalnych bądź świadczenia usług lokalnych (w tym produkty spożywcze, kulinarne, drobne rzemiosło, rękodzieło, działalność artystyczna),
- akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami rynku pracy i otoczenia przedsiębiorczości kształtujące postawy przedsiębiorcze,
- zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich,
- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym,
- wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe),
- wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności,
- zachęcanie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego,
- pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne,
- poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych,
- wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją.

8. KOMPLEMENTARNOŚĆ I MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków

finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Komplementarność rozpatrywana jest na poziomie pięciu aspektów: przestrzennego, problemowego, proceduralno-instytucjonalnego, międzyokresowego i źródeł finansowania.

8.1 KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 opiera się przede wszystkim na uwzględnieniu ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych z pozostałymi częściami gminy. Kluczowym jest traktowanie przestrzeni jako całości, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie tylko punktowo, ale na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy, jak i osoby odwiedzające gminę Czemierniki. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe, a nie przenosić je w inne miejsca czy też doprowadzać do niepożądanych efektów takich jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

8.2 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Spójność, komplementarność problemową w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 - 2030 zapewniono poprzez zaprojektowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy oraz wzajemnie się dopełniających pomiędzy różnymi sferami tematycznymi. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich -społecznych, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, zwiększają ład przestrzenny i docelowo poprawiają jakość życia mieszkańców oraz ich aktywizację. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele strategiczne oraz w cel główny rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając oddziaływanie na obszar rewitalizacji w sposób kompleksowy.

8.3 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Zasada ta oznacza konieczność utworzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 -2030 odpowiada Burmistrz Miasta Czemierniki, przy wsparciu Urzędu Miejskiego – Referat ds. Gospodarki Komunalnej i Inwestycji. Nadzór nad realizacją GPR będzie pełnił pracownik merytoryczny referatu, jednocześnie będzie koordynatorem rewitalizacji w Gminie Czemierniki. Umieszczenie koordynatora w obrębie struktur Urzędu Miejskiego zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

8.4 KOMPLEMENTARNOŚĆ W ZAKRESIE USTAWY O DOSTĘPNOŚCI Z DNIA 19 LIPCA 2019 ROKU O ZAPEWNIANIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Program Dostępność Plus oraz wejście w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wyznaczyło konieczność zawarcia odpowiednich zapisów w programach rewitalizacji dotyczących udogodnień dla tychże osób. Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy osobą ze szczególnymi potrzebami jest ten, kto ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Katalog tych osób obejmuje głównie osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością (ruchową czy też intelektualną), ale też inne osoby mające w sposób trwały lub czasowy naruszoną sprawność w zakresie mobilności i percepcji (przykładowo osoby niedowidzące, niesłyszące, osoby poruszające się przy pomocy kul, wózków, chodzików, osoby z wózkiem dziecięcym, z ciężkim bagażem, kobiety w ciąży, itp). W związku z powyższym instytucje publiczne zobowiązane są do:

- racjonalnych usprawnień – tj. modyfikacji lub adaptacji, niepociągających za sobą niepotrzebnych utrudnień, które są niezbędne dla zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości korzystania z dóbr i usług,
- dostępu alternatywnego – w pierwszych dwóch latach funkcjonowania ustawy, polegającego na takich rozwiązaniach organizacyjnych, które zapewnią osobie ze szczególnymi potrzebami dostęp do budynku, ale nie w sposób samodzielny, albo które nie zapewniają dostępu do budynku podmiotu publicznego, ale umożliwiają skorzystanie z usług publicznych, np. w sposób zdalny,
- projektowania uniwersalnego - w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 (Dz. U. 2012 poz. 1169).

W praktyce oznacza to stosowanie mechanizmów i rozwiązań spełniających następujące minimalne wymagania w zakresie zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami:

- dostępność architektoniczna:
 - zapewnienie ewakuacji z budynku osób ze szczególnymi potrzebami,
 - umożliwienie nawigacji w budynku osobom z wadami wzroku i słuchu za pomocą informacji wizualnych, dotykowych lub głosowych,
 - możliwość wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
 - zapewnienie możliwości poruszania się po piętrach i pomiędzy piętrami,
 - umożliwienie dotarcia do wszystkich pomieszczeń w budynku (z wyłączeniem technicznych).
- dostępność informacyjno- komunikacyjna i dostępność cyfrowa:
 - wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
 - obsługa z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się (np. język migowy, system Braille'a),
 - zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku,
 - instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących,
 - zapewnienie na stronie internetowej informacji o zakresie działalności podmiotu w formie tekstu odczytywanego maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.

Dodatkowo zgodnie ze zmianami w ustawie o rewitalizacji z dnia 9 listopada 2015 roku w pracach delimitacyjnych i diagnostycznych uwzględniono dodatkowe treści w analizie sfery społecznej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

8.5 KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 - 2030 stanowi wyraz kontynuacji polityki rozwojowej prowadzonej w gminie. Przedsięwzięcia w niniejszym programie są następstwem podjętych działań i inicjatyw we wcześniejszym okresie. Komplementarnymi projektami realizowanymi w poprzednich latach, a mającymi swoją kontynuację w ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych są:

Tabela 18: Zrealizowane projekty komplementarne wobec przedsięwzięć zaproponowanych w GPR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Zakres	Wartość i źródło finansowania
1	Kontynuacja działań na rzecz wzrostu wykorzystania OZE na terenie Gminy Czemierniki	Zakres projektu obejmował instalację 330 szt. kolektorów słonecznych na terenie gminy Czemierniki. łączna liczba mieszkańców gminy Czemierniki korzystających z efektów realizacji projektu wyniesie ok.1400 w 330 obiektach.	3 225 032,70 PLN RPO WL 2014- 2020
2	Energia przyjazna środowisku w gminie Czemierniki	Projekt zakładał instalację 269 szt. instalacji OZE: – 232 szt. inst. fotowolt. o łącznej mocy 0,708 MW na budynkach mieszkalnych gminy, – 18 szt. instalacji solarnych (o łącznej mocy 0,066 MW) na budynkach mieszkalnych gminy, – 17 szt. pieców na biomasę (o łącznej mocy 0,309 MW) w budynkach mieszkańców gminy, – 2 pieców na biomasę (o łącznej mocy 0,30 MW) w budynku użyteczności publicznej (układ kaskadowy), z przeznaczeniem do CWU, CO i energii elektrycznej.	3 218 764,00 PLN RPO WL 2014- 2020
3	Przebudowa i remont budynku dworu z udostępnieniem na cele kulturalne w Bełczącu gm. Czemierniki	Celem projektu było budowanie podstaw rozwoju gospodarczego w regionie poprzez rozwój turystyki kulturowej, a także poprawa dostępności do dziedzictwa kulturowego w regionie. Dodatkowo miejsca o szczególnych walorach kulturowych objęte wsparciem, staną się bardziej atrakcyjne dla odwiedzających. Grupą docelową była głównie społeczność lokalna, turyści i przedsiębiorcy. Zakres rzeczowy obejmował m.in. roboty rozbiórkowe, impregnacyjne, remonty podłóg, schodów, wymianę zniszczonych drzwi i okien, remont elewacji, malowanie ścian oraz remont instalacji wodno-kanalizacyjnej. Dodatkowo zagospodarowano otoczenie, a w tym dojście do parku czy dojazd do budynku, wykonano ogrodzenia i oświetlenie zewnętrzne. W ramach projektu powstał serwis WWW wraz z aplikacją mobilną. Prace zawarte w projekcie zapewnią mieszkańcom i turystom miejsce spotkań i integracji, pozwolą zachować zabytek, a	2 752 018,50 PLN RPO WL 2014- 2020

		także zachować rodzimy krajobraz kulturowy.	
4	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Wygnanów i części miejscowości Czemierniki	Budowa kanalizacji sanitarnej	2 849 816,79 PLN RPO WL 2007- 2013
5	Rozbudowa i przebudowa Gminnego Publicznego Przedszkola w Czemiernikach	Przedmiotem projektu była rozbudowa i przebudowa (modernizacja) Gminnego Publicznego Przedszkola w Czemiernikach wraz z wyposażeniem.	1 804 794,31 PLN RPO WL 2014- 2020
6	Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego w Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Czemiernikach	Główną ideą projektu była chęć zachowania rodzimego krajobrazu kulturowego, komplementarnego wobec dziedzictwa naturalnego (renesansu lubelskiego) jako pamiątki historii i wykorzystanie jako katalizatora rozwoju regionu i osiągania korzyści społecznych i gospodarczych, co odpowiada potrzebom interesariuszy. Grupy docelowe: mieszkańcy gminy/parafianie i turyści.	2 193 253,49 PLN RPO WL 2014- 2020
7	Zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni publicznej poprzez przebudowę gminnego stadionu w Czemiernikach w celach rekreacyjnych oraz integrujących lokalną społeczność.	Celem głównym projektu było zatrzymanie procesów marginalizacji zdegradowanych przestrzeni i przywrócenie im funkcji oraz podniesienie jakości życia społeczności lokalnej i poziomu bezpieczeństwa publicznego. Zakres rzeczowy projektu obejmował: 1. roboty z branży budowlanej, w tym: remont boisk piłkarskich, ogrodzenie terenu i boiska, ścianę oporową i schody terenowe, utwardzenie terenu, utworzenie mobilnego miasteczka ruchu drogowego, budowę budynku zaplecza, montaż zadaszonej sceny; 2. roboty z branży sanitarnej: wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej, montaż kolektorów słonecznych, wykonanie wentylacji wywiewnej, instalacji ogrzewania elektrycznego, roboty uzupełniające, przyłącze wodno-kanalizacyjne, nawadnianie boiska; 3. roboty z branży elektrycznej.	3 913 388,29 PLN RPO WL 2014- 2020
8	Dom Integracji "MANSJONARIA" w Czemiernikach	Istotą Projektu było powstanie świetlicy środowiskowej jako oferty Domu Integracji „Mansjonaria” w Czemiernikach. Grupa docelowa: dzieci i młodzież w wieku 7-17 lat (wiek szkolny do 18 r.ż.) z rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym głównie ze względu na ubóstwo, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.	1 850 556,89 PLN RPO WL 2014- 2020
9	Dom Integracji MANSJONARIA w Czemiernikach	Cel główny projektu: Poprawiona dostępność i jakość usług społecznych dla 130 osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem z terenu Gminy Czemierniki poprzez rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy w formie jednej świetlicy	901 625,64 PLN RPO WL 2014- 2020

		środowiskowej w Czemiernikach oraz usług wsparcia rodziny do 2023 r.	
10	Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Czemiernikach	Zwiększenie zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych poprzez montaż pompy ciepła i paneli fotowoltaicznych.	600 297,88 PLN RPO WL 2014- 2020
11	Aktywni na Lubelskim Rynku Pracy	Cel gł.: Podniesienie poziomu aktywności społecznej wśród osób z grupy docelowej oraz zwiększona zdolność do podjęcia zatrudnienia wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.,	971 345,37 PLN RPO WL 2014- 2020
12	Czas pozytywnych zmian!	Celem główny projektu: Podniesienie poziomu aktywności społecznej wśród min.70% osób z grupy docelowej oraz zwiększona zdolność do podjęcia zatrudnienia wśród 70 os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	968 087,25 PLN RPO WL 2014- 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapadotacji.gov.pl

8.6 KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 - 2030 będą finansowane z różnych źródeł. Jednocześnie zaplanowano finansowanie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodnie z zasadą dodatkowości przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych oraz programów krajowych. Podkreśla się, że przedstawione sposoby finansowania mają charakter szacunkowy. Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań. Spośród źródeł finansowania Unii należy wskazać przede wszystkim Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Poniższa tabela przedstawia możliwości wykorzystania różnych źródeł finansowania. Natomiast wszystkie możliwe źródła przedstawiono poniżej.

Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania (w zł)				
pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące ze źródeł prywatnych	pochozące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochozące z innych źródeł	suma
12,45%	13,92%	59,30%	14,33%	53 904 400,00

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (FEL 2021-2027)

Program skupia się na wzmocnieniu i efektywnym wykorzystaniu gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjającym zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców. Fundusze pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Priorytet VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych

Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o

niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.

Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej

Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

Działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół (m.in. mała architektura, tereny zielone, ścieżki piesze i pieszo-rowerowe), tworzenia sieciowych produktów turystycznych dywersyfikacji produktów.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej to kontynuacja wsparcia dla wschodnich województw na lata 2021-2027 w celu przyspieszenia ich rozwoju. Program jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Program będzie służył utrwaleniu warunków sprzyjających konkurencyjności gospodarki oraz wyższej jakości życia w sześciu województwach Polski Wschodniej: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim, podkarpackim oraz mazowieckim (bez Warszawy i otaczających ją powiatów).

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

Realizacja programu uwzględnia wsparcie m.in. na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia. Poniżej przedstawiono priorytety określone w programie wraz z ich zakresem oraz wskazaniem kierunków działań zaplanowanych w ramach GPR, które mogą zostać objęte wsparciem.

Priorytet I. Lepsze polityki dla rozwoju społecznego

Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących na rynku pracy, wspieranie niedyskryminacji, dostosowywanie uczestników rynku pracy do zmian, poprawa włączenia społecznego i integracji społeczno-gospodarczej.

Wspieranie dostępu do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Priorytet III. Równe szanse dla osób z niepełnosprawnościami

Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, promowanie równości szans i niedyskryminacji.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)

Program opiera się na wsparciu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. Ponadto, założenia programu przewidują wsparcie inwestycji związanych z poprawą jakości infrastruktury drogowej, poprawą wydolności ochrony zdrowia, a także wykorzystaniem potencjału tkwiącego w dziedzictwie kulturowym. Wszystkie te działania przyczynią się bowiem do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Poniżej przedstawiono priorytety określone w programie wraz z ich zakresem.

Priorytet VII. Kultura

Działanie 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki kulturowej.

Planowana interwencja obejmuje rozwój infrastruktury kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia ich potencjału w zakresie oddziaływania na rozwój gospodarczy i włączenie społeczne. Efektem planowanych działań będzie wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów. Wsparcie ukierunkowane zostanie na tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych stymulujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym, w tym eliminację barier w dostępie do kultury dla grup z różnych przyczyn wykluczonych.

Program Maluch +

MALUCH+ to program rządowy, którego celem jest rozwój instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 - żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. Ostateczni odbiorcy wsparcia mogą otrzymać dofinansowanie do tworzenia i funkcjonowania miejsc opieki. Celem programu "Maluch+" jest zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dla wszystkich dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami oraz wymagających szczególnej opieki. Program przyczynia się do zwiększenia dostępności miejsc sprawujących pieczę nad maluchami. Dzięki temu programowi zwiększy się aktywizacja zawodowa rodziców, którzy mogą szybciej wrócić na rynek pracy i zatroszczyć się o rozwój zawodowy. Co ważne, w projekcie nie jest wymagany wkład własny.

8.7 PODSUMOWANIE KOMPLEMENTARNOŚCI

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Związane jest to z patrzeniem na proces rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnej prezentacji komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując na rodzaj komplementarności je wiążącej.

Poniższa matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Tabela 19: Komplementarność przedsięwzięć z celami strategicznymi i kierunków działań GPR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1: Zbudować spójność społeczną				Cel strategiczny 2: Odnowić wizerunek centrum Czemiernik z dbałością o środowisko naturalne			Cel strategiczny 3: Ożywić lokalną przedsiębiorczość	
		1.1 Ograniczyć skalę ubóstwa i wykluczenia społecznego	1.2 Kreować impulsy do aktywizacji zawodowej	1.3 Zagwarantować dzieciom i młodzieży wszechstronny rozwój	1.4 Budować wspólnotę społeczeństwa	2.1 Zorganizować atrakcyjne dla użytkowników w przestrzenie i miejsca publiczne	2.2 Ożywić obszary zamieszkania	2.3 Popularyzować i pielęgnować lokalne tradycje i dziedzictwo historyczno-kulturowe	3.1 Wspierać inicjatywy lokalnych przedsiębiorców	3.2 Rozwijać postawę przedsiębiorczości
1	Rewitalizacja zabytkowego drewnianego kościoła na cmentarzu przy Parafii p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach									
2	Rewitalizacja zabytków ruchomych kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach									
3	Rewitalizacja zabytkowego kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach									
4	Rewitalizacja działki rekreacyjnej									
5	Rewitalizacja muru zabytkowego kościoła									

	Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach									
6	Świetlica Środowiskowa									
7	„łączymy pokolenia” – zintegrowana i międzypokoleniowa aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji									
8	"Ocalić od zapomnienia" - pielęgnowanie, rozwijanie i przekazywanie tradycji lokalnych									
9	Sport szansą dla „SERCA”									
10	Rozwój postaw ekologicznych szansą dla „SERCA”									
11	Kreowanie marki „SERCE CZEMIERNIK”									
12	Wzmocnienie działań na rzecz wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym									
13	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych									

14	Budowa pomnika na Rynku									
15	Monitoring obywatelski									
16	Rewitalizacja centrum Czemiernik- etap III									
17	Kompleksowa rewitalizacja zespołu pałacowo- parkowego w Czemiernikach wraz z otoczeniem									
18	„Z dzieckiem być”									

Źródło: opracowanie własne

8.8 MECHANIZMY INTEGRACJI

Integrowanie działań zidentyfikowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 – 2030 jest istotnym elementem programu rewitalizacji, głównie z punktu widzenia osiągnięcia zamierzonych celów. Integrowanie poszczególnych przedsięwzięć polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Tym samym przedmiotowy rozdział stanowi uzupełnienie wykazanej komplementarności. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

- Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:
 - konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,
 - nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich aktywizacja społeczno- gospodarcza społeczności lokalnej ożywienie przestrzeni publicznych integracja społeczna Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

- Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- okresowe spotkania z interesariuszami,
 - współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
 - współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
 - powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego – podstawowym Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
 - dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki informowaniu społeczeństwa o postępach w realizacji GPR.
- Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w kolejnych rozdziałach. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

9. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Kluczowa z punktu widzenia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest dywersyfikacja źródeł finansowania. Komplementarność źródeł finansowania sprawia, że realizacja zaplanowanych działań jest bardziej efektywna oraz zwiększa szanse na ich pełną realizację. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego czy pozarządowego. Wśród źródeł finansowania największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, środki budżetu państwa oraz fundusze europejskie. Planowany zakres przedsięwzięć, okres ich realizacji będą zależne w dużej mierze od możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł wsparcia. Łączna wartość planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach GPR zamyka się kwotą 54 904 400 zł. Szczegółowe zestawienie ram finansowych dla poszczególnych przedsięwzięć znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 20: Indykatywne źródła finansowania

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (zł)
1	Budowa pomnika na Rynku	Czemierniki	2026	środki własne	150 000,00
2	Rewitalizacja zabytkowego drewnianego kościoła na cmentarzu przy Parafii p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach	Czemierniki	2025- 2026	środki własne środki krajowe	3 569 200,00
3	Rewitalizacja zabytków ruchomych kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach	Czemierniki	2025	środki własne środki krajowe	1 418 000,00
4	Rewitalizacja zabytkowego kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach	Czemierniki	2024- 2025	środki własne środki unijne	4 069 200,00

5	Rewitalizacja działki rekreacyjnej	Czemierniki	2025	środki własne środki unijne środki krajowe	4 000 000,00
6	Rewitalizacja muru zabytkowego kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach	Czemierniki	2025	środki własne środki krajowe	858 000,00
7	Świetlica Środowiskowa	Czemierniki	2024- 2028	środki własne środki unijne	950 000,00
8	„Łączymy pokolenia” – zintegrowana i międzypokoleniowa aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji	Czemierniki	2025- 2027	środki własne środki unijne	150 000,00
9	"Ocalić od zapomnienia" - pielęgnowanie, rozwijanie i przekazywanie tradycji lokalnych	Czemierniki	2025 - 2027	środki krajowe środki własne	150 000,00
10	Sport szansą dla „SERCA”	Czemierniki	2024- 2026	środki własne	100 000,00
11	Rozwój postaw ekologicznych szansą dla „SERCA”	Czemiernik	2024 - 2028	środki własne środki krajowe	100 000,00
12	Kreowanie marki „SERCE CZEMIERNIK”	Czemierniki	2024- 2027	środki własne	100 000,00
13	Wzmocnienie działań na rzecz wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Czemierniki	2025- 2026	środki własne środki unijne	200 000,00
14	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych	Czemierniki	2025- 2027	środki własne środki unijne środki krajowe	90 000,00
15	Monitoring obywatelski	Czemierniki	2024- 2028	-	-
16	Rewitalizacja centrum Czemiernik- etap III	Czemierniki	2027- 2028	środki własne środki unijne środki krajowe	5 000 000,00
17	Kompleksowa rewitalizacja zespołu pałacowo- parkowego w Czemiernikach wraz z otoczeniem	Czemierniki	2026- 2027	środki własne środki unijne	30 000 000,00
18	„Z dzieckiem być”	Czemierniki	2025- 2026	środki własne środki krajowe	4 000 000,00

Źródło: opracowanie własne

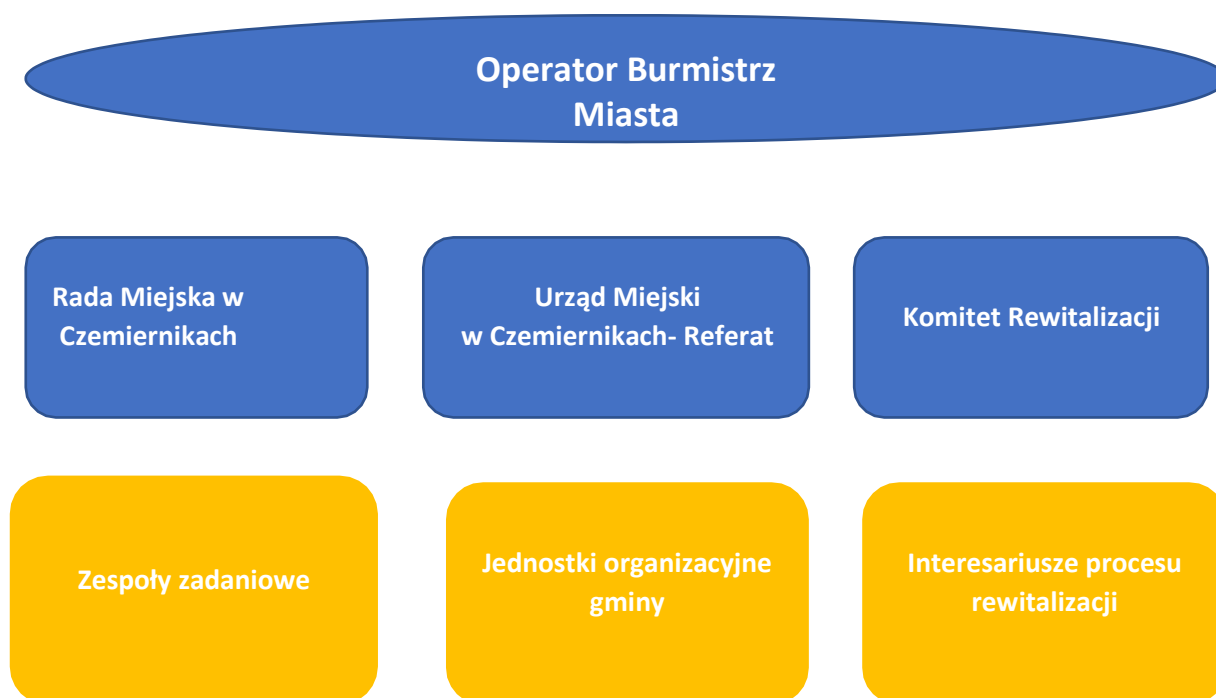
10. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji zadaniem własnym gminy jest m.in. tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 (GPR) są Urząd Miejski w Czemiernikach na czele z Burmistrzem Miasta, Rada Miejska w Czemiernikach, Komitet Rewitalizacji oraz jednostki organizacyjne gminy. Organem mającym

ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest Burmistrz Miasta Czemierniki, będący Operatorem procesu rewitalizacji, który ustanawia pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu Miejskiego w Czemiernikach - Referat - przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie GPR. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne gminy będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Czemierniki Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych w planie przedsięwzięć.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, Burmistrz Miasta może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Komitet Rewitalizacji

Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Wójtowi/ Burmistrzowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Burmistrz Miasta Czemierniki powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji. Przyjęcie uchwały o zasadach wyznaczania składu oraz zasadach działania Komitetu Rewitalizacji nastąpi przed przyjęciem Gminnego Programu Rewitalizacji. Przed powołaniem Komitetu Rewitalizacyjnego zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne dotyczące zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Przyjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji przez Radę Gminy.

Tryb powołania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Czemierniki

Wójt Gminy Czemierniki w dniu 3 października 2023r. na stronie internetowej gminy oraz w BIP (https://ugczemierniki.bip.lubelskie.pl/index.php?id=495&action=details&document_id=1933217) ,a także w prasie „Wspólnota Radzyńska” i na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Czemierniki zamieścił ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Celem konsultacji społecznych jest zapoznanie się społeczności lokalnej z treścią projektu uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, a także zebranie opinii i uwag dotyczących konsultowanych dokumentów. Głównym celem działań i przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym, podejmowanych i wdrażanych w ramach Programu Rewitalizacji jest wzmocnienie potencjału rozwojowego gminy Czemierniki poprzez odnowę i zagospodarowanie terenów oraz obiektów wymagających wsparcia, tworzenie nowych miejsc pracy, zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług publicznych, a także przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym.

Komitet Rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta.

Konsultacje społeczne prowadzone były w terminie od 11 października 2023 r. do 15 listopada 2023r. i zastosowano trzy formy zbierania uwag i opinii. Interesariusze mogli zgłaszać uwagi: drogą korespondencyjną na adres Urząd Gminy Czemierniki poprzez wypełniony formularz, drogą elektroniczną na adres: justyna@czemierniki.eu poprzez wypełnienie formularza (do pobrania na stronie internetowej gminy www.czemierniki.eu), ustnie podczas warsztatów rewitalizacyjnych, które odbyły się dnia 26 października 2023 r. o godz. 14 w sali strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Czemiernikach ul. Zamkowej 11, 21-306 Czemierniki.

Proces konsultacji uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji zakończył się zamieszczeniem sprawozdania z tego procesu na stronie gminy oraz w BIP. Do projektu uchwały nie złożono uwag.

Rada Gminy Czemierniki w dn.30.11.2023r. podjęła uchwałę w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Następnym etapem jest nabór członków do Komitetu Rewitalizacji. Wójt Gminy Czemierniki zamieścił w BIP i na stronie internetowej gminy a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Czemiernikach ogłoszenie w dn. 06.12.2023r. Otwarty nabór kandydatów na członków Komitetu rewitalizacji trwał od 06.12.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. włącznie. Zgłoszenia kandydatów na członka Komitetu Rewitalizacji należało dokonać poprzez czytelne wypełnienie Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji stanowiącego załącznik do ogłoszenia oraz dostarczenie go w następujący sposób: drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Czemiernikach, bezpośrednio w Urzędzie Gminy Czemierniki w godzinach pracy urzędu. Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur jest Wójt Gminy Czemierniki. Wybrani kandydaci zostaną powołani na członków Komitetu Rewitalizacji zarządzeniem Burmistrza Miasta Czemierniki. Zasady pracy Komitetu Rewitalizacji opisano w poniższych rozdziałach.

11. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

11.1 MONITORING

Monitoring procesu rewitalizacji stanowi procedurę systematycznego rejestrowania postępów procesu rewitalizacji na podstawie realizacji działań i powstawania produktów tych działań. Monitoring prowadzony w odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć będzie polegał na pozyskiwaniu informacji na temat postępów z realizacji oraz kontroli założeń. Ponadto kontrolowane będą aspekty finansowe przedsięwzięć w kontekście zapewnienia trwałości osiągniętych rezultatów. W związku z powyższym, monitoring będzie polegał na utrzymywaniu stałego kontaktu z podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne, za co odpowiedzialny będzie Operator. Podstawą oceny realizacji GPR

będą pozyskane dane ilościowe i jakościowe. Dla usystematyzowania uzyskiwanych informacji w cyklu rocznym, Operator wyśle do wszystkich zaangażowanych podmiotów prośbę o przesłanie informacji o postępach realizowanych prac. Uzyskane informacje będą zbierane i przetwarzane przez Operatora. Z jednej strony umożliwi to reagowanie na różne zdarzenia związane z wdrażaniem poszczególnych przedsięwzięć, z drugiej prezentację informacji podmiotom zaangażowanym w proces rewitalizacji, w szczególności Radzie Miejskiej oraz Komitetowi Rewitalizacyjnemu w zakresie postępu prowadzonych prac. Tak zaplanowany monitoring pozwoli na utrzymanie systematycznego kontaktu ze wszystkimi zaangażowanymi podmiotami, jednocześnie pozwalając na właściwe przygotowanie ewaluacji. Podstawowym narzędziem do śledzenia postępów są wskaźniki monitorowania. Do monitorowania zmian stanu obszaru rewitalizacji będą wykorzystane te same wskaźniki ilościowe i jakościowe, które były podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natomiast do monitorowania realizacji GPR zaprojektowano system wskaźników realizacji celów GPR (znajdujący się w dalszej części opracowania), w którym zaproponowano wskaźniki mierzące konkretne efekty podejmowanych działań w ramach realizacji zapisów dokumentu (poziom bazowy wskaźników wynosi zero).

11.2 EWALUACJA

Ewaluacja okresowa GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 21: Organizacja procesu ewaluacji

Stanowisko	Uprawnienia	Odpowiedzialność
Podmioty prywatne i publicznie (inne niż jednostki gminne)	Realizacja zadań ujętych w GPR, wypełnienie ankiet ewaluacyjnych, dostarczonych przez pracownika Referatu	Sprawne i skuteczne wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet ewaluacyjnych do odpowiedniego Referatu
Pracownik referatu merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej	Realizacja zadań ujętych w GPR, sporządzenie sprawozdania z realizacji tych zadań i przygotowanie ankiety ewaluacyjnej	Sprawne i skuteczne wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań i ankiety ewaluacyjnej do Referatu
Kierownik Referatu ds. Gospodarki Komunalnej i Inwestycji	• Sprawdzenie poprawności wypełnienia kart, sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w GPR oraz ankiet ewaluacyjnych • Przeprowadzenie ankietyzacji podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne) zaangażowanych we wdrażanie GPR • Sprawdzenie raportu	Skompletowanie kart zadań, skompletowanie ankiet ewaluacyjnych, przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji GPR. Prawidłowe wykonanie raportu, terminowe przekazanie raportu do zatwierdzenia Burmistrzowi Miasta i do opiniowania Komitetowi Rewitalizacyjnemu
Komitet Rewitalizacyjny	Przygotowanie opinii z raportu z ewaluacji okresowej	Przygotowanie zaleceń i opinii dotyczących wdrażania GPR
Wójt Gminy	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań,	Nadzór za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok

	zatwierdzenie raportu z ewaluacji okresowej	budżetowy, terminowe przekazanie raportu z ewaluacji okresowej Komitetowi Rewitalizacyjnemu i Radzie Miejskiej

Źródło: opracowanie własne

W ramach ewaluacji okresowej przeprowadzane będą następujące czynności:

1. Pracownik referatu merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej, odpowiedzialny za realizację danego zadania zapisanego w GPR, sporządza sprawozdanie z realizacji w formie karty zadań i ankiety ewaluacyjnej tego zadania, uwzględniające w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Wypełnioną kartę zadania i ankietę ewaluacyjną za ubiegły rok pracownik referatu merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje do Referatu. Pracownik Referatu przeprowadza badanie przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne). Badanie służy ocenie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
3. Kierownik Referatu sprawdza wypełnione karty zadań i ankiety ewaluacyjne pod względem kompletności informacji i w przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła ją do właściwego kierownika referatu lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek. Poprawnie wypełnione ankiety ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.
4. Kierownik Referatu wraz z pracownikami na podstawie informacji zawartych w kartach zadań i ankietach ewaluacyjnych przygotowuje zbiorczy raport, który przekazuje za pośrednictwem Kierownika Referatu Burmistrzowi Miasta Czemierniki.
5. Burmistrz Miasta Czemierniki zatwierdza raport i przekazuje go Komitetowi Rewitalizacyjnemu. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
6. Komitet Rewitalizacyjny opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i zalecenie Burmistrzowi Miasta.
7. Burmistrz Miasta Czemierniki po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacyjnego przekazuje go niezwłocznie Radzie Miejskiej.

11.3 AKTUALIZACJA GPR

W przypadku problemów i niskiej efektywności w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania, można wziąć pod uwagę modyfikację i aktualizację programu rewitalizacji. W przypadku wprowadzania zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w dokumencie należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Czemierniki na lata 2023- 2030 może okazać się konieczna, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji działań.

11.4 HARMONOGRAM REALIZACJI

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 – 2030.

Tabela 22: Harmonogram realizacji GPR

Działania w ramach GPR	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 – 2030	2024 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2023 r.

Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czemierniki	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2023 do 2030 (przynajmniej jedno posiedzenie rocznie)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	2023 – 2030 r.
Monitoring	2023- 2030 r. (przeprowadzany systematycznie raz w roku)
Ewaluacja okresowa	2023- 2030 r. (przeprowadzana raz na trzy lata)
Komunikacja społeczna GPR	2023 – 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

11.5 KOSZTY ZARZĄDZANIA

Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników urzędu miejskiego w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu. Komitet Rewitalizacyjny powołany przez Burmistrza Miasta Czemierniki jako ciało doradcze, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny.

11.6 WSKAŹNIKI REALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 - 2030 wymaga usystematyzowanego monitoringu i jednym z podstawowych narzędzi służących do śledzenia postępu realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji wskazanych w części planistycznej, a nie produktów poszczególnych przedsięwzięć. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na terenie obszaru poddanego rewitalizacji.

Tabela 23: Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji

Cel	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1: Zbudować spójność społeczną				
Liczba wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych realizowanych w ramach GPR		0	Urząd Miejski w Czemiernikach	135
Liczba dzieci i młodzieży, które otrzymają wsparcie edukacyjne		0	Urząd Miejski w Czemiernikach	60
Liczba bezrobotnych na 100 os. w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizowanym		4,63	GOPS	spadek
Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na obszarze rewitalizowanym		1,66	GOPS	spadek
Liczba osób pobierających świadczenia z powodu		1,74	GOPS	spadek

niepełnosprawności na obszarze rewitalizowanym			
Cel strategiczny 2: Odnowić wizerunek centrum Czemiernik z dbałością o środowisko naturalne			
Liczba edukacyjnych działań proekologicznych	0	Urząd Miejski w Czemiernikach	12
Liczba zrewaloryzowanych terenów zielonych w ramach GPR	0	Urząd Miejski w Czemiernikach	2
Liczba zrewaloryzowanych budynków na obszarze rewitalizacji	0	Urząd Miejski w Czemiernikach	17
Cel strategiczny 3: Ożywić lokalną przedsiębiorczość			
Liczba wydarzeń aktywizujących lokalną społeczność	0	Urząd Miejski w Czemiernikach	1030
Liczba nowo utworzonych miejsc pracy	0	Urząd Miejski w Czemiernikach	8
Liczba nowo utworzonych przedsiębiorstw	0	Urząd Miejski w Czemiernikach	4

Źródło: opracowanie własne

12. USPOŁECZNIE NIE DOKUMENTU I PROCES PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

USPOŁECZNIE NIE OPRACOWANIA GPR

Proces partycypacji społecznej podczas opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 przebiegał wieloetapowo. W procesie przygotowywania, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenia w zakresie właściwości gminy biorą udział różne grupy interesariuszy. Interesariuszami rewitalizacji zgodnie z ustawą są:

- 1) „mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Jedną z form partycypacji społecznych są konsultacje społeczne, które w przypadku gminy prowadzi wójt/ burmistrz. Pierwszym etapem, włączającym społeczność lokalną w przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 było przeprowadzanie konsultacji w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Czemierniki.

Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2020 r., poz. 802. z późn. zm.) Zasady, tryb i termin przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Czemierniki określa Obwieszczenie Wójta Gminy Czemierniki z dnia 06 marca 2023 r. Powiadomienie o rozpoczęciu konsultacji społecznych zostało upublicznione w dniu 06 marca 2023 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czemierniki, na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Konsultacje społeczne prowadzone były od dnia 14.03.2023 r. do dnia 17.04.2023 r. Dodatkowo w dniu 28.03.2023 r. o godzinie 14.00 w sali strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Czemiernikach przy ul. Zamkowej 11 odbyło się spotkanie konsultacyjne. W spotkaniu uczestniczyło 16 osób reprezentujących różne środowiska (radni gminy, przedsiębiorcy, pracownicy NGO's, mieszkańcy obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych, przedstawiciele władzy publicznej). Uczestnicy spotkania nie wnieśli żadnych uwag do przedstawionych treści oraz projektu uchwały. Ponadto przez cały okres konsultacji nie zgłoszono uwag do projektu przedmiotowej uchwały w formie papierowej i elektronicznej za pomocą udostępnionego formularza uwag. Po zakończeniu konsultacji społecznych opracowano raport podsumowujący jej przebieg, zawierającą dane o miejscu i czasie jej przeprowadzenia i omówienie jej przebiegu, a w przypadku formy, o której mowa w ust. 3 pkt 1 ustawy – również wszystkie uwagi wraz z odniesieniem się do nich. Informacja podsumowująca przebieg konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Gminy Czemierniki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizowanego Gminy Czemierniki została zamieszczona na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czemierniki, na stronie internetowej gminy oraz BIP w dniu 18.04.2023r. (<https://ugczemierniki.bip.lubelskie.pl/index.php?id=495>). Po zakończeniu konsultacji społecznych Rada Gminy Czemierniki podjęła uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Czemierniki -Uchwała Nr LVII/289/2023 Rady Gminy Czemierniki z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Czemierniki.

Następnym krokiem była publikacja Obwieszczenia Wójta Gminy Czemierniki o podjęciu przez Radę Gminy Czemierniki w dniu 12.05.2023 r. Uchwały Nr LVII/290/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030.

W ramach uspołecznienia procesu opracowywania GPR w terminie 29.05.2023 r. – 30.06.2023 r. prowadzony był nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030. Nabór prowadzony był zarówno drogą elektroniczną jak i interesariusze mogli złożyć przedsięwzięcia w formie papierowej. Na stronie internetowej gminy oraz w BIP zostały zamieszczone karty przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych oraz ankieta, w której mieszkańcy gminy mogli się wypowiedzieć na temat problemów na obszarze rewitalizacji i w gminie (<https://ugczemierniki.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/ankieta.pdf>). W wyniku naboru, po korektach i konsultacjach z autorami przedsięwzięć finalnie na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych znalazło się 18 propozycji projektowych. Dodatkowo w dniu 21.06.2023 r. o godzinie 14.00 w sali strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Czemiernikach przy ul. Zamkowej 11, 21-306 Czemierniki odbyły się konsultacje społeczne dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji tworzonego na lata 2023-2030. Na spotkaniu omawiano cele i strategię dotyczące przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych oraz główne problemy obszaru rewitalizacji, w oparciu których tworzone będą rozwiązania.

Następnym etapem w opracowaniu GPR było przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023- 2030. Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag do wyżej wymienionego projektu. Ogłoszenie o mających się odbyć konsultacjach zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń w gminie, stronie internetowej gminy oraz w BIP (<https://ugczemierniki.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/1.ogloszenie.pdf>),

a także w prasie „ Wspólnota Radzyńska”. Konsultacje prowadzone były od 11 października 2023 r. do 15 listopada 2023 r. w postaci:

- zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag. Formularz dostępny będzie: na stronie internetowej Gminy Czemierniki: www.czemierniki.eu, na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, w formie papierowej w Urzędzie Gminy w Czemiernikach, ul. Zamkowa 9, 21-306 Czemierniki pokój nr 6.

- ankiety on-line dostępnej pod adresem https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSei1l_1dJC-3RldwklKDo0KsdB-B_31mG23wsoY5pQvHir4ug/viewform?usp=pp_url

- Spotkania konsultacyjnego w formie warsztatów. Spotkanie odbyło się w dniu 26 października 2023 r. o godz. 13.00 w sali strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Czemiernikach ul. Zamkowej 11, 21-306 Czemierniki.

W dniu 22.11.2023r. w BIP gminy Czemierniki oraz stronie internetowej zostało zamieszczone Sprawozdanie z przebiegu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030.

Należy zaznaczyć, że we wszystkich formach konsultacji społecznych mogły wziąć udział osoby z niepełnosprawnościami.

USPOŁECZNIE W DRAŻANIA GPR

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

- bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, dopuszczalna formuła zdalna,
- pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę.

Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji, Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy (NGO, przedsiębiorców, lokalnych liderów, mieszkańców) z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji; będzie on również pełnił funkcję opiniodawczo

- doradcą Burmistrza Miasta Czemierniki,
- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- włączenie organizacji pozarządowych poprzez wspieranie inicjatyw oddolnych na obszarze rewitalizacji w ramach organizacji otwartych konkursów ofert oraz tzw. małych grantów,
- organizację co najmniej jednego w roku otwartego spotkania konsultacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna), w trakcie którego mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do panujących rozporządzeń.

13. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353.) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Wójt Gminy Czemierniki w dn. 07.11.2023r. wystąpił z pismem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w celu uzyskania niezbędnych decyzji w zakresie uczestnictwa w procedurze Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko oraz uzyskania stosownych opinii i uzgodnień dla projektu dokumentu. W odpowiedzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie pismem nr WST .410.118.2023.WD z dnia 29 listopada 2023r. stwierdził brak przesłanek do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. RDOŚ poinformował, że projektowany dokument nie wyznacza ram dla późniejszych realizacji przedsięwzięć ponieważ jest dokumentem ogólnym w ramach którego zaplanowano zdania zarówno inwestycyjne jak i nie inwestycyjne o zabiegu lokalnym.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr DNS-NZ.7016.142.2023 z dnia 07.12.2023 poinformował, że dokument „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023- 2030” nie wyznacza ram dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu unormowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r. poz. 1839 z późn. zm.).

Obwieszczenie o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostało umieszczone na stronie internetowej gminy oraz w BIP i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czemierniki w dn. 14.12.2023 r.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 - 2030 nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach obowiązujących w gminie Czemierniki.

15. ZMIANY W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

15.1 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 - 2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

15.2 NIEZBĘDNE ZMIANY W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 - 2030 nie przewiduje wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czemierniki.

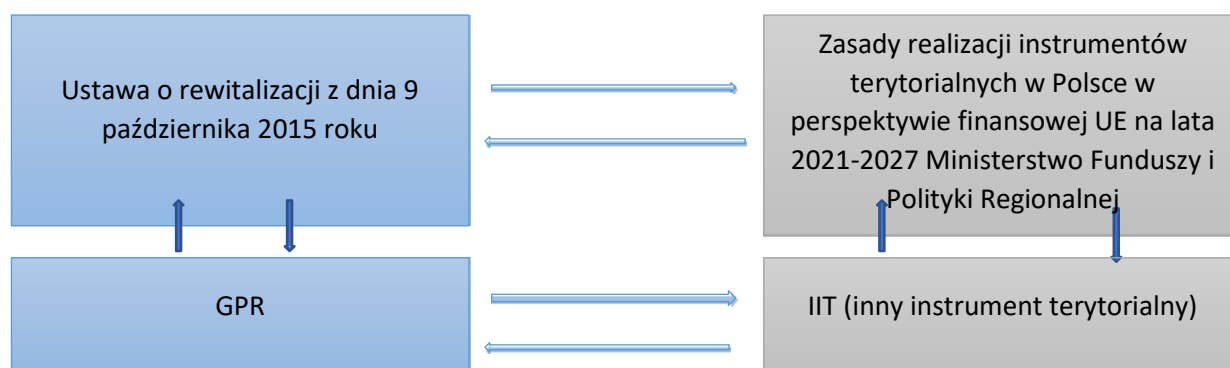
15.3 NIEZBĘDNE ZMIANY W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023 – 2030 nie przewiduje wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy Czemierniki.

16. GPR jako strategia IIT

Zgodnie z zapisami „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” gminne programy rewitalizacji pełnią funkcję strategii IIT w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności. Poniżej przedstawiony został schemat blokowy, obrazujący powiązania pomiędzy GPR, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Schemat powiązań GPR z IIT

Elementy obowiązkowe:

- szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Elementy obowiązkowe:

- synteza diagnozy obszaru realizacji instrumentu
- cele, jakie mają być zrealizowane w ramach instrumentu

- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

- listę planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

- zaangażowanie (partycypacja) interesariuszy zarówno w proces sporządzania GPR jak i wdrażania jego założeń (art. 5.1 ustawy o rewitalizacji)

- lista projektów realizujących cele

- opis procesu zaangażowania partnerów społeczno - gospodarczych (art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 w powiązaniu z art. 8)

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

Według regulacji wykonawczych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Czemierniki na lata 2023-2030 stanowi strategię IIT, ponieważ w dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

Tabela 24 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji

Element obowiązkowy strategii IIT	Rozdział GPR
synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;	3 i 4
lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;	7
cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;	6
opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT.	12

Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych jest obowiązkowym elementem strategii IIT, który koresponduje z obligatoryjnymi przepisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji. Katalog interesariuszy rewitalizacji definiuje ustawa o rewitalizacji. Wskazuje ona również obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania

GPR.

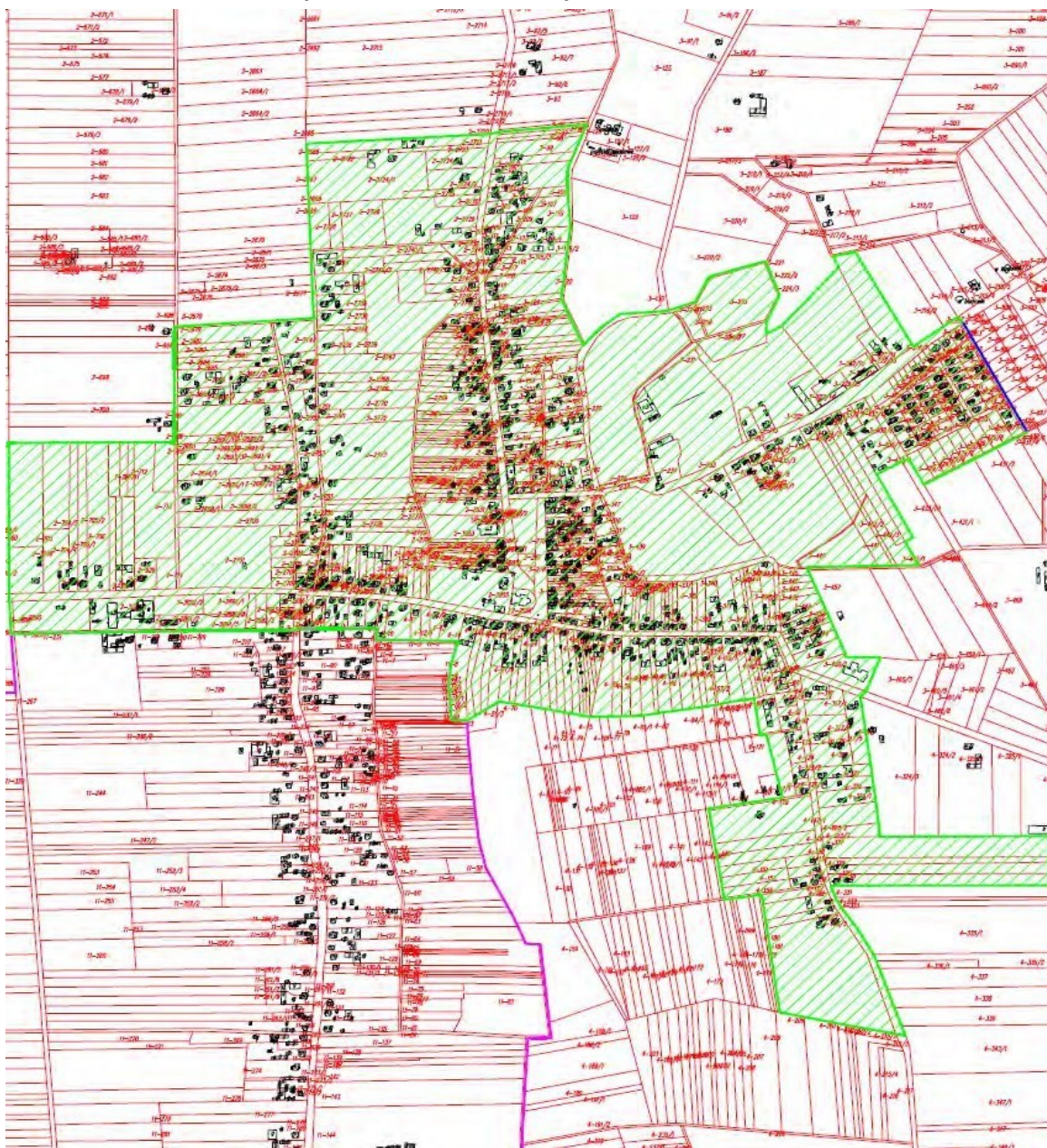
Oprócz standardowych technik partycypacyjnych, takich jak konsultacje społeczne, spotkania warsztatowe, zbieranie uwag w postaci papierowej, ustnej i elektronicznej, w zakresie procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych przeprowadzono również procedurę opiniowania GPR. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485 z późn. zm.) projekt dokumentu skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu,
- w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu;
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa;
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności;
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej;
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych;
- Komitetu Rewitalizacji;
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

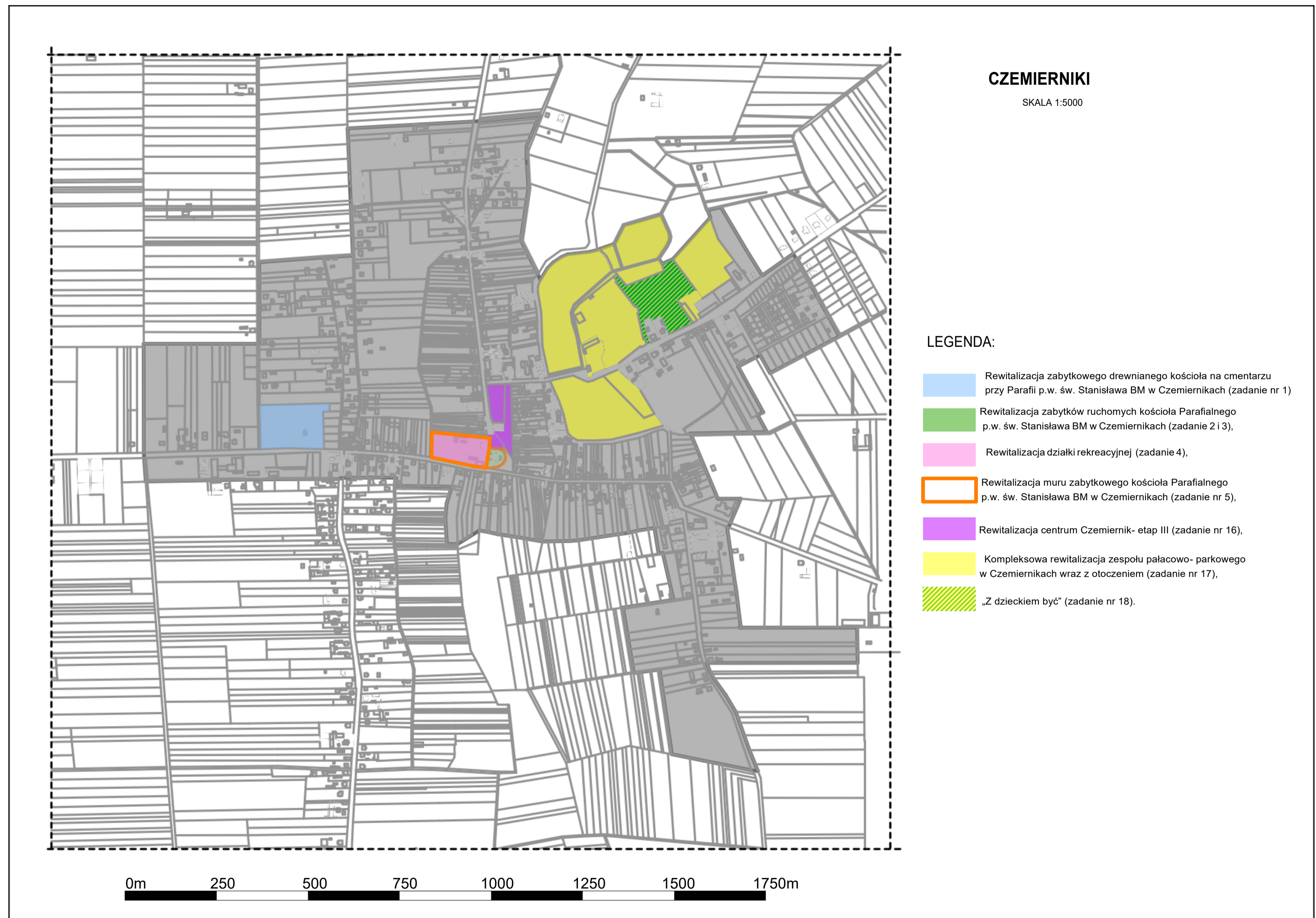
W proces przygotowania GPR włączono władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w powiązaniu z art. 8. Wskazane powyżej podmioty miały 21 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania został opublikowany na stronie www.czemierniki.pl oraz w biuletynie informacji publicznej.

17. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY PRZEDSTAWIAJĄCY OBSZAR REWITALIZACJI

Mapa 3: Obszar rewitalizacji w Gminie Czemierniki

Źródło: mapa ewidencyjna Gminy Czemierniki 1:5000

Mapa 5: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CZEMIERNIKI
NA LATA 2023-2030**

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY

**PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH
OBSZARU REWITALIZACJI**

OZNACZENIA

GRANICE OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE CZEMIERNIKI

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

- Rewitalizacja zabytkowego drewnianego kościoła na cmentarzu przy Parafii p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
- Rewitalizacja zabytków ruchomych kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
- Rewitalizacja zabytków ruchomych kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
- Rewitalizacja działki rekreacyjnej
- Rewitalizacja muru zabytkowego kościoła Parafialnego p.w. św. Stanisława BM w Czemiernikach
- Rewitalizacja centrum Czemiernik- etap III
- Kompleksowa rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Czemiernikach wraz z otoczeniem
- „Z dzieckiem być”

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA WG STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZEMIERNIKI

- M OBSZARY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ, ZAGRODOWEJ I USŁUG NIEUCIĄŻLIWYCH
- MN OBSZARY ZABUDOWY JEDNORODZINNEJ
- MNU OBSZARY ZABUDOWY JEDNORODZINNEJ Z USŁUGAMI
- U OBSZARY ZABUDOWY USŁUGOWEJ
- UKS OBSZARY ZABUDOWY ZWIĄZANEJ Z DZIAŁALNOŚCIĄ KOŚCIOŁÓW W TYM OBIEKTÓW KULTU
- UZ OBSZARY ZABUDOWY USŁUG OCHRONY ZDROWIA
- UO/US OBSZARY ZABUDOWY USŁUG OŚWIATY, OPIEKI, SPORTU I REKREACJI
- US OBSZARY ZABUDOWY USŁUG SPORTU I REKREACJI
- ZPU OBSZARY PARKÓW Z ZABUDOWĄ USŁUGOWĄ
- ZP OBSZARY ZIELENI URZĄDZONEJ
- ZC CMENTARZE
- PU OBSZARY ZABUDOWY PRODUKCYJNO USŁUGOWEJ, SKŁADÓW I MAGAZYNÓW
- KP OBSZARY PARKINGÓW
- KSU OBSZARY ZABUDOWY USŁUGOWEJ W TYM STACJI PALIW I OBSŁUGI PODRÓŻNYCH
- DROGI POWIATOWE
- DROGI GMINNE

SPIS TABEL, WYKRESÓW I MAP

Tabela 1: Dane dotyczące jednostek strukturalnych Gminy Czemierniki (dane 2021r.)

Tabela 2: Ludność gminy wg miejscowości w 2015 i 2021 roku

Tabela 3: Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę społeczną

Tabela 4: Liczba osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa

Tabela 5: Liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności

Tabela 6: Główne przyczyny przyznania pomocy w 2021r. – liczba rodzin

Tabela 7: Poziom aktywności gospodarczej

Tabela 8: Zestawienie wskaźników delimitacyjnych

Tabela 9: Liczba osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa

Tabela 10: Liczba osób bezrobotnych

Tabela 11: Poziom aktywności gospodarczej

Tabela 12: Źródła ciepła w gminie Czemierniki

Tabela 13: Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę społeczną

Tabela 14: Stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną sołectw gminy Czemierniki

Tabela 15: Wyznaczenie sołectw o szczególnym nasileniu problemów

Tabela 16: Powierzchnia i liczba mieszkańców sołectw na terenie Gminy Czemierniki

Tabela 17: Problemy społeczne

Tabela 18: Kryzys w sferach pozaspołecznych

Tabela 18: Zrealizowane projekty komplementarne wobec przedsięwzięć zaproponowanych w GPR

Tabela 19: Komplementarność przedsięwzięć z celami strategicznymi i kierunków działań GPR

Tabela 20: Indykatywne źródła finansowania

Tabela 21: Organizacja procesu ewaluacji

Tabela 22: Harmonogram realizacji GPR

Tabela 23: Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji

Wykres 1: Zmiana liczby ludności w gminie Czemierniki w latach 2011 – 2021

Wykres 2: Saldo liczby ludności gminy wg miejscowości w latach 2015 i 2021

Wykres 3: Zmiana struktury wieku ludności gminy Czemierniki w wybranych latach

Wykres 4: Struktura wieku mieszkańców gminy wg miejscowości w 2021 roku

Wykres 5: Przyrost naturalny ludności gminy wg miejscowości w 2015 i 2021 r.

Wykres 6: Migracje ludności gminy wg miejscowości w 2021 roku

Wykres 7: Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Czemierniki w latach 2015-2021

Wykres 8: Główne przyczyny przyznania pomocy w 2021r. – liczba rodzin

Wykres 9: Struktura bezrobotnych wg wieku w gminie Czemierniki

Wykres 10: Liczba bezrobotnych wg miejscowości w 2015 i 2021 roku

Wykres 11 Podmioty zarejestrowane w systemie REGON w gminie Czemierniki w latach 2009 – 2021

Wykres 12: Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w miejscowościach gminy Czemierniki w 2015 i 2022 roku

Wykres 13: Podmioty wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 (2022r.)

Wykres 14: Źródła dochodów w mln zł (2021 r.)

Wykres 15: Źródła dochodów w mln zł (2017 r.)

Wykres 16: Główne wydatki wg. Działów Klasyfikacji Budżetowej w mln zł z 2021 r.

Wykres 17: Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Czemierniki w latach 2015-2021

Wykres 18: Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na terenie Gminy Czemierniki w latach 2015-2021

Mapa 1: Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Czemierniki

Mapa 2: Zabytki znajdujące się na obszarze rewitalizacji

Mapa 3: Obszar rewitalizacji w Gminie Czemierniki

Mapa 4: Obszar rewitalizacji w Gminie Czemierniki z planowanymi inwestycjami

Mapa 5: Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji